FLETORJA ZYRTARE

E

REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Nr. 91	**2002**	**Dhjetor**

P Ë R M B A J T J A

		Faqe
Ligj nr. 8984 datë 23.12.2002	Për ratifikimin e Statutit të Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale……..	2653
Ligj nr. 8985 datë 23.12.2002	Për ratifikimin e "Marrëveshjes evropiane për personat pjesëmarrës në procedurat para Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut"……	2706
Vendim i ndërmjetëm i GJK datë 14.1.2003	Me objekt për shfuqizimin si antikushtetues i vendimit nr.1, datë 3.1.2003 të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve…	2711

L I G J
Nr. 8984, datë 23.12.2002

PËR RATIFIKIMIN E STATUTIT TË ROMËS PËR GJYKATËN NDËRKOMBËTARE PENALE

Në mbështetje të neneve 81 pika 1, 83 pika 1 dhe 123 pikat 1 dhe 2 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet "Statuti i Romës për Gjykatën Ndërkombëtare Penale", bërë në Romë më 17 korrik 1998.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3666, datë 17.1.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu.

STATUTI I ROMËS

PJESA 1
THEMELIMI I GJYKATËS

Neni 1
Gjykata

Themelohet Gjykata Ndërkombëtare Penale ("Gjykata"). Ajo është një institucion i përhershëm dhe ka kompetencë të ushtrojë juridiksionin e saj mbi personat në lidhje me krimet më serioze që janë shqetësim për bashkësinë ndërkombëtare, sipas parashikimit në këtë Statut, dhe është plotësim i juridiksioneve penale kombëtare. Juridiksioni dhe funksionimi i Gjykatës rregullohet nga dispozitat e këtij Statuti.

Neni 2
Marrëdhëniet e Gjykatës me Kombet e Bashkuara

Gjykata hyn në marrëdhënie me Kombet e Bashkuara përmes një marrëveshjeje që aprovohet nga Asambleja e Shteteve Palë të këtij Statuti dhe përfundohet pastaj nga ana e Kryetarit të Gjykatës në emër të saj.

Neni 3
Selia e Gjykatës

1. Selia e Gjykatës themelohet në Hagë të Holandës ("Shteti pritës").

2. Gjykata lidh një marrëveshje për selinë e saj me Shtetin pritës, që aprovohet nga Asambleja e Shteteve Palë të këtij Statuti dhe pastaj përfundohet nga ana e Kryetarit të Gjykatës në emër të saj.

3. Gjykata mund të vendoset edhe në ndonjë vend tjetër kur e konsideron të nevojshme sipas parashikimit të këtij Statuti.

Neni 4
Statusi ligjor dhe kompetenca e Gjykatës

1. Gjykata ka personalitet ligjor ndërkombëtar. Ajo, po ashtu, ka atë zotësi ligjore që i duhet per ushtrimin e funksioneve dhe përmbushjen e qëllimeve të saj.

2. Gjykata mund të ushtrojë funksionet dhe kompetencat e saj, ashtu siç parashikohet në këtë Statut, në territorin e çdo Shteti Palë dhe, me anë të një marrëveshjeje të veçantë, në territorin e çdo Shteti tjetër.

PJESA 2
JURIDIKSIONI, PRANUESHMËRIA DHE LIGJI 1 ZBATUESHËM

Neni 5
Krimet në juridiksionin e Gjykatës

1. Juridiksioni i Gjykatës kufizohet në krimet më serioze, që janë shqetësim për bashkësinë ndërkombëtare në tërësi. Gjykata, në pajtim me këtë Statut, ka juridiksion për krimet në vijim:

(a) krimin e gjenocidit;

(b) krimet kundër njerëzimit;

(c) krimet e luftës;

(d) krimin e agresionit.

2. Gjykata e ushtron juridiksionin mbi krimin e agresionit, menjëherë sepse të miratohet një dispozitë në pajtim me nenet 121 dhe 123, që përkufizojnë krimin dhe vendosin kushtet në të cilat Gjykata e ushtron juridiksionin në lidhje me atë krim. Një dispozitë e tillë është në pajtim me dispozitat përkatëse të Kartës së Kombeve të Bashkuara.

Neni 6
Gjenocidi

Për qëllimet e këtij Statuti, "gjenocidi" nënkupton cilindo nga aktet vijuese, të kryera me qëllimin e shkatërrimit, në tërësi ose pjesërisht të grupit nacional, etnik, racor ose fetar, si të tillë:

(a) vrasja e anëtarëve të grupit;

(b) shkaktimi i dëmtimeve serioze trupore ose mendore, anëtarëve të grupit;

(c) imponimi i qëllimshëm i kushteve të jetës një grupi, të menduara që të sjellin shkatërrimin e tij fizik të plotë ose të pjesshëm;

(d) imponimi i masave me qëllim të parandalohen lindjet brenda grupit;

(e) transferimi i dhunshëm i fëmijëve të grupit në grupin tjetër.

Neni 7
Krimet kundër njerëzimit

1. Për qëllimet e këtij Statuti, “krimi kundër njerëzimit” nënkupton cilindo nga aktet në vijim, kur kryhen si pjesë e një sulmi të gjerë ose sistematik, drejtuar kundër cilësdo popullsie civile, me dije për sulmin:

(a) vrasje;

(b) shfarosje;

(c) skllavërim;

(d) deportim ose transferim i dhunshëm i popullsisë;

(e) burgosje ose privim i rëndë i lirisë fizike, duke shkelur rregullat themelore të së drejtës ndërkombëtare;

(f) torturë;

(g) përdhunim, skllavërim seksual, prostitucion i detyruar, shtatzëni e detyruar, sterilizim i detyruar, çdo formë tjetër e dhunës seksuale e krahasueshme me këto;

(h) persekutim i çdo grupi të identifikueshëm se bashkësie, në bazë të përkatësisë politike, racore, nacionale, etnike, kulturore, fetare ose gjinore, ashtu siç është parashikuar në paragrafin 3, ose për shkaqe tjera që janë pranuar përgjithësisht si të palejueshme në bazë të së drejtës ndërkombëtare, në lidhje me çdo akt të përmendur në këtë paragraf ose çdo krim brenda juridiksionit të Gjykatës;

(i) zhdukje e detyruar e personave;

(j) krimi i aparteidit;

(k) akte të tjera johumane të karakterit të ngjashëm që shkaktojnë qëllimisht vuajtje të mëdha, ose dëmtime serioze trupore ose të shëndetit fizik a mendor.

2. Për qëllimet e paragrafit 1:

(a) “Sulmi i drejtuar kundër çdo popullsie civile” nënkupton mënyrën e sjelljes që përfshin kryerjen e shumëfishtë të akteve të parashikuara në paragrafin 1 kundër çdo popullsie civile, në pajtim me ose në ndihmë të politikës shtetërore ose organizative për të kryer një sulm të tillë;

(b) “Shfarosja” përfshin imponimin e qëllimshëm të kushteve të jetës një grupi, inter alia, heqjen e mundësisë për ushqim dhe barna, të parashikuara që të shkaktojnë shkatërrimin e një pjese të popullsisë;

(c) “Skllavërimi” nënkupton ushtrimin e një ose të gjitha kompetencave të lidhura me të drejtën e pronësisë mbi një person dhe përfshin ushtrimin e një kompetence të tillë nëpërmjet trafikimit të personave, sidomos grave dhe fëmijëve;

(d) “Deportimi ose transferimi i dhunshëm i popullsisë” nënkupton zhvendosjen e dhunshme të personave, përmes dëbimit ose akteve të tjera detyruese, nga rajoni në të cilin ata qëndrojnë në mënyrë të ligjshme, dhe që nuk bazohet në të drejtën ndërkombëtare;

(e) “Tortura” nënkupton shkaktimin e qëllimshëm të dhimbjeve ose vuajtjeve të rënda, fizike ose mendore, personit të ndaluar ose nën kontrollin e të akuzuarit; përveç kësaj, tortura nuk përfshin dhimbjen ose vuajtjen e rrjedh vetëm nga, përmbahet ose shoqëron sanksionet e ligjshme;

(f) “Shtatzënia e dhunshme” nënkupton izolimin e paligjshëm të një gruaje të lënë shtatzënë me dhunë, me qëllimin e ndikimit në përbërjen etnike të çdo popullsie, ose kryerjen e shkeljeve të tjera të rënda të së drejtës ndërkombëtare. Ky përkufizim në asnjë mënyrë nuk duhet të nënkuptojë se ndikon në ligjet kombëtare që rregullojnë shtatzëninë;

(g) “Persekutimi” nënkupton privimin e qëllimshëm dhe të rëndë nga të drejtat themelore, që është në kundërshtim me të drejtën ndërkombëtare, bazuar mbi identitetin e grupit ose bashkësisë;

(h) “Krimi i aparteidit” nënkupton aktet çnjerëzore të karakterit të ngjashëm me ato të parashikuara në paragrafin 1, të kryera në kontekstin e regjimit të institucionalizuar të shtypjes sistematike dhe dominimit të një grupi racor mbi grupin ose grupet tjera racore dhe të kryera me qëllimin e mbajtjes së atij regjimi;

(i) “Zhdukja e detyruar e personave” nënkupton arrestimin, ndalimin ose rrëmbimin e personave nga ose të autorizuar, përkrahur ose pranuar nga shteti ose organizata politike, e pasuar nga refuzimi për të njohur një privim të tillë lirie ose për të dhënë informacion rreth fatit ose vendndodhjes së këtyre personave, me qëllim largimin e tyre nga mbrojtja ligjore për një periudhë të gjatë kohe.

3. Për qëllim të këtij Statuti, shprehja “gjini” kuptohet se ka të bëjë me të dy gjinitë, mashkullore e femërore, brenda kontekstit të shoqërisë. Shprehja “gjini” nuk nënkupton ndonjë koncept të ndryshëm nga

ai i përmendur më sipër.

Neni 8
Krimet e luftës

1. Gjykata ka juridiksion mbi krimet e luftës, sidomos kur janë kryer si pjesë e një plani ose politike, ose si pjesë e kryerjes së krimeve të tilla në shkallë të lartë.

2. Për qëllimin e këtij Statuti, "krimet e luftës" nënkuptojnë:

(a) Shkeljet e rënda të Konventave të Gjenevës të 12 gushtit 1949, pikërisht, secili nga aktet e mëposhtme kundër personave ose pasurisë që mbrohen sipas dispozitave të Konventës përkatëse të Gjenevës:

(i) Vrasja e qëllimshme.

(ii) Tortura ose trajtimi çnjerëzor, përfshirë këtu edhe eksperimentet biologjike.

(iii) Shkaktimi i qëllimshëm i vuajtjeve të mëdha, ose dëmtimeve serioze të trupit ose shëndetit;

(iv) Shkatërrimi masiv dhe përvetësimi i pasurisë, që nuk justifikohet me nevojat ushtarake dhe e kryer në mënyrë të paligjshme e të pamëshirshme.

(v) Detyrimi i të burgosurit të luftës ose personave tjerë të mbrojtur për të shërbyer në forcat e një Pale armike.

(vi) Privimi i qëllimshëm i të burgosurit të luftës ose personit tjetër të mbrojtur, nga e drejta për një gjykim të drejtë e të rregullt.

(vii) Deportimi, transferimi ose dënimi i paligjshëm.

(viii) Marrja e pengjeve.

(b) Shkeljet e tjera serioze të ligjeve dhe zakoneve që zbatohen në një konflikt të armatosur ndërkombëtar, brenda kornizës së themeluar nga e drejta ndërkombëtare, pikërisht, secili nga aktet e mëposhtëme:

(i) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër popullsisë civile ose individëve civilë të cilët nuk marrin pjesë drejtpërdrejt në konflikt.

(ii) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër objekteve civile, pra objekteve që nuk janë objektiva ushtarake.

(iii) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër personelit, instalimeve, materialit, njësive ose automjeteve të përfshira në ndihmën humanitare ose misionin paqeruajtës, në pajtim me Kartën e Kombeve të Bashkuara, kur ata kanë të drejtë të mbrojnë civilët ose objektet civile sipas së drejtës ndërkombëtare, gjatë konflikteve të armatosura;

(iv) Fillimi i qëllimshëm i sulmit, duke ditur se një sulm i tillë do të shkaktonte humbjen e rastësishme të jetës ose plagosjen e civilëve, ose dëmet në objekte civile, ose dëmtimin në masë, afatgjatë dhe serioz të mjedisit natyror, që do të ishin haptazi ne disproporcion me avantazhet ushtarake konkrete të pritura;

(v) Sulmi ose bombardimi, pa marrë parasysh me çfarë mjetesh, i qyteteve, fshatrave, banesave ose ndërtesave të pambrojtura e që nuk janë objektiva ushtarake.

(vi) Vrasja ose plagosja e një luftëtari që ka hedhur poshtë armët e tij, ose që nuk ka më mjete për mbrojtje e që është dorëzuar në besim;

(vii) Përdorimi i padrejtë i flamurit të paqes, flamurit ose simboleve ushtarake dhe uniformës së armikut, ose të Kombeve të Bashkuara e po ashtu edhe të shenjave dalluese të Konventave të Gjenevës, që shkaktojnë vdekjen a dëmtimin e rëndë trupor.

(viii) Transferimi, i drejtpërdrejtë ose i tërthortë, nga Forca Pushtuese e pjesëve të popullsisë së saj në territorin që ka pushtuar, ose deportimi a transferimi i të gjithëve ose një pjese të popullsisë së territorit të okupuar brenda ose jashtë këtij territori.

(ix) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër ndërtesave fetare, arsimore, të artit, shkencës ose për qëllime humanitare, monumenteve historike, spitaleve dhe vendeve ku janë të mbledhur të sëmurët e të plagosurit e që nuk janë objektiva ushtarake;

(x) Nënshtrimi i personave që janë në pushtetin e palës kundërshtare, kryerjes së gjymtimeve fizike, ose eksperimenteve mjekësore a shkencore të çfarëdo lloji, të cilat nuk janë të justifikuara nga trajtimi mjekësor, dental ose spitalor të personit në fjalë e as që janë kryer në interesin e tij ose saj personal dhe të cilat shkaktojnë vdekjen ose rrezikojnë seriozisht shëndetin e personit ose personave të tillë.

(xi) Vrasja ose plagosja me pabesi e individëve që janë pjesëtarë të kombit a ushtrisë armike.

(xii) Deklarimi se nuk ofrohet strehë.

(xiii) Shkatërrimi ose marrja e pasurisë së armikut, vetëm nëse një shkatërrim ose marrje e tillë e pasurisë, kërkohet për shkak të domosdoshmërisë së luftës.

(xiv) Deklarimi në gjykatë i të drejtave dhe veprimeve të pjesëtarëve të palës armiqësore si të hequra, të pezulluara ose të palejueshme.

(xv) Detyrimi i pjesëtarëve të palës armiqësore për të marrë pjesë në operacionet e luftës të drejtuara kundër vetë shtetit të tyre, edhe nëse ata kanë qenë në shërbim luftarak para fillimit të luftës.

(xvi) Plaçkitja e qytetit ose vendit edhe atëherë kur është marrë me sulm,

(xvii) Përdorimi i helmeve ose armëve helmuese.

(xviii) Përdorimi i gazrave asfiksues, helmues ose të tjerë dhe lëngje, materiale ose pajisje të ngjashme me to.

(xix) Përdorimi i plumbave që zgjerohen ose shpërndahen lehtë në trupin e njeriut, siç janë plumbat me mbështjellje të fortë, të cilët nuk e mbulojnë në tërësi pjesën e brendshme ose që janë me prerje;

(xx) Përdorimi i armëve, predhave dhe materialit e metodave të luftës, të cilat janë të asaj natyre që shkaktojnë lëndime të tepërta ose vuajtje të panevojshme, që janë vetiu të pakujdesshme, duke shkelur të drejtën ndërkombëtare për konfliktin e armatosur, me kusht që këto armë, predha, materiale, si dhe metoda luftimi te jenë plotësisht të ndaluara dhe të jenë të përfshira në një shtesë të këtij Statuti, nëpërmjet një amendamenti, në pajtim me dispozitat përkatëse të paraqitura në nenet 121 dhe 123;

(xxi) Ushtrimi i dhunës mbi dinjitetin personal, sidomos trajtimi poshtërues dhe degradues.

(xxii) Kryerja e përdhunimit, skllavërimit seksual, prostitucionit të detyruar, shtatzënisë së detyruar, siç është përkufizuar në nenin 7, paragrafi 2 (f), sterilizimi i detyruar, ose cilado formë tjetër e dhunës seksuale, gjithashtu paraqet shkelje të rëndë të Konventave të Gjenevës.

(xxiii) Shfrytëzimi i pranisë së personit civil ose personit tjetër të mbrojtur për të dorëzuar pikat, rajonet ose forcat ushtarake, të pacënueshme nga operacionet ushtarake.

(xxiv) Kryerja e sulmeve të drejtpërdrejta ndaj ndërtesave, materialeve, njësive mjekësore dhe transportuese, dhe personelit që përdor shenjat dalluese të Konventave të Gjenevës në pajtim me të drejtën ndërkombëtare.

(xxv) Përdorimi i qëllimshëm i vuajtjes së civilëve nga uria, si metodë e luftës, përmes privimit të tyre nga objektet e domosdoshme për ekzistencën e tyre, përfshirë këtu pengimin me dëshirë të furnizimeve me ndihma, ashtu siç është paraqitur në Konventat e Gjenevës.

(xxvi) Rekrutimi dhe regjistrimi i fëmijëve nën moshën 15-vjeçare në forcat e armatosura kombëtare ose shfrytëzimi i tyre për të marrë pjesë aktivisht në konflikte.

(c) Në rast të konfliktit të armatosur që nuk ka karakter ndërkombëtar, shkeljet e rënda të nenit 3, i përbashkët për të katër Konventat e Gjenevës të 12 gushtit 1949, cilado nga aktet në vijim të kryera ndaj personave që nuk marrin pjesë në mënyrë të drejtpërdrejtë në konflikt, përfshirë këtu edhe anëtarët e forcave të armatosura, të cilët kanë hedhur poshtë armët e tyre dhe ata që janë vendosur jashtë fushëbetejës për shkak të sëmundjes, plagëve, ndalimit, ose çfarëdo shkak tjetër:

(i) Dhuna kundër jetës dhe personit, sidomos vrasja e të gjitha llojeve, gjymtimi, trajtimi i vrazhdë dhe tortura.

(ii) Kryerja e keqtrajtimeve mbi dinjitetin personal, sidomos trajtimi poshtërues dhe degradues.

(iii) Marrja e pengjeve.

(iv) Dhënia e dënimeve dhe kryerja e ekzekutimeve pa një vendim gjyqësor të shpallur nga gjykata e themeluar në mënyrë të rregullt, që ofron të gjitha garancitë gjyqësore, përgjithësisht të pranuara si të domosdoshme.

(d) Paragrafi 2 (c) zbatohet në konfliktet e armatosura që nuk kanë karakter ndërkombëtar, prandaj nuk zbatohet në situatat e trazirave të brendshme dhe tensioneve, siç janë kryengritjet, aktet e izoluara dhe sporadike të dhunës, ose akteve tjera të një natyre të ngjashme.

(e) Shkeljet e tjera serioze të ligjeve dhe zakoneve që zbatohen në konfliktet e armatosura, që nuk kanë karakter ndërkombëtar, brenda kuadrit të caktuar të së drejtës ndërkombëtare, pikërisht secili nga aktet në vijim:

(i) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër popullsisë civile ose individëve civilë që nuk marrin pjesë aktive në konflikt.

(ii) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër ndërtesave, materialit, njësive mjekësore dhe transportuese, dhe personelit që përdorin shenjat dalluese të Konventave të Gjenevës në pajtim me të drejtën ndërkombëtare;

(iii) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër personelit, instalimeve, materialit, njësive ose automjeteve të përfshira në një ndihmë humanitare ose mision paqeruajtës, në pajtim me Kartën e Kombeve të Bashkuara, për aq kohë sa janë në mbrojtje të personave civilë ose objekteve civile, sipas së drejtës ndërkombëtare të konfliktit të armatosur.

(iv) Kryerja e qëllimshme e sulmeve kundër ndërtesave kushtuar fesë, arsimit, artit, shkencës ose nevojave humanitare, monumenteve historike, spitaleve dhe vendeve ku mbahen të sëmurët dhe të plagosurit, që nuk janë objektiva ushtarake.

(v) Plaçkitja e qytetit ose vendit, edhe kur është marrë me sulm.

(vi) Kryerja e përdhunimeve, skllavërimi seksual, prostitucioni i detyruar, shtatzënia e detyruar, siç është definuar në nenin 7, paragrafi 2 (f), sterilizimi i detyruar, ose cilado formë tjetër e dhunës seksuale, që gjithashtu paraqet shkelje të rënda të nenit 3 të përbashkët për të katër Konventat e Gjenevës.

(vii) Rekrutimi dhe regjistrimi i fëmijëve nën moshën 15-vjeçare në forcat ose grupet e armatosura, ose shfrytëzimi i tyre për të marrë pjesë në mënyrë aktive në konflikt.

(viii) Urdhërimi i zhvendosjes së popullsisë civile për arsye të lidhjes me konfliktin, përveç kur kjo kërkohet nga siguria e civilëve të interesuar ose nga arsye shumë të rëndësishme ushtarake.

(ix) Vrasja ose plagosja e luftëtarit kundërshtar me pabesi.

(x) Deklarimi se nuk ofrohet strehim.

(xi) Nënshtrimi i personave që janë nën kontrollin e palës kundërshtare gjymtimeve fizike ose eksperimenteve mjekësore ose shkencore të çfarëdo lloji e që nuk janë të justifikuara me trajtimin mjekësor, dentar ose spitalor të këtyre personave, e as që janë kryer në interesin e tij ose saj personal, dhe të cilat shkaktojnë vdekjen ose rrezikojnë seriozisht shëndetin e këtij ose këtyre personave.

(xii) Shkatërrimi ose konfiskimi i pasurisë së armikut, përveç nëse një shkatërrim ose konfiskim i tillë i pasurisë kërkohet patjetër për shkak të nevojave të luftës.

(f) Paragrafi 2 (e) zbatohet në konfliktet e armatosura që nuk kanë karakter ndërkombëtar, prandaj nuk zbatohet në situatat e trazirave të brendshme dhe tensioneve, siç janë kryengritjet, aktet e izoluara dhe sporadike të dhunës, ose akte të tjera të kësaj natyre. Ai zbatohet në konfliktet e armatosura që zhvillohen në territorin e Shtetit, kur është fjala për konfliktin e zgjatur të armatosur në mes organeve qeveritare dhe grupeve të organizuara të armatosura, ose edhe në mes vetë këtyre grupeve.

3. Asgjë në paragrafin 2 (c) dhe (d) nuk ndikon mbi përgjegjësinë e Qeverisë për të mbajtur ose rivendosur rendin publik në Shtet, ose për të mbrojtur unitetin dhe integritetin territorial të Shtetit, sipas të gjitha mjeteve të ligjshme.

Neni 9

Elementet e Krimeve

1. Elementet e Krimeve ndihmojnë Gjykatën në interpretimin dhe zbatimin e neneve 6, 7 dhe 8. Ato miratohen nga shumica e dy të tretave të të gjithë anëtarëve të Asamblesë së Shteteve Palë.

2. Amendamentet për Elementet e Krimeve mund të propozohen nga:

(a) çdo Shtet Palë;

(b) gjyqtarët që veprojnë me shumicën e votave;

(c) prokurori.

Amendamentet e tilla miratohen nga shumica prej dy të tretat e të gjithë anëtarëve të Asamblesë së Shteteve Palë.

3. Elementet e Krimeve dhe amendamentet përkatëse, duhet të jenë në pajtim të plotë me këtë Statut.

Neni 10

Asgjë në këtë Pjesë nuk mund të interpretohet sikur kufizon ose paragjykon në ndonjë mënyrë si kufizim a cenim i rregullave ekzistuese ose atyre në zhvillim të së drejtës ndërkombëtare për qëllime të ndryshme nga ky Statut.

Neni 11
Juridiksioni ratione temporis

1. Gjykata ka juridiksion vetëm për krimet e kryera pas hyrjes në fuqi të këtij Satuti.

2. Nëse një Shtet bëhet Palë në këtë Statut pas hyrjes së tij në fuqi, Gjykata mund të ushtrojë juridiksion vetëm për krimet që janë kryer pas hyrjes në fuqi të këtij Statuti për atë Shtet, përveçse, kur ky Shtet ka bërë një deklaratë sipas nenit 12, paragrafi 3.

Neni 12
Parakushtet për ushtrimin e juridiksionit

1. Një Shtet që bëhet Palë në këtë Statut pranon njëkohësisht juridiksionin e Gjykatës lidhur me krimet e përmendura në nenin 5.

2. Në rastin e nenit 13, paragrafi (a) ose (c), Gjykata mund të ushtrojë juridiksionin, nëse një ose më tepër nga Shtetet në vijim e kanë miratuar Statutin ose e kanë pranuar juridiksionin e Gjykatës në pajtim me paragrafin 3:

(a) Shteti, në territorin e të cilit ka ndodhur rasti në fjalë ose, kur krimi ka ndodhur në anije ose aeroplan, Shteti ku është e regjistruar anija ose aeroplani;

(b) Shteti, shtetas i të cilit është personi i akuzuar për krim.

3. Nëse kërkohet pranimi sipas paragrafit 2 nga një Shtet i cili nuk është Palë në Statut, ky Shtet, me anë të një deklarate paraqitur te Sekretari, pranon ushtrimin e juridiksionit nga Gjykata në lidhje me krimin në fjalë. Shteti që e pranon Statutin bashkëpunon pa vonesë dhe pa përjashtime në pajtim me pjesën 9.

Neni 13
Ushtrimi i juridiksionit

Gjykata ushtron juridiksionin e vet në lidhje me krimet e përmendura në nenin 5, në pajtim me dispozitat e këtij Statuti, kur:

(a) Paraqitet rasti ku një ose më tepër nga krimet e kryera të kësaj natyre i paraqiten Prokurorit nga Shteti që e ka miratuar në pajtim me nenin 14.

(b) Paraqitet rasti ku një ose më tepër nga krimet e kryera të kësaj natyre i paraqiten Prokurorit nga Këshilli i Sigurimit që vepron sipas Kaptinës VII të Kartës së Kombeve të Bashkuara; ose

(c) Prokurori ka iniciuar hetimet lidhur me krimin e tillë në pajtim me nenin 15.

Neni 14
Paraqitja e rastit nga Shteti Palë

1. Shteti Palë mund t’ia paraqesë një rast ku kanë ndodhur një ose më tepër krime brenda

juridiksionit të Gjykatës Prokurorit, duke kërkuar nga Prokurori që të hetojë rastin, me qëllim që të vendoset nëse një ose më shumë persona të veçantë mund të akuzohen për kryerjen e këtyre krimeve.

2. Paraqitja e rastit duhet të specifikojë sa të jetë e mundur rrethanat përkatëse të rastit dhe të shoqërohet me dokumentacion tjetër shtesë, i cili disponohet nga shteti që e ka paraqitur rastin.

Neni 15
Prokurori

1. Prokurori mund të nisë hetimin proprio motu, në bazë të informacioneve mbi krimet nën juridiksionin e Gjykatës.

2. Prokurori analizon rëndësinë e informacioneve të pranuara. Për këtë qëllim, ai ose ajo mund të kërkojë informacion shtesë nga Shtetet, Organet e Kombeve të Bashkuara, organizatat ndërqeveritare ose jo qeveritare ose burime të tjera mbështetëse, të cilat ai ose ajo i konsideron të përshtatshme dhe mund të pranojë dëshmi të shkruara ose gojore në selinë e Gjykatës.

3. Nëse Prokurori konstaton se ka baza të arsyeshme për të vazhduar hetimin, ai ose ajo duhet paraqesë kërkesë në Dhomën e Procedurës Paraprake ku shqyrtohen vërejtjet para fillimit të seancës gjyqësore, për të marrë autorizimin për të kryer një hetim, së bashku me të gjitha materialet tjera ndihmëse të mbledhura. Viktimat mund të paraqesin parashtresat e tyre në Dhomën e Procedurës Paraprake, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

4. Nëse Dhoma e Procedurës Paraprake, me rastin e shqyrtimit të kërkesave dhe materialeve të tjera shtesë, konstaton se ekzistojnë baza të arsyeshme për të vazhduar me procedurën e hetimit dhe rasti duhet të trajtohet nën juridiksionin e Gjykatës, autorizon fillimin e procedurës hetimore, pa marrë parasysh vendimet e mëvonshme të Gjykatës, në lidhje me juridiksionin dhe pranueshmërinë e rastit.

5. Refuzimi i Dhomës së Procedurës Paraprake për të dhënë autorizimin e procedurës hetimore, nuk pengon parashtrimin e ndonjë kërkese të mëvonshme nga ana e Prokurorit, bazuar në fakte dhe dëshmi të reja që kanë të bëjnë me rastin e njëjtë.

6. Nëse, pas hetimit paraprak të parashikuar në paragrafin 1 dhe 2, Prokurori nxjerr përfundimin se informacioni i siguruar nuk siguron bazë të arsyeshme për procedurën hetimore, ai/ajo informon ata të cilët kanë dhënë informacionin mbi këtë. Kjo nuk e ndalon Prokurorin që të shqyrtojë informacione të tjera që i dorëzohen atij ose asaj në lidhje me rastin e njëjtë nën dritën e fakteve dhe provave te reja.

Neni 16
Shtyrja e hetimit ose ndjekjes penale

Asnjë hetim ose procedurë gjyqësore nuk mund të fillojë ose të zhvillohet sipas këtij Statuti për një periudhë kohore prej 12 muajsh, pasi Këshilli i Sigurimit i ka kërkuar Gjykatës një gjë të tillë në rezolutën e miratuar sipas Kapitullit VII të Kartës së Kombeve të Bashkuara; kjo kërkesë mund të bëhet përsëri nga Këshilli në kushte të njëjta.

Neni 17
Çështjet e pranueshmërisë

1. Sipas paragrafit 10 të Preambulës dhe nenit 1, Gjykata vendos se rasti është i papranueshëm, nëse:

(a) Çështja është duke u hetuar ose ndjekur nga Shteti, i cili ka juridiksion mbi të, përveç kur Shteti nuk dëshiron ose nuk është realisht në gjendje të kryejë hetimin a ndjekjen.

(b) Çështja është hetuar ose është ndjekur nga Shteti, i cili ka juridiksion mbi të dhe Shteti ka vendosur të mos bëjë ndjekjen e personit në fjalë, përveç kur vendimi ka rezultuar nga mosdëshira ose pamundësia e Shtetit për të kryer ndjekjen.

(c) Personi në fjalë, tanimë është gjykuar për sjelljen që është objekt i ankesës, dhe gjykimi nga ana e Gjykatës nuk lejohet sipas nenit 20, paragrafi 3.

(d) Çështja nuk ka rëndësi të tillë që të mund të justifikojë veprimet e mëtejshme të Gjykatës.

2. Në mënyrë që të konstatojë mungesën e vullnetit në një rast konkret, Gjykata shqyrton, duke marrë parasysh parimet e procesit të rregullt, të njohur nga e drejta ndërkombëtare, nëse një ose më shumë nga këto në vijim ekzistojnë si të zbatueshme:

(a) Gjykimi u zhvillua ose po zhvillohet, ose vendimi kombëtar është marrë me qëllim të mbrojtjes së personit në fjalë prej përgjegjësisë penale për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës të përmendura në nenin 5.

(b) Ka patur një zvarritje të paarsyeshme në gjykim, gjë që në këto rrethana është në mospajtim me qëllimin e vendosjes së personit para drejtësisë.

(c) Gjykimi nuk ishte ose nuk është duke u zhvilluar në mënyrë të pavarur a të paanshme, dhe ishte ose është duke u zhvilluar në mënyrën që, në këto rrethana, është në mospajtim me qëllimin e vendosjes së personit para drejtësisë.

3. Në mënyrë që të përcaktohet paaftësia në një rast konkret, Gjykata shqyrton nëse Shteti, për shkak të kolapsit të përgjithshëm ose të konsiderueshëm ose pamundësisë së sistemit të tij gjyqësor, nuk është në gjendje të gjejë të akuzuarin ose provat dhe dëshmitë e domosdoshme, ose në ndonjë mënyrë tjetër nuk është e mundur të zhvillojë gjykimin e tij.

Neni 18

Vendimet paraprake në lidhje me pranueshmërinë

1. Kur një situatë i është paraqitur Gjykatës në pajtim me nenin 13 (a) dhe Prokurori ka vendosur që ka baza të arsyeshme për të filluar hetimin ose Prokurori fillon hetimin në pajtim me nenet l3 (c) dhe 15, Prokurori njofton të gjitha Shtetet Palë dhe ato Shtete që, duke marrë parasysh informacionin në dispozicion, do të ushtronin normalisht juridiksion mbi ato krime. Prokurori mund t'i njoftojë këto Shtete në mënyrë konfidenciale dhe, atëherë kur Prokurori beson se është e domosdoshme për të mbrojtur personat, parandaluar shkatërrimin e dëshmive ose parandaluar fshehjen e personave, mund të kufizojë gamën e informacionit që u jepet Shteteve.

2. Brenda një muaji nga marrja e një njoftimi të tillë, Shteti mund të informojë Gjykatën se është duke kryer ose ka kryer hetimet ndaj qytetarëve të tij, ose ndaj të tjerëve brenda juridiksionit të tij, sa i përket veprave penale që mund të përbëjnë krime të përmendura në nenin 5 dhe që kanë të bëjnë me informacionin e dhënë në njoftimin që u është bërë Shteteve. Me kërkesën e atij Shteti, Prokurori pezullon hetimin Shtetëror të atyre personave, përveç kur Dhoma e Procedurës Paraprake, me kërkesë të Prokurorit, vendos të autorizojë hetimin.

3. Pezullimi i hetimeve nga ana e Prokurorit është i hapur për rishqyrtim nga Prokurori gjashtë muaj pas datës së pezullimit ose në çdo kohë kur ka ndodhur një ndryshim i rëndësishëm i rrethanave, për shkak të mosdëshirës së Shtetit ose pamundësinë e tij që të kryejë hetimin.

4. Shteti ose Prokurori mund të ankohet në Dhomën e Apelit kundër vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake, në pajtim me nenin 82, paragrafi 2. Ankesa mund të dëgjohet në mënyrë të shpejtuar.

5. Kur Prokurori e ka pezulluar hetimin në pajtim me paragrafin 2, Prokurori mund t'i kërkojë Shtetit përkatës të informojë Prokurorin në mënyrë periodike rreth përparimeve në hetimet e tij dhe rreth ndjekjeve të mëvonshme. Shtetet Palë u përgjigjen këtyre kërkesave pa vonesa të panevojshme.

6. Në pritje të vendimit nga Dhoma e Procedurës Paraprake, ose në çdo kohë kur Prokurori ka pezulluar hetimin sipas këtij neni, Prokurori, përjashtimisht, mund të kërkojë autorizimin nga Dhoma e Procedurës Paraprake që të ndjekë hapat e domosdoshëm hetimorë, me qëllim të ruajtjes së dëshmive, në rast se ekziston mundësia unike për të siguruar dëshmi të rëndësishme ose nëse ekziston rreziku i madh që dëshmi të tilla nuk do të mund të sigurohen më vonë.

7. Shteti që ka kundërshtuar vendimin e Dhomës së Procedurës Paraprake, sipas këtij neni, mund të kundërshtojë edhe lejueshmërinë e rastit sipas nenit 19, bazuar në fakte të rëndësishme plotësuese ose në ndërrimin thelbësor të rrethanave.

Neni 19

Kundërshtimet e juridiksionit të Gjykatës ose pranueshmëria e rastit

1. Gjykata krijon bindje se ka juridiksion mbi çdo çështje të sjellë para saj. Gjykata mund të përcaktojë kryesisht pranueshmërinë e çështjes në pajtim me nenin 17.

2. Kundërshtimet e lejueshmërisë së çështjes për shkaqet e përmendura në nenin 17, ose kundërshtimet e juridiksionit të Gjykatës mund të bëhen nga:

(a) I akuzuari ose personi për të cilin është lëshuar urdhër-arresti ose thirrja për t'u paraqitur sipas nenit 58.

(b) Shteti i cili ka juridiksion mbi çështjen, bazuar mbi faktin se ka filluar hetimin ose ndjekjen penale të çështjes ose ka hetuar ose ndjekur çështjen më parë; ose

(c) Shteti, nga i cili pranimi i juridiksionit kërkohet sipas nenit 12.

3. Prokurori mund të kërkojë vendimin nga Gjykata në lidhje me çështjen e juridiksionit ose pranueshmërisë. Në procedurat në lidhje me juridiksionin ose pranueshmërinë, ata që kanë paraqitur situatën sipas nenit 13, gjithashtu edhe viktimat, mund të paraqesin vërejtjet e tyre para Gjykatës.

4. Pranueshmëria e çështjes ose juridiksionit të Gjykatës mund të kundërshtohet vetëm një herë nga cilido person ose Shtet i përmendur në paragrafin 2. Kjo duhet të bëhet para fillimit të gjykimit. Në raste të jashtëzakonshme, Gjykata mund të lejojë që kundërshtimet të sillen para saj më shumë se një herë, ose edhe pas fillimit të gjykimit. Kundërshtimet e pranueshmërisë së çështjes me lejen e Gjykatës, me rastin e fillimit të gjykimit ose më vonë, mund të bazohen vetëm në nenin 17, paragrafi 1 (c).

5. Shteti i përmendur në paragrafin 2 (b) dhe (c) duhet të bëjë kundërshtimin sa më herët që është e mundur.

6. Para konfirmimit të padive, kundërshtimet e pranueshmërisë së çështjes ose juridiksionit të Gjykatës duhet t'i drejtohen Dhomës së Procedurës Paraprake. Pas konfirmimit të padive, ato duhet t'i drejtohen Dhomës së Gjykimit. Kundër vendimeve në lidhje me juridiksionin ose lejueshmërinë mund të bëhet ankim në Dhomën e Apelit, në pajtim me nenin 82.

7. Nëse kundërshtimi është bërë nga Shteti, i parashikuar në paragrafin 2 (b) ose (c), Prokurori pezullon hetimin, derisa Gjykata të vendosë në pajtim me nenin 17.

8. Në pritje të një vendimi nga Gjykata, Prokurori mund të kërkojë autoritetin e gjykatës:

(a) të ndërmarrë masat e nevojshme hetimore të llojit të parashikuar në nenin 18, paragrafi 6;

b) të marrë një deklaratë ose deponim nga një dëshmitar, ose të përfundojë mbledhjen dhe ekzaminimin e provave që ka filluar para se të bëhej kundërshtimi; dhe

c) në bashkëpunim me Shtetet përkatës, të parandalojë zhdukjen e personave për të cilët Prokurori ka kërkuar një urdhër-arresti sipas nenit 58.

9. Bërja e një kundërshtimi nuk cënon vlefshmërinë e asnjë veprimi të kryer nga Prokurori ose vendimi ose urdhri të nxjerrë nga Gjykata para se të bëhej kundërshtimi.

10. Nëse Gjykata ka vendosur se një çështje është e papranueshme sipas nenit 17, Prokurori mund të bëjë kërkesë për rishikimin e vendimit kur ai ose ajo është plotësisht e bindur që kanë dalë fakte të reja të cilat mohojnë bazën mbi të cilën çështja është konsideruar e papranueshme sipas nenit 17.

11. Nëse Prokurori pezullon një hetim në lidhje me pikat e parashikuara në nenin 17, Prokurori mund të kërkojë që Shteti përkatës t'i paraqesë Prokurorit informacion mbi çështjen në gjykim. Me kërkesë të Shtetit përkatës, ky informacion mbetet konfidencial. Nëse Prokurori pas kësaj vendos vazhdimin e hetimit, ai ose ajo njofton Shtetin për të cilin ishte bërë pezullimi i gjykimit.

Neni 20

Ne bis in idem

1. Nëse nuk është parashikuar ndryshe në këtë Statut, asnjë person nuk gjykohet nga kjo Gjykatë në lidhje me një sjellje që ka qenë baza e krimeve për të cilën ai ka marrë fajësi ose pafajësi nga gjykata.

2. Asnjë person nuk gjykohet nga ndonjë gjykatë tjetër për një krim të përmendur në nenin 5 për të cilin ai person ka marrë fajësi ose pafajësi nga Gjykata.

3. Asnjë person i gjykuar nga një gjykatë tjetër për sjelljen e parashikuar në nenet 6, 7 ose 8 nuk gjykohet nga kjo Gjykatë në lidhje me të njëjtën sjellje, përveç kur gjykimi në gjykatën tjetër:

(a) ishte për qëllimin e mbrojtjes së personit përkatës nga përgjegjësia penale për krimet në juridiksionin e Gjykatës; ose

(b) nuk është kryer në mënyrë të pavarur ose të paanshme në pajtim me normat proceduriale të njohura nga e drejta ndërkombëtare dhe është kryer në mënyrë të tillë që, në bazë të rrethanave, nuk i shërbente qëllimit të çuarjes së personit përkatës para drejtësisë.

Neni 21

Ligji i zbatuar

1. Gjykata zbaton:

(a) në radhë të parë, këtë Statut, Elementet e Krimeve dhe Rregullat e Procedurës dhe provave;

(b) në radhë të dytë, kur është e nevojshme, traktatet e zbatueshme dhe principet e rregullat e së drejtës ndërkombëtare, duke përfshirë principet e pranuara të së drejtës ndërkombëtare për konfliktet e armatosura;

(c) kur kjo është e pamundur, principet e përgjithshme të së drejtës që nxirren nga Gjykata nga ligjet vendëse të sistemeve ligjore të botës duke përfshirë si duhet, ligjet vendëse të Shteteve që normalisht do të ushtronin juridiksionin mbi krimin, me kusht që këto principe të mos jenë të papajtueshme me këtë Statut dhe me të drejtën ndërkombëtare e normat dhe standardet e njohura ndërkombëtarisht.

2. Gjykata mund të zbatojë parimet dhe rregullat ligjore, ashtu siç janë interpretuar në vendimet e saj të mëparshme.

3. Zbatimi dhe interpretimi i ligjit, në pajtim me këtë nen, duhet të jetë në pajtim me të drejtat e njeriut të pranuara ndërkombëtarisht dhe pa asnjë dallim të bazuar mbi shkaqe të tilla, siç është gjinia, sipas përcaktimit të nenit 7, paragrafi 3, mosha, raca, ngjyra, gjuha, feja ose besimi, mendimi politik ose tjetër, origjina kombëtare, etnike ose sociale, pasuria, lindja ose ndonjë status tjetër.

PJESA 3
PARIMET E PËRGJITHSHME TË LIGJIT PENAL

Neni 22
Nullum crimen sine lege

1. Një person nuk përgjigjet penalisht sipas këtij Statuti, përveçse kur sjellja në fjalë paraqet, në kohën kur ndodh, krim brenda juridiksionit të Gjykatës.

2. Përkufizimi i krimit duhet të sqarohet qartë dhe nuk duhet të jetë i zgjeruar me analogji. Në rast të dykuptimësisë, përkufizimi duhet të interpretohet në dobi të personit që merret në pyetje, ndiqet ose dënohet.

3. Ky nen nuk duhet të ndikojë në karakterizimin e cilësdo sjellje si kriminale, sipas së drejtës ndërkombëtare, pavarësisht nga ky Statut.

Neni 23
Nulla poena sine lege

Personi i fajësuar nga Gjykata mund të ndëshkohet vetëm në pajtim me këtë Statut.

Neni 24
Mosprapaveprimi për personat

1. Asnjë person nuk është përgjegjës sipas këtij Statuti për sjelljen para hyrjes në fuqi të këtij Statuti.

2. Në rast të ndryshimeve në ligjin e zbatueshëm për një çështje të caktuar para vendimit përfundimtar, zbatohet ligji më i favorshëm për personin që merret në pyetje, ndiqet penalisht ose dënohet.

Neni 25

Përgjegjësia penale individuale

1. Gjykata ka juridiksion mbi personat fizikë, në pajtim me këtë Statut.

2. Personi që kryen një krim brenda juridiksionit të Gjykatës është përgjegjës personalisht dhe i nënshtrohet dënimit, në pajtim me këtë Statut.

3. Në pajtim me këtë Statut, personi është përgjegjës penalisht dhe i nënshtrohet dënimit për krimin brenda juridiksionit të Gjykatës, nëse ai person:

(a) kryen një krim të tillë, si individ, bashkë me një tjetër ose përmes një personi tjetër, pavarësisht nëse personi tjetër përgjigjet penalisht ose jo;

(b) urdhëron, kërkon ose shtyn në kryerjen e një krimi të tillë, i cili në fakt ndodh ose mbetet në tentativë;

(c) me qëllim të mundësimit të kryerjes së krimit, ndihmon, përkrah ose përndryshe asiston në kryerjen e tij ose në tentim, përfshirë këtu edhe ofrimin e mjeteve për kryerjen e tij;

(d) në çfarëdo mënyre tjetër kontribuon në kryerjen ose tentimin e kryerjes së një krimi të tillë, nga grupi i personave që veprojnë me të njëjtin qëllim. Një kontribut i tillë duhet të jetë i qëllimshëm dhe duhet të:

(i) bëhet me qëllim të zhvillimit të aktivitetit ose qëllimit kriminal të grupit, kur një aktivitet ose qëllim i tillë përfshin kryerjen e krimit brenda juridiksionit të Gjykatës; ose

(ii) bëhet edhe pse është ditur për qëllimin e grupit për kryerjen e krimit;

(e) përsa i përket krimit të genocidit, në mënyrë të drejtpërdrejtë ose publikisht, shtyn të tjerët që të kryejnë gjenocid;

(f) tenton të kryejë një krim të tillë, përmes ndërmarrjes së veprimit që inicion kryerjen e tij, me anë të një hapi thelbësor, por krimi nuk ndodh për shkak të rrethanave që nuk varen nga qëllimet e personit. Megjithatë, personi që tërhiqet nga përpjekja për të kryer krimin, ose në një mënyrë tjetër parandalon përfundimin e krimit, nuk i nënshtrohet dënimit sipas këtij Statuti për tentimin për të kryer atë krim, nëse ai person ka hequr dorë plotësisht dhe në mënyrë vullnetare nga qëllimi kriminal.

4. Asnjë dispozitë në këtë Statut, që ka të bëjë me përgjegjësinë penale individuale, nuk ndikon në përgjegjësinë e Shteteve sipas së drejtës ndërkombëtare.

Neni 26

Përjashtimi i juridiksionit mbi personat nën moshën tetëmbëdhjetëvjeçare

Gjykata nuk ka juridiksion mbi cilindo person që ishte nën moshën tetëmbëdhjetëvjeçare në kohën e kryerjes së prezumuar të krimit.

Neni 27

Mosmarrja parasysh e pozitës zyrtare

1. Ky Statut zbatohet në të njëjtën mënyrë ndaj të gjithë personave, pa asnjë dallim të bazuar në pozitën zyrtare. Veçanërisht, pozita zyrtare si Kryetar Shteti ose Qeverie, anëtar i Qeverisë ose i Parlamentit, përfaqësues i zgjedhur i Qeverisë ose zyrtar i Qeverisë, në asnjë rast nuk përjashtojnë asnjë person nga përgjegjësia penale sipas këtij Statuti dhe ajo, në dhe për vete, nuk përbëjnë shkak për zvogëlimin e dënimit.

2. Imunitetet ose rregullat e veçanta procedurale që lidhen me pozitën zyrtare të personit, sipas së drejtës kombëtare ose asaj ndërkombëtare, nuk duhet të pengojnë Gjykatën në ushtrimin e juridiksionit të

saj mbi një person të tillë.

Neni 28
Përgjegjësia e komandantëve dhe drejtuesve të tjerë

Përveç shkaqeve të tjera të përgjegjësisë penale sipas këtij Statuti, për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës:

(a) komandanti ushtarak ose personi që në mënyrë efektive vepron si i tillë, është penalisht përgjegjës për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës, të kryera nga forcat nën komandën a kontrollin efektiv të tij ose saj, ose autoritetin efektiv që mund të jenë si rezultat i dështimit të tij ose saj për të ushtruar kontrollin e duhur mbi ato forca, kur:

(i) ai komandant ushtarak ose personi, ose ka ditur, ose duke marrë parasysh rrethanat e rastit, duhej të dinte se forcat ishin duke kryer ose do të kryenin krime të tilla; dhe

(ii) ai komandant ushtarak ose personi ka dështuar të ndërmarrë të gjitha masat e domosdoshme dhe të arsyeshme brenda fuqive të tij ose saj, për të parandaluar ose shtypur kryerjen e tyre, ose për të dorëzuar çështjen në organin kompetent për hetim dhe ndjekje penale.

(b) Në lidhje me raportin drejtues vartës që nuk është përshkruar në paragrafin (1), drejtuesi duhet të jetë përgjegjës penalisht për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës, të kryera nga personat vartës, nën autorizimin dhe kontrollin efektiv të tij ose saj, si rezultat i dështimit të tij ose saj për të ushtruar kontrollin e duhur mbi personat e tillë, kur:

(i) drejtuesi ka ditur ose në mënyrë të vetëdijshme nuk ka përfillur informacionin që në mënyrë të qartë ka treguar se personat vartës ishin duke kryer ose mendonin të kryenin krime të tilla;

(ii) krimet kanë të bëjnë me vepra që janë brenda përgjegjësisë dhe kontrollit efektiv të drejtuesit; dhe

(iii) drejtuesi ka dështuar në marrjen e të gjitha masave të domosdoshme dhe të arsyeshme brenda fuqive të tij ose saj për të parandaluar ose ndaluar kryerjen e tyre, ose për të dorëzuar çështjen në organin kompetent për hetim dhe ndjekje penale.

Neni 29
Moszbatueshmëria e statutit të kufizimeve

Krimet brenda juridiksionit të Gjykatës nuk kushtëzohen nga asnjë statut kufizues.

Neni 30
Elementi mendor

1. Përveçse kur është parashikuar ndryshe, personi është penalisht përgjegjës dhe i nënshtrohet ndëshkimit për krimin brenda juridiksionit të Gjykatës, vetëm nëse elementet materiale janë kryer me qëllim dhe njohje.

2. Për qëllimet e këtij neni, personi ka qëllim, kur:

(a) në lidhje me sjelljen, ai person mendon të angazhohet në atë sjellje;

(b) në lidhje me pasojën, ai person mendon të shkaktojë atë pasojë, ose është i vetëdijshëm se ajo do të ndodhë sipas rrjedhës së rregullt të ngjarjeve.

3. Për qëllimet e këtij neni, "njohje" nënkupton dijeninë se një rrethanë ekziston, ose se një pasojë do të ndodhë sipas rrjedhës së rregullt të ngjarjeve. "Dije" dhe "me dijeni" përkufizohen qartë.

Neni 31
Shkaqet për përjashtimin nga përgjegjësia penale

1. Si shtesë e shkaqeve të tjera për përjashtimin nga përgjegjësitë penale, të parashikuara në këtë Statut, personi nuk është penalisht përgjegjës, nëse në kohën e veprimit të atij personi:

(a) personi vuan nga një sëmundje mendore ose një mangësi, që shkatërron aftësinë e këtij personi për të vlerësuar paligjshmërinë ose natyrën e sjelljes se tij ose të saj për të kontrolluar sjelljen e tij ose saj për të qenë në pajtim me kërkesat e ligjit;

(b) personi është në gjendje helmimi që shkatërron aftësinë e atij personi për të vlerësuar paligjshmërinë ose natyrën e sjelljes së tij ose të saj, ose aftësinë për të kontrolluar sjelljen e tij ose saj për të qenë në pajtim me kërkesat e ligjit, përveç nëse personi është helmuar në mënyrë vullnetare, në rrethana të cilat personi i ka ditur, ose ka nënçmuar rrezikun, që si rezultat i helmimit, ai ose ajo do të angazhohet në sjelljen që paraqet vepër penale brenda juridiksionit të Gjykatës;

(c) personi vepron me arsye për të mbrojtur veten ose personin tjetër, ose, në rastin e krimeve të luftës, pronën që është thelbësore për ekzistencën e personit ose ndonjë personi tjetër, ose pronën që është thelbësore për plotësimin e misionit ushtarak, kundër përdorimit të pashmangshëm dhe të paligjshëm të forcës, në mënyrën që është proporcionale me shkallën e rrezikut për personin, ose ndonjë person tjetër, ose pronën që mbrohet. Fakti që personi ka qenë i përfshirë në operacion mbrojtës, të zhvilluar nga forcat, nuk përbën vetiu shkak për përjashtimin e përgjegjësisë penale, sipas këtij nënparagrafi;

(d) sjellja që pohohet se paraqet krim brenda juridiksionit të Gjykatës, është shkaktuar me detyrim, që ka rrjedhur nga kërcënimi me vdekje të paevitueshme, ose nga dëmtimi i vazhdueshëm ose i menjëhershëm dhe serioz trupor kundër personit ose ndonjë personi tjetër dhe personi ka vepruar domosdoshmërisht dhe në mënyrë të arsyeshme për të shmangur këtë kërcënim, kështu që personi nuk ka pasur për qëllim të shkaktojë dëm më të madh se atë që ka dashur ta shmangë. Një kërcënim i tillë mund të jetë:

(i) bërë nga persona të tjerë; ose

(ii) krijuar nga rrethanat të tjera që janë jashtë kontrollit të atij personi.

2. Gjykata duhet të përcaktojë zbatueshmërinë e shkaqeve për përjashtimin e përgjegjësisë penale të parashikuara në këtë Statut për rastin në shqyrtim.

3. Gjatë gjykimit, Gjykata mund të marrë parasysh shkaqe të tjera për përjashtimin e përgjegjësisë penale nga ato që janë përmendur në paragrafin 1, ku një shkak i tillë rrjedh nga ligji i zbatueshëm, siç është parashikuar në nenin 21. Procedurat në lidhje me shqyrtimin e një shkaku të tillë, rregullohen në Rregullat e Procedurës dhe Provave.

Neni 32

Gabimi në fakt ose gabimi në ligj

1. Gabimi në fakt është shkak për përjashtimin e përgjegjësisë penale, vetëm nëse ai mohon elementin mendor të kërkuar nga krimi.

2. Gabimi në ligj, në lidhje me nëse një lloj i veçantë i sjelljes është krim brenda juridiksionit të Gjykatës, nuk është shkak për përjashtimin e përgjegjësisë penale. Gabimi në ligj, megjithatë, mund të jetë shkak për përjashtimin e përgjegjësisë penale, nëse mohon elementin mendor të kërkuar nga një krim i tillë ose ashtu siç është parashikuar në nenin 33.

Neni 33

Urdhrat e drejtuesve dhe parashkrimi ligjor

1. Fakti që krimi brenda juridiksionit të Gjykatës është kryer nga një person sipas urdhrave të Qeverisë ose drejtuesit, qoftë ai ushtarak ose civil, nuk e liron atë person nga përgjegjësia penale, përveç kur:

(a) personi ka qenë nën detyrimin ligjor që të respektojë urdhrat e Qeverisë ose drejtuesit në fjalë;

(b) personi nuk ka ditur se urdhri është i paligjshëm; dhe

(c) urdhri nuk ka qenë haptazi i paligjshëm.

2. Për qëllimet e këtij neni, urdhrat për të kryer gjenocid ose krime kundër njerëzimit janë haptazi të paligjshme.

PJESA 4
PËRBËRJA DHE ADMINISTRATA E GJYKATËS

Neni 34
Organet e Gjykatës

Gjykata përbëhet nga këto organe:
(a) Kryesia.
(b) Divizioni për Ankesa, Divizioni për Gjykime dhe Divizioni për Procedurën Paraprake.
(c) Zyra e Prokurorit.
(d) Sekretaria.

Neni 35
Shërbimi i gjyqtarëve

1. Të gjithë gjyqtarët zgjidhen si anëtarë me orar të plotë të Gjykatës dhe janë të disponueshëm të kryejnë detyrën në atë bazë që nga fillimi i afatit të shërbimit të tyre.

2. Gjyqtarët që përbëjnë Kryesinë punojnë me orar të plotë pune menjëherë sapo zgjidhen.

3. Kryesia mundet, në bazë të normës së punës në Gjykatë dhe sipas konsultimeve me anëtarët e saj, të vendosë kohë pas kohe se në çfarë mase gjyqtarët e mbetur do të kërkohet të punojnë me orar të plotë. Çfarëdo marrëveshje e tillë nuk cënon dispozitat e nenit 40.

4. Në pajtim me nenin 49, marrëveshjet financiare bëhen për gjyqtarët që nuk kërkohet të punojnë në orar të plotë.

Neni 36
Kualifikimet, emërimi dhe zgjedhja e gjyqtarëve

1. Kushtëzuar nga dispozitat e paragrafit 2, Gjykata ka 18 gjyqtarë.

2. (a) Kryesia, duke vepruar në emër të Gjykatës, mund të propozojë që të rritet numri i gjyqtarëve të përmendur në paragrafin 1, duke përmendur arsyet se pse kjo konsiderohet si e domosdoshme dhe e nevojshme. Referenti përcjell menjëherë çdo propozim të tillë te të gjitha Shtetet Palë.

(b) Çdo propozim i tillë merret në shqyrtim në takimin e Asamblesë së Shteteve Palë, që thirret në pajtim me nenin 112. Propozimi konsiderohet si i miratuar, nëse aprovohet në takim me votën e dy të tretave të anëtarëve të Asamblesë së Shteteve Palë dhe hyn në fuqi në kohën për të cilën vendos Asambleja e Shteteve Palë.

(c) (i) Kur propozimi për shtimin e numrit të gjyqtarëve është miratuar sipas nënparagrafit (b), zgjedhja e gjyqtarëve shtesë bëhet në sesionin e ardhshëm të Asamblesë së Shteteve Palë në pajtim me paragrafët 3 deri 8 dhe nenin 37, paragrafi 2.

(ii) Kur propozimi për shtimin e numrit të gjyqtarëve është miratuar dhe është bërë efektiv sipas nënparagrafëve (b) dhe (c) (i), ai pastaj mbetet i hapur për Kryesinë në çdo kohë, nëse norma e punës së Gjykatës e justifikon atë, për të propozuar pakësimin e numrit të gjyqtarëve, por që numri i gjyqtarëve nuk zvogëlohet nën atë të specifikuar në paragrafin 1. Propozimi shqyrtohet në pajtim me procedurën e parashikuar në nënparagrafët (a) dhe (b). Në rast se propozimi miratohet, numri i gjyqtarëve zvogëlohet në mënyrë progresive me mbarimin e afatit të shërbimit të gjyqtarëve që janë duke shërbyer, derisa të arrihet numri i domosdoshëm.

3. (a) Gjyqtarët zgjidhen nga radhët e personave me karakter të lartë moral, me paanësi dhe integritet e që posedojnë kualifikimet e nevojshme në Shtetet e tyre për t'u emëruar në postet më të larta gjyqësore.

(b) Secili kandidat për zgjedhje në Gjykatë duhet të ketë:

(i) dëshmuar kompetencë në të drejtën dhe procedurën penale dhe me gjithë përvojën përkatëse, qoftë si gjyqtar, prokuror, avokat ose në një cilësi tjetër të ngjashme në procedurën penale; ose

(ii) dëshmuar kompetencë në fushat përkatëse të së drejtës ndërkombëtare, siç është e drejta ndërkombëtare humanitare dhe ligjet mbi të drejtat e njeriut dhe përvojë të gjerë në cilësi profesionale ligjore, që është me rëndësi për aktivitetin gjyqësor të Gjykatës.

(c) Secili kandidat për zgjedhje në Gjykatë duhet të njohë shkëlqyeshëm dhe të jetë i rrjedhshëm në të paktën njërën prej gjuhëve të punës së Gjykatës.

4. (a) Emërimet e kandidatëve për zgjedhje në Gjykatë mund të bëhen nga cilado prej Shteteve Palë në këtë Statut dhe duhet të bëhen:

(i) nëpërmjet procedurës së emërimit të kandidatëve për emërim në pozitat më të larta gjyqësore në Shtetin në fjalë; ose

(ii) nëpërmjet procedurës së caktuar për emërimin e kandidatëve në Gjykatën Ndërkombëtare të Drejtësisë sipas Statutit të asaj Gjykate.

Emërimet paraqiten në një deklaratë me të gjitha detajet e domosdoshme, ku tregohet se si kandidati i plotëson kërkesat e paragrafit 3.

(b) Secili Shtet Palë mund të paraqesë një kandidat për cilëndo pozitë dhe nuk është e domosdoshme që ai të jetë shtetas i atij Shteti Palë, por në çdo rast duhet të jetë shtetas i ndonjërit prej Shteteve Palë.

(c) Asambleja e Shteteve Palë mund të vendosë që të themelojë, nëse është e duhur, një Komitet Këshillues për emërimet. Në atë rast, përbërja e Komitetit dhe mandati i tij duhet të përcaktohet nga ana e Asamblesë së Shteteve Palë.

5. Për qëllimin e zgjedhjes, janë dy lista me kandidatë:

lista A që përmban emrat e kandidatëve me kualifikimet e parashikuara në paragrafin 3 (b) (i); dhe

lista B që përmban emrat e kandidatëve me kualifikimet e parashikuara në paragrafin 3 (b) (ii).

Kandidati me kualifikimet e mjaftueshme për të dyja listat, mund të zgjedhë se në cilën listë do të paraqitet. Me rastin e zgjedhjes së parë në Gjykatë, të paktën nëntë gjyqtarë zgjidhen nga lista A dhe të paktën pesë të tjerë nga lista B. Zgjedhjet plotësuese organizohen ashtu që të mbajnë një raport të barabartë në Gjykatë të gjyqtarëve të kualifikuar nga të dyja listat.

6. (a) Gjyqtarët zgjidhen me zgjedhje të fshehta në takimin e Asamblesë së Shteteve Palë, të thirrur për këtë qëllim në bazë të nenit 112. Sipas paragrafit 7, personat e zgjedhur në Gjykatë duhet të jenë ata 18 kandidatë që fitojnë numrin më të madh të votave dhe shumicën nga dy të tretat e votave të Shteteve Palë që janë të pranishme dhe që votojnë.

(b) Në rast se një numër i madh gjyqtarësh nuk janë zgjedhur në votimin e parë, votimet pasuese organizohen në pajtim me procedurat e përshkruara në nënparagrafin (a), përderisa të plotësohen vendet e mbetura.

7. Dy gjyqtarë nuk mund të jenë shtetas të të njëjtit Shtet. Personi që, me qëllim të anëtarësimit në Gjykatë, mund të konsiderohet si shtetas i më shumë se një Shteti, vlerësohet se është shtetas i Shtetit në të cilin ai person ushtron në mënyrë të rregullt të drejtat e tij civile dhe politike.

8. (a) Shtetet Palë duhet që, gjatë zgjedhjes së gjyqtarëve, të marrin parasysh nevojën brenda anëtarësisë në Gjykatë, për:

(i) përfaqësimin e sistemeve kryesore ligjore të botës;

(ii) përfaqësimin e drejtë gjeografik; dhe

(iii) përfaqësimin e drejtë të gjyqtarëve të gjinisë femërore dhe mashkullore.

(b) Shtetet Palë duhet po ashtu të marrin parasysh nevojën e përfshirjes së gjyqtarëve me përvojë ligjore në çështjet specifike, duke përfshirë, por jo të kufizuar në dhunën e drejtuar ndaj grave ose fëmijëve.

9. (a) Sipas nënparagrafit (b), gjyqtarët mbajnë pozitën e tyre për periudhën prej nëntë vjetësh dhe sipas nënparagrafit (c) dhe neni 37, paragrafi 2, nuk kanë të drejtë të rizgjidhen.

(b) Në zgjedhjen e parë, një e treta e gjyqtarëve të emëruar zgjidhen me short për të punuar për një periudhë kohe prej tre vjetësh; një e treta e gjyqtarëve të emëruar zgjidhen me short për të shërbyer për një periudhë kohe prej gjashtë vjetësh dhe të tjerët shërbejnë për një periudhë kohe prej nëntë vjetësh.

(c) Gjyqtari që është zgjedhur për të shërbyer për periudhën kohore prej tre vjetësh sipas nënparagrafit (b) ka të drejtë të rizgjidhet për afat të plotë.

10. Në ndryshim nga paragrafi 9, gjyqtari i caktuar në Dhomën e Gjykimit ose Ankesave, në pajtim me nenin 39, vazhdon punën e tij rreth përfundimit të gjykimit ose ankesës, shqyrtimi i së cilës ka filluar para asaj Dhome.

Neni 37
Vendet e lira për gjyqtarë

1. Në rast të vendit të lirë, bëhet zgjedhja në pajtim me nenin 36, për të plotësuar atë vend të lirë pune.

2. Gjyqtari i zgjedhur për të plotësuar atë vend të lirë, shërben për kohën e mbetur nga mandati i paraardhësit të tij dhe, nëse kjo kohë është për tre ose më pak vjet, ai ka të drejtë të ri- zgjidhet për një afat të plotë, sipas nenit 36.

Neni 38
Kryesia

1. Kryetari dhe Nënkryetari i Parë dhe i dytë zgjidhen me votat e shumicës absolute të gjyqtarëve. Secili prej tyre shërben për një afat kohor prej tre vjetësh ose deri në përfundimin e mandatit të tyre si gjyqtarë, cilido afat që përfundon më parë. Ata kanë të drejtë të rizgjidhen vetëm një herë.

2. Nënkryetari i Parë vepron në vend të Kryetarit, në rast se Kryetari nuk është në dispozicion ose është i skualifikuar. Nënkryetari i Dytë vepron në vend të Kryetarit, në rast se si Kryetari, ashtu edhe Nënkryetari i Parë nuk janë në dispozicion ose janë të skualifikuar.

3. Kryetari, bashkë me Nënkryetarin e Parë dhe të Dytë, përbëjnë Kryesinë, që eshtë përgjegjëse për:

(a) administrimin e duhur të Gjykatës, me përjashtim të Zyrës së Prokurorit; dhe

(b) funksionet e tjera që i ngarkohen asaj në pajtim me këtë Statut.

4. Në shkarkimin e tij nga përgjegjësia sipas paragrafit 3 (a), Kryesia koordinon punën dhe kërkon bashkëpunimin me Prokurorin në të gjitha çështjet me interes të përbashkët.

Neni 39
Dhomat

1. Sa më parë që të jetë e mundur pas zgjedhjes së gjyqtarëve, Gjykata organizohet në divizione, të parashikuara në nenin 34, paragrafi (b). Divizioni i Ankesave përbëhet nga Kryetari dhe katër gjyqtarë të tjerë, Divizioni i Gjykimeve nga jo më pak se gjashtë gjyqtarë dhe Divizioni i Procedurës Paraprake më pak se gjashtë gjyqtarë. Caktimi i gjyqtarëve në divizione bazohet në natyrën e funksioneve që kryhen nga secili divizion dhe në kualifikimet dhe përvojën e gjyqtarëve të zgjedhur në Gjykatë, në atë mënyrë që secili divizion të përmbajë një kombinim të përshtatshëm të përvojës në të drejtën dhe procedurën penale dhe në të drejtën ndërkombëtare. Divizionet e Gjykimit dhe të Procedurës Paraprake përbëhen kryesisht nga gjyqtarët me përvojë në gjykimet penale.

2. (a) Funksionet gjyqësore të Gjykatës ushtrohen në secilin divizion nga ana e Dhomave.

(b) (i) Dhoma e Ankesave përbëhet nga të gjithë gjyqtarët e Divizionit të Ankesave.

(ii) Funksionet e Dhomës së Gjykimit ushtrohen nga ana e tre gjyqtarëve të Divizionit të Gjykimit.

(iii) Funksionet e Dhomës së Procedurës Paraprake ushtrohen nga ana e tre gjyqtarëve të Divizionit të Procedurës Paraprake ose nga gjyqtari i vetëm i atij divizioni, në pajtim me këtë Statut dhe Rregullat e Procedurës dhe Provave.

(c) Asgjë në këtë paragraf nuk pengon themelimin e njëkohshëm të më shumë se një Dhome Gjykimi ose Dhome të Procedurës Paraprake, kur një gjë të tillë e kërkon manaxhimi i efektshëm i ngarkesës së punës në Gjykatë.

3. (a) Gjyqtarët e caktuar në Divizionet e Gjykimit dhe atë të Procedurës Paraprake shërbejnë në

ato divizione për një periudhë kohore prej tre vjetësh, dhe pas kësaj deri në përfundimin e çdo çështjeje, shqyrtimi i së cilës ka filluar para divizionit në fjalë.

(b) Gjyqtarët e caktuar në Divizionin e Ankesave shërbejnë në atë divizion deri në përfundimin e mandatit të tyre.

4. Gjyqtarët e caktuar në Divizionin e Ankesave shërbejnë vetëm në atë divizion. Megjithatë, asgjë në këtë nen nuk pengon kalimin e përkohshëm të gjyqtarëve nga Divizioni i Gjykimit në atë të Divizionit të Procedurës Paraprake ose e kundërta, nëse Kryesia mendon se një gjë të tillë e kërkon menaxhimi i efektshëm i ngarkesës së punës në Gjykatë, me kusht që, gjyqtari që ka marrë pjesë në fazën paraprake, nuk do të ketë të drejtë në asnjë rast të ulet në Dhomën e Gjykimit dhe të marrë pjesë në shqyrtimin e asaj çështjeje.

Neni 40
Pavarësia e gjyqtarëve

1. Gjyqtarët janë të pavarur në ushtrimin e funksioneve të tyre.

2. Gjyqtarët nuk angazhohen në asnjë aktivitet që është në kundërshtim me funksionet e tyre gjyqësore ose që ka ndikim në besueshmërinë e pavarësisë së tyre.

3. Gjyqtarët që punojnë me orar të plotë në selinë e Gjykatës, nuk angazhohen në ndonjë punë tjetër të karakterit profesional.

4. Çdo çështje që rrjedh nga zbatimi i paragrafëve 2 dhe 3, vendoset nga një shumicë absolute e gjyqtarëve. Kur një çështje e tillë ka të bëjë me një gjyqtar individual, ai gjyqtar nuk merr pjesë në marrjen e vendimit.

Neni 41
Lirimi dhe përjashtimi i gjyqtarëve

1. Kryesia, sipas kërkesës së gjyqtarit, mund ta lirojë atë gjyqtar nga ushtrimi i një funksioni sipas këtij Statuti, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

2. (a) Gjyqtari nuk merr pjesë në asnjë çështje në të cilën paanshmëria e tij ose saj mund të vihet në dyshim në mënyrë të arsyeshme për çdo shkak. Gjyqtari përjashtohet nga çështja në pajtim me këtë paragraf, nëse, inter alia, ai gjyqtar ka qenë në çfarëdo cilësie i angazhuar më herët në këtë çështje para Gjykatës ose në një çështje penale në shkallë kombëtare që lidhet me të e që përfshin personin që tani është nën hetim ose në ndjekje penale. Gjyqtari, po ashtu, përjashtohet për shkaqet e parashikuara në Rregullat e Procedurës dhe Provave.

(b) Prokurori ose personi që është në hetim a ndjekje penale, mund të kërkojë përjashtimin e gjyqtarit sipas këtij paragrafi.

(c) Çdo çështje në lidhje me përjashtimin e gjyqtarit vendoset nga shumica absolute e gjyqtarëve. Gjyqtari i përjashtuar ka të drejtë të paraqesë komentet e tij ose saj në lidhje me çështjen, por nuk ka të drejtë të marrë pjesë në marrjen e vendimit.

Neni 42
Zyra e Prokurorit

1. Zyra e Prokurorit vepron në mënyrë të pavarur, si organ i ndarë i Gjykatës. Ajo nuk është përgjegjëse për pranimin e rekomandimeve dhe çfarëdo informacioni të vërtetuar mbi krimet brenda juridiksionit të Gjykatës, për shqyrtimin e tyre dhe kryerjen e hetimeve e ndjekjeve para Gjykatës. Anëtari i Zyrës nuk kërkon ose vepron sipas instruksioneve nga cilido burim i jashtëm.

2. Zyra udhëhiqet nga Prokurori. Prokurori ka autoritet të plotë për drejtimin dhe administrimin e Zyrës, përfshirë këtu edhe personelin, mjetet dhe burimet e tjera. Prokurori ndihmohet nga një ose më shumë Zëvendësprokurorë, të cilët janë të autorizuar të kryejnë cilindo nga veprimet e Prokurorit sipas këtij Statuti. Prokurori dhe Zëvendësprokurorët janë të kombësive të ndryshme. Ata punojnë me orar të

plotë.

3. Prokurori dhe Zëvendësprokurorët janë persona me karakter të lartë moral, kompetentë dhe kanë përvojë të gjerë praktike në ndjekjen ose gjykimin e rasteve penale. Ata kanë njohuri të shkëlqyeshme dhe flasin rrjedhshëm njërën prej gjuhëve të punës në Gjykatë.

4. Prokurori zgjidhet nëpërmjet votimit të fshehtë nga ana e shumicës absolute të anëtarëve të Asamblesë së Shteteve Palë. Zëvendësprokurorët zgjidhen në mënyrë të njëjtë nga lista e kandidatëve të ofruar nga Prokurori. Prokurori emëron tre kandidatë për secilën post të Zëvendës-prokurorit. Përveçse kur është caktuar afat më i shkurtër në kohën e zgjedhjes së tyre, Prokurori dhe Zëvendësprokurorët punojnë për një periudhë kohore nëntëvjeçare dhe nuk kanë të drejtë për rizgjedhje.

5. Prokurori dhe Zëvendësprokurori nuk angazhohen në asnjë aktivitet që do të ndërhynte në funksionet e tij ose saj të ndjekjes penale, ose që do të kishte ndikim në besueshmërinë rreth pavarësisë së tij ose saj. Ata nuk angazhohen në asnjë punë tjetër të natyrës profesionale.

6. Kryesia mund të lirojë një Prokuror ose Zëvendësprokuror, me kërkesën e tij ose saj, nga veprimi në një çështje të caktuar.

7. Prokurori dhe Zëvendësprokurori nuk marrin pjesë në asnjë çështje në të cilën paanshmëria e tyre mund të vihet për çdo shkak në dyshim të arsyeshëm. Ata përjashtohen nga rasti, në pajtim me këtë paragraf, nëse, inter alia, kanë qenë të angazhuar më parë në çfarëdo cilësie në atë çështje para Gjykatës, ose në një çështje tjetër penale në shkallë kombëtare që lidhet me personin që tani është në hetime ose ndjekje penale.

8. Çdo çështje lidhur me përjashtimin e Prokurorit ose të Zëvendësprokurorit vendoset nga Dhoma e Ankesave.

(a) Personi që është në hetim ose ndjekje penale në çdo kohë mund të kërkojë përjashtimin e Prokurorit ose Zëvendësprokurorit për shkaqet e parashikuara në këtë nen.

(b) Prokurori ose Zëvendësprokurori, përkatësisht, ka të drejtë të paraqesë komentet e tij ose saj në lidhje me çështjen.

9. Prokurori duhet të caktojë këshilltarë me përvojë ligjore në çështjet specifike, përfshirë këtu, por jo të kufizuara në, dhunën seksuale dhe gjinore, si dhe dhunën ndaj fëmijëve.

Neni 43
Sekretaria

1. Sekretaria është përgjegjëse për aspektet jogjyqësore të administrimit dhe shërbimit në Gjykatë, duke mos paragjykuar funksionet dhe kompetencat e Prokurorit në pajtim me nenin 42.

2. Sekretaria drejtohet nga Referenti, i cili është zyrtari kryesor administrativ i Gjykatës. Referenti i ushtron funksionet e tij ose saj, nën autoritetin e Kryetarit të Gjykatës.

3. Referenti dhe Zëvendësreferenti janë persona me karakter të lartë moral, shumë të kualifikuar dhe duhet të kenë njohuri të shkëlqyeshme dhe të flasin rrjedhshëm të paktën njërën nga gjuhët e punës në Gjykatë.

4. Gjyqtarët e zgjedhin Referentin me shumicë absolute, përmes votimit të fshehtë, duke marrë parasysh çdo rekomandim të bërë nga Asambleja e Shteteve Palë. Nëse paraqitet nevoja, me rekomandim të Referentit, gjyqtarët zgjedhin, në të njëjtën mënyrë, një Zëvendësreferent.

5. Referenti punon në periudhën kohore prej pesë vjetësh, ka një herë të drejtën e rizgjedhjes dhe punon me orar të plotë. Zëvendësreferenti punon për një periudhë kohore prej pesë vjetësh, ose për ndonjë afat më të shkurtër, sic vendoset nga ana e shumicës absolute të gjyqtarëve, dhe mund të zgjidhet duke u bazuar në atë që Zëvendësreferenti thirret në shërbim sipas nevojës.

6. Referenti ngre pranë Sekretarisë Njësinë e Viktimave dhe Dëshmitarëve. Kjo Njësi cakton, në këshillim me Zyrën e Prokurorit, masa mbrojtëse dhe marrëveshje sigurie, këshillime dhe ndihmë tjetër të përshtatshme për dëshmitarët, viktimat që paraqiten para Gjykatës, si dhe të tjerët që janë në rrezik për shkak të dëshmive të dhëna nga dëshmitarët e tillë. Njësia ka personel me përvojë në trauma, përfshirë këtu traumat në lidhje me krimet e dhunës seksuale.

Neni 44
Personeli

1. Prokurori dhe Referenti emërojnë personel me kualifikimin që duhet për nevojat e zyrave të tyre. Në rastin e Prokurorit, kjo do të përfshijë edhe caktimin e hetuesve.

2. Në punësimin e personelit, Prokurori dhe Referenti sigurojnë standardet më të larta të efikasitetit, kompetencës e integritetit dhe respektojnë, mutatis mutandis, kriteret e dhëna në nenin 36, paragrafi 8.

3. Referenti, mbi bazën e marrëveshjes së Kryesisë dhe të Prokurorit, propozon Rregulloren e Personelit, që përfshin afatet dhe kushtet në të cilat personeli i Gjykatës emërohet, shpërblehet dhe shkarkohet nga puna. Rregulloret e Personelit aprovohen nga ana e Asamblesë së Shteteve Palë.

4. Gjykata, në raste të veçanta, mund të shfrytëzojë përvojën e personelit pa pagesë të ofruar nga Shtetet Palë, organizatat ndërqeveritare ose ato jo qeveritare, që do ndihmonin në punën e cilitdo nga organet e Gjykatës. Prokurori mund të pranojë çdo ofertë të tillë në emër të Zyrës së Prokurorit. Personeli i tillë pa pagesë punësohet në pajtim me udhëzimet që përpilohen nga ana e Asamblesë së Shteteve Palë.

Neni 45
Betimi solemn

Para marrjes së detyrave të tyre sipas këtij Statuti,Gjyqtarët,Prokurori, Zëvendësprokurorët, Referenti dhe Zëvendësreferenti bëjnë betimin solemn në sallë me dyer të hapura se do të ushtrojë funksionin e tij ose saj me paanshmëri dhe ndërgjegje të plotë.

Neni 46
Largimi nga detyra

1. Gjyqtari, Prokurori, Zëvendësprokurori, Referenti ose Zëvendësreferenti largohen nga zyra nëse merret vendimi në pajtim me paragrafin 2, në rastet kur ai person:

(a) vërtetohet se ka bërë sjellje seriozisht të keqe ose ka thyer seriozisht detyrat e tij ose saj sipas këtij Statuti, ashtu si është caktuar në Rregullat e Procedurës dhe Provave; ose

(b) nuk është i aftë të ushtrojë funksionet ashtu si kërkohet nga ky Statut.

2. Vendimi lidhur me largimin nga zyra e Gjyqtarit, Prokurorit ose Zëvendësprokurorit sipas paragrafit 1, merret nga Asambleja e Shteteve Palë, nëpërmjet votimit të fshehtë:

(a) Në rast se kemi të bëjmë me gjyqtar, me shumicën e dy të tretave të Shteteve Palë me rekomandimin e miratuar nga shumica prej dy të tretave e gjyqtarëve të tjerë.

(b) Në rast se kemi të bëjmë me Prokuror, nga shumica absolute e Shteteve Palë.

(c) Në rast se kemi të bëjmë me Zëvendësprokuror, nga shumica absolute e Shteteve Palë, me rekomandimin e Prokurorit.

3. Vendimi në lidhje me largimin nga detyra të Referentit ose Zëvendësreferentit merret nga shumica absolute e gjyqtarëve.

4. Gjyqtari, Prokurori, Zëvendësprokurori, Referenti ose Zëvendësreferenti, sjellja ose aftësia e të cilëve për të ushtruar funksionet e zyrës ashtu si kërkohet nga ky Statut kundërshtohet sipas këtij neni, kanë mundësinë e plotë për të paraqitur dhe pranuar prova, si dhe për të bërë parashtrime në pajtim me Rregullat e Procedurës e Provave. Personi në fjalë nuk merr pjesë në ndonjë mënyrë tjetër në shqyrtimin e çështjes.

Neni 47
Masat disiplinore

Gjyqtari, Prokurori, Zëvendësprokurori, Referenti ose Zëvendësreferenti që ka bërë sjellje të keqe të natyrës më pak serioze se ajo e përmendur në nenin 46, paragrafi 1, i nënshtrohet masave disiplinore, në

pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

Neni 48
Privilegjet dhe imunitetet

1. Gjykata gëzon në territorin e çdo Shteti Palë privilegjet dhe imunitetet e domosdoshme për arritjen e qëllimeve të saj.

2. Gjyqtarët, Prokurori, Zëvendësprokurorët dhe Referenti, kur angazhohen me punët e Gjykatës, gëzojnë privilegjet dhe imunitetet e njëjta me ato që u janë dhënë drejtuesve të misioneve diplomatike dhe, pas përfundimit të mandatit të tyre, vazhdojnë të kenë imunitet nga proceset gjyqësore të çfarëdo lloji, në lidhje me fjalët e thëna ose të shkruara dhe veprimet e kryera nga ata në cilësinë e tyre zyrtare.

3. Zëvëndësreferenti, personeli i Zyrës së Prokurorit dhe personeli i Sekretarisë gëzojnë privilegjet dhe imunitetet, si dhe mjetet e domosdoshme për kryerjen e funksioneve të tyre, në pajtim me marrëveshjen mbi privilegjet dhe imunitetet e Gjykatës.

4. Këshilltarit, ekspertëve, dëshmitarëve ose cilitdo personi tjetër nga të cilët kërkohet të jenë të pranishëm në Gjykatë, u ofrohet trajtim i tillë që është i domosdoshëm për funksionimin e duhur të Gjykatës, në pajtim me marrëveshjen mbi privilegjet dhe imunitetet e Gjykatës.

5. Privilegjet dhe imunitetet e:

(a) Gjyqtarit ose Prokurorit mund të hiqen me anë të shumicës absolute të gjyqtarëve;

(b) Referentit mund të hiqen nga ana e Kryesisë;

(c) Zëvendësprokurorëve dhe personelit të Zyrës së Prokurorit mund të hiqen nga Prokurori;

(d) Zëvendësreferentit dhe personelit të Sekretarisë mund të hiqen nga Referenti.

Neni 49
Pagat, ndihmat financiare dhe shpenzimet

Gjyqtarët, Prokurori, Zëvendësprokurorët, Referenti dhe Zëvendësreferenti marrin paga të tilla, ndihma financiare dhe mjete për shpenzime në bazë të vendimit të marrë nga ana e Asamblesë së Shteteve Palë. Këto paga dhe kompensime nuk reduktohen gjatë kohës sa ata punojnë.

Neni 50
Gjuhët zyrtare në punë

1. Gjuhët zyrtare të Gjykatës janë: arabishtja, kinesçja, anglishtja, frëngjishtja, rusishtja dhe spanjishtja. Vendimet përfundimtare të Gjykatës, si dhe të gjitha vendimet e tjera me të cilat zgjidhen çështje me rëndësi themelore në Gjykatë, botohen në gjuhët zyrtare. Kryesia, në pajtim me kriteret e themeluara në Rregullat e Procedurës dhe Provave, përcakton se cilat vendime mund të konsiderohen se zgjidhin çështje themelore për qëllimet e këtij paragrafi.

2. Gjuhët e punës të Gjykatës janë anglishtja dhe frëngjishtja. Rregullat e Procedurës dhe Provave përcaktojnë rastet në të cilat gjuhët e tjera zyrtare mund të përdoren si gjuhë pune.

3. Me kërkesën e një pale në gjykim ose të Shtetit të cilit i është lejuar të ndërhyjë në gjykim, Gjykata autorizon përdorimin e një gjuhe tjetër përveç asaj angleze e frënge e që shfrytëzohet nga Pala ose Shteti i tillë, me kusht që Gjykata mendon se ky autorizim është i justifikuar në masën e duhur.

Neni 5l
Rregullat e Procedurës dhe Provave

1. Rregullat e Procedurës dhe Dëshmive hyjnë në fuqi pas miratimit nga ana e shumicës së dy të tretave të anëtarëve të Asamblesë së Shteteve Palë.

2. Amendamentet për Rregullat e Procedurës dhe Provave mund të propozohen nga:

(a) çdo Shtet Palë;

(b) gjyqtarët nëpërmjet një shumice absolute; ose

(c) Prokurori.

Këto amendamente hyjnë në fuqi pas miratimit nga një shumicë prej dy të tretat e anëtarëve të Asamblesë së Shteteve Palë.

3. Pas miratimit të Rregullave të Procedurës dhe Provave, në rastet urgjente kur Rregullat nuk ofrojnë zgjidhje për një situatë specifike para Gjykatës, gjyqtarët, me shumicën e dy të tretave, mund të përpilojnë Rregullat e përkohshme, të cilat zbatohen deri në miratimin, ndryshimin ose refuzimin e tyre në sesionin e ardhshëm të zakonshëm ose të jashtëzakonshëm të Asamblesë së Shteteve Palë.

4. Rregullat e Procedurës dhe Provave, amendamentet e tyre dhe çdo Rregull i përkohshëm është në pajtim me këtë Statut. Amendamentet në Rregullat e Procedurës dhe Provave, gjithashtu edhe Rregullat e përkohshme, nuk kanë fuqi prapavepruese në dëm të personit i cili është në hetim, në ndjekje penale, ose që është dënuar.

5. Në rast konflikti ndërmjet Statutit dhe Rregullave të Procedurës dhe Provave, Statuti ka prioritet.

Neni 52

Rregulloret e Gjykatës

1. Gjyqtarët, në pajtim me këtë Statut dhe Rregullat e Procedurës dhe Provave, miratojnë, me shumicë absolute, Rregulloret e Gjykatës, të domosdoshme për funksionimin e saj të përditshëm.

2. Prokurori dhe Regjistruesi këshillohen rreth përpilimit të Rregulloreve dhe çdo amendamenti të tyre.

3. Rregulloret dhe çdo amendament i tyre hyjnë në fuqi menjëherë pas aprovimit, përveçse kur vendoset ndryshe nga ana e gjyqtarëve. Menjëherë pas aprovimit, ato u shpërndahen Shteteve Palë për komente. Nëse brenda gjashtë muajsh nuk ka ndonjë vërejtje nga ana e shumicës së Shteteve Palë, ato do të mbeten në fuqi.

PJESA 5

HETIMI DHE NDJEKJA PENALE

Neni 53

Fillimi i hetimeve

1. Prokurori, pasi vlerëson informacionin e ofruar për të, fillon hetimin, përveçse kur ai ose ajo përcakton se nuk ka baza të arsyeshme për veprim të mëtejshëm sipas këtij Statuti. Në marrjen e vendimit për fillimin e hetimit, Prokurori merr parasysh nëse:

(a) informacioni i ofruar Prokurorit ofron shkaqe të arsyeshme për të besuar se krimi brenda juridiksionit të gjykatës është kryer ose është duke u kryer;

(b) rasti është ose do të jetë i pranueshëm sipas nenit 17; dhe

(c) duke marrë parasysh peshën e krimit dhe interesat e viktimave, ekzistojnë arsye thelbësore për të besuar se hetimi nuk do t'u shërbente interesave të drejtësisë.

Nëse Prokurori përcakton se nuk ka baza të arsyeshme për të vepruar dhe vendimi i tij ose saj është i mbështetur vetëm në nënparagrafin (c) të mësipërm, ai ose ajo informon Dhomën e Procedurës Paraprake.

2. Nëse pas hetimit Prokurori nxjerr përfundimin se nuk ka baza të mjaftueshme për ndjekje penale, për arsye se:

(a) nuk ekziston bazë e mjaftueshme ligjore ose faktike për të kërkuar urdhër-arrestin ose fletëthirrje sipas nenit 58;

(b) rasti nuk është i pranueshëm sipas nenit 17; ose

(c) ndjekja penale nuk është në interes të drejtësisë, duke patur parasysh të gjitha rrethanat, përfshirë këtu edhe peshën e krimit, interesat e viktimave dhe moshën ose dobësinë e personit të

prezumuar dhe rolin e tij ose saj në krimin e menduar.

Prokurori informon Dhomën e Procedurës Paraprake dhe Shtetin që bën rekomandimin sipas nenit 14 ose Këshillin e Sigurimit për një çështje sipas nenit 13, paragrafi (b), në lidhje me përfundimet e tij ose saj dhe arsyet për këtë përfundim.

3. (a) Me kërkesë të Shtetit që bën rekomandimin sipas nenit 14 ose të Këshillit të Sigurimit sipas nenit 13, paragrafi (b), Dhoma e Procedurës Paraprake mund të rishqyrtojë vendimin e Prokurorit sipas paragrafit 1 ose 2 për të mos vepruar dhe mund të kërkojë nga Prokurori që të shqyrtojë edhe një herë atë vendim.

(b) Po kështu, Dhoma e Procedurës Paraprake, me iniciativë të saj, mund të rishqyrtojë vendimin e Prokurorit për të mos vepruar nëse ai është mbështetur vetëm në paragrafin 1 (c) ose 2 (c). Në një rast të tillë, vendimi i Prokurorit mbetet në fuqi vetëm nëse konfirmohet nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake.

4. Prokurori, në çdo kohë, mund ta rishqyrtojë vendimin në lidhje me fillimin e hetimit ose ndjekjes penale, bazuar në faktet ose informacione të reja.

Neni 54

Përgjegjësitë dhe fuqitë e Prokurorit në lidhje me hetimet

1. Prokurori:

(a) në mënyrë që të zbulojë të vërtetën, i zgjeron hetimet për të mbuluar të gjitha faktet dhe provat përkatëse për të vlerësuar se a ekziston përgjegjësia penale sipas këtij Statuti dhe, duke bërë këtë, heton rrethanat inkriminuese dhe ato shfajësuese në mënyrë të barabartë;

(b) merr masat e duhura për të siguruar hetimin efektiv dhe ndjekjen e krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës dhe, duke bërë këtë, respekton interesat dhe rrethanat personale të viktimave dhe dëshmitarëve, përfshirë moshën, gjininë, ashtu siç është përkufizuar në nenin 7, paragrafi 3, dhe shëndetin, dhe të marrë parasysh natyrën e krimit, sidomos kur përfshin dhunën seksuale, dhunën gjinore ose dhunën e drejtuar ndaj fëmijëve; dhe

(c) respekton plotësisht të drejtat e personave që rrjedhin nga ky Statut.

2. Prokurori mund të zhvillojë hetime në territorin e një Shteti:

(a) në pajtim me dispozitat e Pjesës 9; ose

(b) sipas autorizimit nga Dhoma e Procedurës Paraprake sipas nenit 57, paragrafi 3 (d).

3. Prokurori mund:

(a) të mbledhë dhe të ekzaminojë provat;

(b) të kërkojë praninë dhe marrjen në pyetje të personave që janë në hetim, viktimave dhe dëshmitarëve;

(c) të kërkojë bashkëpunimin e çdo Shteti ose organizate ndërqeveritare, ose marrëveshjen në pajtim me kompetencën dhe/ose mandatin e tij;

(d) të bëjë rregullime dhe të hyjë në marrëveshje që të mos jenë në kundërshtim me këtë Statut, siç mund të jetë e nevojshme për të mundësuar bashkëpunimin e një Shteti, organizate ndërqeveritare ose personi;

(e) të bjerë dakord që të mos zbulojë, në cilëndo fazë të procedurës, dokumentet ose informacionin të cilin Prokurori e siguron me kushtin e besueshmërisë dhe me qëllimin e vetëm që të gjejë prova të reja, kur ofruesi i informatës nuk e jep pëlqimin; dhe

(f) të ndërmarrë të gjitha masat e domosdoshme ose të kërkojë që të ndërmerren të gjitha masat e domosdoshme, për të siguruar besueshmërinë e informacionit, mbrojtjen e çdo personi ose ruajtjen e provave.

Neni 55

Të drejtat e personave gjatë hetimeve

1. Në lidhje me hetimet sipas këtij Statuti, personi:

(a) nuk do të detyrohet të inkriminojë veten e tij ose saj ose të pranojë fajin;

(b) nuk i nënshtrohet asnjë forme detyrimi, shtrëngimi, kërcënimi, torture apo çfarëdo forme të trajtimit ose dënimit të vrazhdë, çnjerëzor ose degradues;

(c) kur merret në pyetje në një gjuhë tjetër nga gjuha të cilën personi e kupton dhe flet plotësisht, ai ka, pa pagesë, ndihmën e përkthyesit kompetent dhe përkthime të tilla që janë të domosdoshme për të plotësuar kërkesat e drejtësisë;

(d) nuk i nënshtrohet arrestimit ose ndalimit arbitrar, dhe nuk do të privohet nga liria e tij ose saj, përveçse për ato shkaqe dhe sipas atyre procedurave që janë parashikuar në këtë Statut.

2. Kur ekzistojnë shkaqe për të besuar se personi ka kryer një krim brenda juridiksionit të Gjykatës dhe kur ai person merret në pyetje nga Prokurori, ose nga autoritetet kombëtare, sipas kërkesës së bërë në Pjesën 9, ai person po ashtu ka të drejtat që pasojnë dhe për të cilat ai/ajo ose është i informuar para se të merret në pyetje:

(a) të jetë i informuar, para se të merret në pyetje, se ekzistojnë shkaqe për të besuar se ai ose ajo ka kryer një krim brenda juridiksionit të Gjykatës;

(b) të heshtë, dhe kjo heshtje të mos merret në konsideratë për përcaktimin e fajit ose pafajësisë;

(c) të ketë ndihmë juridike sipas zgjedhjes së vetë personit ose, nëse personi nuk ka ndihmë juridike, t'i caktohet ndihmë juridike, në çdo rast kur interesat e drejtësisë e kërkojnë një gjë të tillë, dhe pa pagesë nga personi, në çdo rast të tillë kur ai person nuk ka mjete të mjaftueshme për të paguar atë; dhe

(d) të merret në pyetje në praninë e avokatit, përveçse kur personi ka hequr dorë vullnetarisht nga e drejta e tij ose saj për avokat.

Neni 56

Roli i Dhomës së Procedurës Paraprake në lidhje me mundësinë e vetme hetimore

1. (a) Kur Prokurori mendon që hetimi paraqet mundësinë e vetme për të marrë dëshminë ose deklaratën nga dëshmitari ose për të ekzaminuar, mbledhur a testuar provat, të cilat më vonë mund të mos jenë në dispozicion për qëllimet e gjykimit, Prokurori informon Dhomën e Procedurës Paraprake.

(b) Në atë rast, Dhoma e Procedurës Paraprake, sipas kërkesës së Prokurorit, mund të ndërmarrë masa të tilla që mund të jenë të domosdoshme për të siguruar efikasitetin dhe integritetin e procedurës dhe, në veçanti, për të mbrojtur të drejtat e mbrojtjes.

(c) Nëse Dhoma e Procedurës Paraprake nuk urdhëron ndryshe, Prokurori duhet t'i ofrojë informacionin përkatës personit të arrestuar ose që i është përgjigjur thirrjes në lidhje me hetimin e përmendur në nënparagrafin (a), në mënyrë që ai ose ajo të dëgjohet në lidhje me çështjen.

2. Masat e përmendura në paragrafin 1 (b) mund të përfshijnë:

(a) dhënien e rekomandimeve ose urdhrave në lidhje me procedurat që do të ndiqen;

(b) udhëzimin që të mbahet procesverbali i gjykimit;

(c) emërimin e një eksperti për të asistuar;

(d) autorizimin e avokatit për personin e arrestuar, ose që është paraqitur para Gjykatës si përgjigje në thirrjen e bërë, që të marrë pjesë, ose kur ende nuk është bërë arrestimi ose paraqitja, ose avokati ende nuk është caktuar, emërimin e një avokati tjetër për të marrë pjesë dhe përfaqësuar interesat e mbrojtjes;

(e) emërimin e njërit prej anëtarëve të saj, ose, nëse është e domosdoshme, një gjyqtari tjetër të lirë të Dhomës së Procedurës Paraprake ose të Divizionit të Gjykimit për të mbikëqyrur dhe dhënë rekomandime ose urdhra në lidhje me mbledhjen dhe ruajtjen e provave dhe marrjen në pyetje të personave;

(f) ndërmarrjen e çfarëdo veprimi tjetër që mund të jetë i domosdoshëm për mbledhjen dhe ruajtjen e provave.

3. (a) Kur Prokurori nuk ka ndërmarrë masat në pajtim me këtë nen, por Dhoma e Procedurës Paraprake konsideron që masat e tilla kërkohen për të ruajtur provat të cilat beson se do të ishin thelbësore për mbrojtjen gjatë gjykimit, ajo do të këshillohet me Prokurorin nëse ka arsye të mjaftueshme për Prokurorin që nuk ka kërkuar ndërmarrjen e këtyre masave. Nëse pas këshillimit Dhoma e Procedurës

Paraprake nxjerr përfundimin se moskërkimi nga Prokurori i ndërmarrjes së masave të tilla është i paarsyetueshëm, Dhoma e Procedurës Paraprake mund të ndërmarrë masat e tilla me iniciativë të saj.

(b) Prokurori mund të bëjë ankesë ndaj vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake për të vepruar me iniciativë të saj, sipas këtij paragrafi. Ankesa dëgjohet në mënyrë të përshpejtuar.

4. Pranueshmëria e provave të ruajtura ose të mbledhura për gjykim në pajtim me këtë nen, si dhe procesverbali, rregullohet gjatë gjykimit nga neni 69 dhe ka atë peshë që përcaktohet nga Dhoma e Gjykimit.

Neni 57

Funksionet dhe fuqitë e Dhomës së Procedurës Paraprake

1. Përveç kur është përcaktuar ndryshe në këtë Statut, Dhoma e Procedurës Paraprake i ushtron funksionet e saj në pajtim me dispozitat e këtij neni.

2. (a) Urdhrat ose vendimet e Dhomës së Procedurës Paraprake të lëshuara sipas neneve 15. 18, 19, 54, paragrafët 2, 61, paragrafi 7 dhe 72 duhet të përpilohen njëkohësisht nga shumica e gjyqtarëve të saj.

(b) Në të gjitha rastet e tjera, gjyqtari i vetëm i Dhomës së Procedurës Paraprake mund të ushtrojë funksionet e ofruara në këtë Statut, përveçse nëse është caktuar ndryshe në Rregullat e Procedurës dhe Provave ose nga shumica e Dhomës së Procedurës Paraprake.

3. Përveç funksioneve të tjera sipas këtij Statuti, Dhoma e Procedurës Paraprake mund:

(a) me kërkesë të Prokurorit, të lëshojë urdhra dhe urdhër-arreste që mund të kërkohen për qëllimet e hetimeve;

(b) sipas kërkesës së personit të arrestuar ose që është paraqitur në pajtim me thirrjen sipas nenit 58, të lëshojë urdhra të tilla, përfshirë këtu edhe masat e përshkruara në nenin 56, ose të kërkojë një bashkëpunim të tillë në pajtim me Pjesën 9, nëse do të jetë e domosdoshme për të ndihmuar personin në përgatitjen e mbrojtjes së tij ose saj;

(c) kur është e domosdoshme, të mundësojë mbrojtjen dhe fshehtësinë e viktimave e dëshmitarëve, ruajtjen e provave, mbrojtjen e personave të arrestuar ose atyre që i janë përgjigjur thirrjes së bërë, si dhe ruajtjen e informacioneve të sigurisë kombëtare;

(d) të autorizojë Prokurorin në marrjen e hapave specifikë hetues brenda territorit të Shtetit Palë pa siguruar bashkëpunimin e atij Shteti sipas Pjesës 9, nëse, mundësisht, duke patur parasysh qëndrimet e Shtetit në fjalë, Dhoma e Procedurës Paraprake përcakton në atë rast se Shteti në mënyrë të qartë nuk ka mundësi të ekzekutojë kërkesën për bashkëpunim për shkak të pamundësisë së cilitdo autoriteti ose ndonjë komponenti të sistemit të tij gjyqësor për të përmbushur kërkesën për bashkëpunim sipas Pjesës 9.

(e) kur urdhër-arresti ose fletëthirrja është lëshuar sipas nenit 58, dhe duke pasur gjithnjë kujdes për fuqinë e provave dhe për të drejtat e palëve, ashtu siç është parashikuar në këtë Statut dhe në Rregullat e Procedurës dhe Provave, të kërkojë bashkëpunimin e Shteteve në pajtim me nenin 93, paragrafi 1 (j), të marrë masat mbrojtëse në lidhje me humbjet, sidomos për interesin e lartë të viktimave.

Neni 58

Lëshimi nga Dhoma e Procedurës Paraprake i urdhër-arrestit ose fletëthirrjes

1. Në çdo kohë pas fillimit të hetimeve, Dhoma e Procedurës Paraprake, me kërkesë të Prokurorit, lëshon urdhër-arrestin për personin, nëse, pas shqyrtimit të kërkesës dhe provave ose ndonjë informacioni tjetër të dorëzuar nga Prokurori, plotësohen këto kushte:

(a) ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për të besuar se ai person ka kryer krimin brenda juridiksionit të Gjykatës; dhe

(b) arrestimi i personit paraqitet si i nevojshëm:

(i) për të siguruar paraqitjen e personit në gjykim;

(ii) për të siguruar se personi nuk do të pengojë ose rrezikojë hetimet ose procedurën gjyqësore, ose

(iii) kur është e zbatueshme, për të ndaluar personin nga vazhdimi i kryerjes së atij krimi ose krimit të ngjashëm që është brenda juridiksionit të Gjykatës dhe që del nga rrethanat e njëjta.

2. Kërkesa e Prokurorit përmban:

(a) emrin e personit dhe çdo informacion tjetër të nevojshëm për identifikim;

(b) një referim specifik për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës e të cilat mendohet se i ka kryer personi në fjalë;

(c) një deklaratë të shkurtër mbi faktet të cilat mendohet se paraqesin krimin;

(d) një përmbledhje të provave dhe çdo informacion tjetër që përbën shkak të arsyeshëm për të besuar se ai person ka kryer ato krime; dhe

(e) arsyen pse Prokurori beson që arrestimi i personit është i nevojshëm.

3. Urdhër-arresti përmban:

(a) emrin e personit dhe çdo informacion tjetër të rëndësishëm për identifikimin e tij;

(b) një referencë të veçantë për krimet brenda juridiksionit të Gjykatës për të cilat kërkohet arrestimi i personit; dhe

(c) një deklaratë të shkurtër mbi faktet për të cilat prezumohet se i paraqesin ato krime.

4. Fletë-arresti mbetet në fuqi derisa të urdhërohet ndryshe nga Gjykata.

5. Në bazë të urdhrit për arrest, Gjykata mund të kërkojë arrestimin e përkohshëm ose arrestimin dhe dorëzimin e personit sipas Pjesës 9.

6. Prokurori mund të kërkojë nga Dhoma e Procedurës Paraprake të ndryshojë urdhrin për arrest, duke ndryshuar ose shtuar krimet e përcaktuara në të. Dhoma e Procedurës Paraprake ndryshon urdhër-arrestin nëse ka bindjen se ekzistojnë shkaqe të arsyeshme për të besuar se personi ka kryer krimet e ndryshuara ose ato shtesë.

7. Si alternativë për kërkimin e urdhër-arrestit, Prokurori mund të dorëzojë një kërkesë ku të kërkojë që Dhoma e Procedurës Paraprake të lëshojë fletëthirrjen që personi të paraqitet. Nëse Dhoma e Procedurës Paraprake ka bindjen se ekzistojnë baza të arsyeshme për të besuar se personi ka kryer krimin e pohuar dhe se thirrja është e mjaftueshme për të siguruar paraqitjen e personit, ajo lëshon fletëthirrjen, me ose pa kushtet të cilat e kufizojnë lirinë (në dallim nga ndalimi), nëse kjo parashikohet nga ligji kombëtar, që personi të paraqitet në gjyq. Fletëthirrja përmban:

(a) emrin e personit dhe çdo informacion tjetër të rëndësishëm për identifikimin e tij;

(b) datën kur duhet të paraqitet personi;

(c) një referim të veçantë rreth krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës, e për të cilat pohohet se i ka kryer personi në fjalë; dhe

(d) një deklaratë të shkurtër mbi faktet për të cilat prezumohet se paraqesin krimin.

Thirrja i dorëzohet vetë personit.

Neni 59

Procedura e arrestimit në Shtetin që ka të drejtën e ndalimit

1. Shteti Palë që ka marrë kërkesën për arrest të përkohshëm ose për arrest dhe dorëzim, duhet që menjëherë të ndërmarrë masa për të arrestuar personin në fjalë në pajtim me ligjet e tij dhe dispozitat e Pjesës 9.

2. Personi i arrestuar sillet pa vonesë para organit gjyqësor kompetent në Shtetin që bën ndalimin, i cili përcakton, në pajtim me ligjet e atij Shteti, se:

(a) urdhri për arrest është i zbatueshëm ndaj atij personi;

(b) personi është arrestuar në përputhje me procedurat e rregullta; dhe

(c) të drejtat e personit janë respektuar.

3. Personi i arrestuar ka të drejtë të kërkojë nga organi kompetent në Shtetin që ka të drejtën e ndalimit lirimin e përkohshëm në pritje të dorëzimit.

4. Në marrjen e çfarëdo vendimi në lidhje me një kërkesë të tillë, organi kompetent në Shtetin që ka të drejtën e ndalimit merr në shqyrtim nëse, duke marrë parasysh peshën e krimeve të pohuara, ekzistojnë rrethanat urgjente dhe të veçanta që arsyetojnë lirimin e përkohshëm dhe nëse ekzistojnë masat

e sigurisë të domosdoshme për të siguruar që Shteti që ka të drejtën e ndalimit mund të plotësojë detyrimin e tij për të dorëzuar personin në Gjykatë. Nuk është e hapur për organin kompetent të Shtetit që ka të drejtën e ndalimit të shqyrtojë, nëse urdhri i arrestit është lëshuar në mënyrë të drejtë në pajtim me nenin 58, paragrafi 1 (a) dhe (b).

5. Dhoma e Procedurës Paraprake lajmërohet rreth çdo kërkese për lirim të përkohshëm dhe kjo jep rekomandime për organin kompetent të Shtetit që ka të drejtën e ndalimit. Organi kompetent në këtë Shtet merr plotësisht parasysh rekomandimet e tilla, përfshirë këtu rekomandimet mbi masat për parandalimin e ikjes së personit, para marrjes së vendimit.

6. Nëse personi lirohet përkohësisht, Dhoma e Procedurës Paraprake mund të kërkojë raporte periodike rreth statusit të lirimit të përkohshëm.

7. Sapo të jetë urdhëruar dorëzimi nga Shteti që ka të drejtën e ndalimit, personi dorëzohet në Gjykatë sa më parë që të jetë e mundur.

Neni 60
Procedura fillestare para Gjykatës

1. Me rastin e dorëzimit të personit në Gjykatë, ose paraqitjes së personit para Gjykatës në mënyrë vullnetare ose sipas fletëthirrjes, Dhoma e Procedurës Paraprake krijon bindje nëse personi është informuar për krimet të cilat ai ose ajo pohohet se i ka kryer, dhe për të drejtat e tij ose saj sipas këtij Statuti, përfshirë edhe të drejtën për të kërkuar lirimin e përkohshëm në pritje të mbajtjes së gjykimit.

2. Personi për të cilin lëshohet urdhri për arrest mund të kërkojë lirimin e përkohshëm derisa të vendoset për gjykimin. Nëse Dhoma e Procedurës Paraprake është e mendimit se plotësohen kushtet e parashikuara në nenin 58, paragrafi I, personi vazhdon të mbahet i ndaluar. Nëse nuk e ka këtë mendim, Dhoma e Procedurës Paraprake liron personin, me ose pa kushte.

3. Dhoma e Procedurës Paraprake rishqyrton në mënyrë periodike vendimin e saj për lirimin ose ndalimin e personit, dhe mund ta bëjë këtë në çdo kohë me kërkesë të Prokurorit ose personit. Me rastin e një rishqyrtimi të tillë, ajo mund të ndryshojë vendimin e saj në lidhje me ndalimin, lirimin ose kushtet e lirimit, nëse është e bindur se rrethanat e ndryshuara e kërkojnë një gjë të tillë.

4. Dhoma e Procedurës Paraprake siguron që personi nuk paraburgoset për një periudhë të paarsyeshme para gjykimit për shkak të shtyrjes së pajustifikueshme të Prokurorit. Nëse ndodh një shtyrje e tillë, Gjykata shqyrton lirimin e personit, me ose pa kushte.

5. Nëse është e domosdoshme, Dhoma e Procedurës Paraprake mund të lëshojë urdhër-arrestin për të siguruar praninë e personit të liruar.

Neni 61
Vërtetimi i akuzave para gjykimit

1. Në bazë të dispozitave të paragrafit 2, brenda një afati kohor të arsyeshëm pas dorëzimit të personit ose paraqitjes së tij vullnetare para Gjykatës, Dhoma e Procedurës Paraprake mban një seancë për të vërtetuar akuzat, në bazë të të cilave Prokurori mendon të kërkojë gjykimin. Dëgjimi mbahet në praninë e Prokurorit dhe personit të akuzuar, gjithashtu edhe në praninë e avokatit të tij ose të saj.

2. Dhoma e Procedurës Paraprake, sipas kërkesës së Prokurorit ose kryesisht, mund ta mbajë seancën në mungesë të personit të akuzuar, për të vërtetuar akuzat në të cilat Prokurori mendon të kërkojë gjykimin, kur personi:

(a) ka hequr dorë nga e drejta e tij ose saj për të marrë pjesë në seancë; ose

(b) është larguar ose nuk mund të gjendet dhe janë ndërmarrë të gjithë hapat e arsyeshëm për të siguruar paraqitjen e tij ose saj para Gjykatës dhe për të informuar personin rreth akuzave, si dhe për atë se do të mbahet seanca për vërtetimin e atyre akuzave.

Në këtë rast, personi përfaqësohet nga avokati, kur Dhoma e Procedurës Paraprake përcakton se kjo është në interes të drejtësisë.

3. Brenda një kohe të arsyeshme para seancës, personi:

(a) merr një kopje të dokumentit që përmban akuzat në të cilat Prokurori mendon të sjellë personin në gjykim; dhe

(b) informohet në lidhje me provat në të cilat Prokurori mendon të mbështetet gjatë seancës.

Dhoma e Procedurës Paraprake mund të lëshojë urdhra që kanë të bëjnë me zbulimin e informacioneve për qëllimet e seancës.

4. Para seancës, Prokurori mund të vazhdojë hetimin dhe mund të ndryshojë ose tërheqë cilëndo akuzë. Personi lajmërohet para seancës në lidhje me çdo ndryshim ose tërheqje të akuzave. Në rast të tërheqjes së akuzave, Prokurori njofton Dhomën e Procedurës Paraprake për arsyet e tërheqjes.

5. Gjatë seancës, Prokurori mbështet secilën akuzë me prova të mjaftueshme, në mënyrë që të krijojë shkaqe thelbësore për të besuar se personi ka kryer krimin për të cilin akuzohet. Prokurori mund të mbështetet në provat me shkrim ose ato përmbledhëse dhe nuk ka nevojë të thërrasë dëshmitarët të cilët priten të dëshmojnë gjatë gjykimit.

6. Gjatë seancës, personi mund:

(a) të bëjë vërejtje në lidhje me akuzat;

(b) të kundërshtojë provat e ofruara nga Prokurori; dhe

(c) të paraqesë prova.

7. Dhoma e Procedurës Paraprake, në bazë të seancës, vendos nëse ka prova të mjaftueshme për të besuar se personi ka kryer secilin nga krimet për të cilat akuzohet. Në bazë të vendimit të saj, Dhoma e Procedurës Paraprake:

(a) vërteton ato akuza për të cilat ajo ka vendosur se ka prova të mjaftueshme dhe dorëzon personin para Dhomës së Gjykimit për gjykim në lidhje me akuzat e vërtetuara;

(b) nuk bën vërtetimin e atyre akuzave për të cilat ka vendosur se nuk ka prova të mjaftueshme;

(c) shtyn seancën dhe kërkon nga Prokurori të marrë parasysh:

(i) sigurimin e provave të mëtejme ose zhvillimin e hetimeve të tjera në lidhje me akuzën e caktuar; ose

(ii) ndryshimin e akuzës për shkak se prova e ofruar duket se paraqet një krim tjetër brenda juridiksionit të Gjykatës.

8. Kur Dhoma e Procedurës Paraprake nuk bën vërtetimin e akuzës, Prokurori nuk përjashtohet nga e drejta për të kërkuar më vonë vërtetimin e saj, nëse kjo kërkesë e tij mbështetet nga provat plotësuese.

9. Pas vërtetimit të akuzave dhe para se gjykimi të ketë filluar, Prokurori, me lejen e Dhomës së Procedurës Paraprake dhe pas njoftimit të të akuzuarit, mund të ndryshojë akuzat. Nëse Prokurori kërkon të shtojë akuza plotësuese ose t'i zëvendësojë ato me akuza më të rënda, duhet të mbahet seanca sipas këtij neni për të vërtetuar ato akuza. Pas fillimit të gjykimit, Prokurori mundet që, me lejen e Dhomës së Gjykimit, të tërheqë akuzat.

10. Çdo urdhër-arrest i lëshuar më parë nuk ka më efekt përsa i përket secilës akuzë që nuk është vërtetuar nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake ose që është tërhequr nga ana e Prokurorit.

11. Pasi të jenë vërtetuar akuzat në pajtim me këtë nen, Kryesia themelon Dhomën e Gjykimit, e cila, në përputhje me paragrafin 8 dhe nenin 64, paragrafi 4, është përgjegjëse për zhvillimin e procedurave të mëvonshme dhe mund të ushtrojë cilindo funksion të Dhomës së Procedurës Paraprake që është e nevojshme dhe e mundshme për zbatim në ato procedura.

PJESA 6
GJYKIMI

Neni 62
Vendi i gjykimit

Përveçse kur vendoset ndryshe, vendi i gjykimit është në selinë e Gjykatës.

Neni 63
Gjykimi në praninë e të akuzuarit

1. I akuzuari është i pranishëm gjatë gjykimit.

2. Nëse i akuzuari, duke qenë i pranishëm para Gjykatës, vazhdon të pengojë gjykimin, Dhoma e Gjykimit mund ta largojë të akuzuarin dhe i krijon kushte që të ndjekë gjykimin dhe të këshillojë avokatin jashtë gjykatës, përmes përdorimit të teknologjisë së komunikimit, nëse kjo kërkohet. Masa të tilla ndërmerren vetëm në rrethana të posaçme, pasi të gjitha mundësitë e tjera të arsyeshme të jenë provuar si të papërshtatshme dhe vetëm për kohën e përcaktuar rreptësisht.

Neni 64
Funksionet dhe kompetencat e Dhomës së Gjykimit

1. Funksionet dhe kompetencat e Dhomës së Gjykimit, të parashikuara në këtë nen, ushtrohen në pajtim me këtë Statut dhe Rregullat e Procedurës dhe Provave.

2. Dhoma e Gjykimit siguron që gjykimi të jetë i drejtë e i shpejtë, dhe të zhvillohet me respekt të plotë për të drejtat e të akuzuarit dhe me kujdes të vazhdueshëm për mbrojtjen e viktimave dhe dëshmitarëve.

3. Me rastin e caktimit të çështjes për gjykim në pajtim me këtë Statut, Dhoma e Gjykimit, e caktuar për të shqyrtuar këtë çështje:

(a) këshillohet me palët dhe miraton procedurat që do të mund të paraqiten si të domosdoshme për të mundësuar zhvillimin e drejtë e të shpejtë të procedurës;

(b) përcakton gjuhën ose gjuhët që do të përdoren në gjykim; dhe

(c) kushtëzuar nga dispozitat e tjera përkatëse të këtij Statuti, mundëson zbulimin e dokumenteve ose informacionit të pazbuluar më herët, në kohë të mjaftueshme para fillimit të gjykimit, për të mundësuar përgatitjet e duhura për gjykim.

4. Dhoma e Gjykimit, nëse është e domosdoshme për funksionimin e saj efektiv e të drejtë, mund t'i kalojë çështjet paraprake te Dhoma e Procedurës Paraprake ose, nëse është e nevojshme, te ndonjë gjyqtar nga Divizioni i Procedurës Paraprake.

5. Pas lajmërimit të Palëve, Dhoma e Gjykimit mund të udhëzojë që të bashkojë ose ndajë akuzat ndaj më shumë se një të akuzuari.

6. Në kryerjen e funksioneve të saj para gjykimit ose gjatë kohës që zhvillohet gjykimi, Dhoma e Gjykimit, nëse është e domosdoshme, mund:

(a) të ushtrojë çdo funksion të Dhomës së Procedurës Paraprake të parashikuar në nenin 61, paragrafi 11;

(b) të kërkojë pjesëmarrjen dhe dhënien e dëshmive nga dëshmitarët dhe paraqitjen e dokumenteve dhe provave të tjera, nëse është e domosdoshme, nëpërmjet ndihmës së Shteteve, ashtu siç është përcaktuar në këtë Statut;

(c) të mundësojë ruajtjen e informacioneve konfidenciale;

(d) të urdhërojë prodhimin e provave të tjera si shtesë për ato që janë mbledhur para gjykimit ose që janë paraqitur të gjatë gjykimit nga ana e Palëve;

(e) të mundësojë mbrojtjen e të akuzuarit, dëshmitarëve dhe viktimave; dhe

(f) të vendosë për çdo çështje tjetër të mundur.

7. Gjykimi mbahet me dyer të hapura. Dhoma e Gjykimit, megjithatë, mund të vendosë që rrethana të caktuara të shqyrtohen në procedurat me sesione të mbyllura për qëllimet e përcaktuara në nenin 68, ose të mbrojë informacionet konfidenciale ose delikate që ofrohen si prova.

8. (a) Në fillim të gjykimit, Dhoma e Gjykimit i lexon të akuzuarit akuzat e vërtetuara më parë nga ana e Dhomës së Procedurës Paraprake. Dhoma e Gjykimit krijon bindje se i akuzuari e kupton natyrën e akuzave. Ajo i ofron atij ose asaj mundësinë për të bërë pranimin e fajit në pajtim me nenin 65, ose për t'u deklaruar si i pafajshëm.

(b) Në gjykim, gjyqtari kryesues mund të japë udhëzime për zhvillimin e gjykimit, për t'u siguruar

që ai të zhvillohet në mënyrë të drejtë dhe të paanshme. Bazuar mbi udhëzimet e gjyqtarit kryesues, palët mund të ofrojnë prova në pajtim me dispozitat e këtij Statuti.

9. Dhoma e Gjykimit ka kompetencë, inter alia, sipas kërkesës së një pale ose sipas propozimit të saj:

(a) të vendosë në lidhje me pranueshmërinë ose rëndësinë e provave; dhe

(b) të ndërmarrë të gjithë hapat e domosdoshëm për të mbajtur qetësi gjatë seancës.

10. Dhoma e Gjykimit siguron që procesverbali i plotë i gjykimit, që paraqet në mënyrë të saktë gjykimin e zhvilluar, është bërë dhe mbahet e ruhet nga Referenti.

Neni 65

Procedurat në lidhje me pranimin e fajit

1. Kur i akuzuari pranon fajin në përputhje me nenin 64, paragrafi 8 (a), Dhoma e Gjykimit vendos nëse:

(a) i akuzuari e kupton natyrën dhe pasojat e pranimit të fajit;

(b) pranimi është bërë në mënyrë vullnetare nga i akuzuari, pas këshillimit të mjaftueshëm me avokatin; dhe

(c) pranimi i fajit mbështetet në faktet e çështjes e që gjenden në:

(i) akuzat e sjella nga Prokurori dhe të pranuara nga i akuzuari;

(ii) ndonjë material të paraqitur nga Prokurori e që plotëson akuzat dhe të cilat i akuzuari i pranon; dhe

(iii) çfarëdo prove tjetër, siç është dëshmia e dëshmitarëve, paraqitur nga Prokurori ose i akuzuari.

2. Kur Dhoma e Gjykimit krijon bindje që janë vërtetuar çështjet e përmendura në paragrafin 1, ajo merr parasysh pranimin e fajit, bashkë me çfarëdo prove tjetër shtesë të paraqitur e që vërteton të gjitha faktet thelbësore të cilat kërkohen për të vërtetuar krimin me të cilin lidhet pranimi i fajit, dhe mund të dënojë të akuzuarin për atë krim.

3. Kur Dhoma e Gjykimit nuk krijon bindje se janë vërtetuar çështjet e përmendura në paragrafin 1, ajo merr parasysh që pranimi i fajit nuk është bërë dhe, në këtë rast, ajo urdhëron vazhdimin e gjykimit sipas procedurave të rregullta gjyqësore të parashikuara nga ky Statut dhe mund të dorëzojë rastin në një Dhomë tjetër Gjykimi.

4. Kur Dhoma e Gjykimit mendon që për interesat e drejtësisë e sidomos për interesat e viktimave kërkohet një paraqitje e plotë e fakteve të çështjes, ajo mund:

(a) të kërkojë nga Prokurori të paraqesë prova plotësuese, përfshirë këtu edhe dëshmitë e dëshmitarëve; ose

(b) të urdhërojë që gjykimi të vazhdojë sipas procedurave të rregullta të gjykimit të parashikuara nga ky Statut dhe, në një rast si ky, ajo urdhëron vazhdimin e gjykimit sipas procedurave të rregullta gjyqësore të parashikuara nga ky Statut dhe mund ta dorëzojë rastin në një Dhomë tjetër Gjykimi.

5. Çdo diskutim ndërmjet Prokurorit dhe mbrojtjes në lidhje me ndryshimin e akuzave, pranimin e fajit ose dënimin që do të jepet, nuk është detyrues për Gjykatën.

Neni 66

Prezumimi i pafajësisë

1. Çdo person konsiderohet i pafajshëm derisa të deklarohet fajtor para Gjykatës dhe në pajtim me ligjin e zbatueshëm.

2. Barra për vërtetimin e fajit të të akuzuarit i bie Prokurorit.

3. Për të dënuar të akuzuarin, Gjykata duhet të jetë e bindur në fajin e të akuzuarit dhe pa asnjë dyshim të arsyeshëm.

Neni 67
Të drejtat e të akuzuarit

1. Në përcaktimin e çfarëdo akuze, i akuzuari ka të drejtën e gjykimit me dyer të hapura, duke iu referuar dispozitave të këtij Statuti, për një dëgjim të drejtë të zhvilluar në mënyrë të paanshme, dhe për garancionet minimale të mëposhtme, në barazi të plotë:

(a) të njoftohet menjëherë dhe në hollësi rreth natyrës, shkakut dhe përmbajtjes së akuzës, në gjuhën të cilën i akuzuari e kupton dhe flet lirisht;

(b) të ketë kohën dhe mjetet e duhura për përgatitjen e mbrojtjes dhe për të komunikuar lirisht dhe në besim me avokatin të cilin i akuzuari e ka zgjedhur vetë;

(c) të gjykohet pa shtyrje të paarsyeshme;

(d) kushtëzuar nga neni 63, paragrafi 2, të jetë i pranishëm në gjykim, të bëjë mbrojtjen personalisht ose përmes ndihmës juridike sipas zgjedhjes së të akuzuarit, nëse i akuzuari nuk ka ndihmë juridike, të jetë i informuar për këtë të drejtë dhe të ketë ndihmën juridike të caktuar për të nga Gjykata në çdo rast kur interesat e drejtësisë e kërkojnë një gjë të tillë, dhe pa pagesë, në rast se të akuzuarit i mungojnë mjetet e mjaftueshme për të paguar atë;

(e) të ekzaminojë ose të ketë ekzaminuar dëshmitarët kundër tij ose saj dhe të sigurojë praninë dhe ekzaminimin e dëshmitarëve në dobi të tij ose saj nën kushtet e njëjta, si edhe për dëshmitarët kundër tij ose saj. I akuzuari, po ashtu, ka të drejtë të paraqesë mbrojtjen dhe prova të tjera të lejueshme sipas këtij Statuti;

(f) të ketë ndihmën e përkthyesit kompetent falas dhe përkthime të tilla që janë të domosdoshme për të plotësuar kërkesat e drejtësisë, nëse cilado nga procedurat ose dokumentet e paraqitura para Gjykatës nuk janë në gjuhën të cilën i akuzuari e kupton dhe flet lirisht;

(g) të mos detyrohet të dëshmojë ose të pranojë fajin dhe të heshtë, dhe një heshtje e tillë të mos merret në konsideratë gjatë përcaktimit të fajit ose pafajësisë;

(h) të japë deklaratë gojore ose me shkrim në mbrojtje të tij ose saj pa bërë betimin; dhe

(i) të mos i nënshtrohet detyrimit për të vërtetuar pafajësinë e rastit ose barrës për të kundërshtuar provat.

2. Përveç njoftimeve të tjera të parashikuara në këtë Statut, Prokurori i njofton mbrojtjes, sa më parë që të jetë e mundur, provat që i posedon Prokurori ose ka nën kontrollin e tij dhe për të cilat ai ose ajo beson që tregojnë ose kanë tendencën të tregojnë pafajësinë e të akuzuarit, ose të zbusin fajin e të akuzuarit, ose mund të ndikojnë në besueshmërinë e provave të ndjekjes penale. Gjykata vendos në çdo rast dyshimi në lidhje me zbatimin e këtij paragrafi.

Neni 68
Mbrojtja e viktimave dhe dëshmitarëve dhe pjesëmarrja e tyre në gjykim

1. Gjykata ndërmerr të gjitha masat e duhura për të mbrojtur sigurinë, mirëqenien fizike e psikologjike, dinjitetin dhe fshehtësinë e viktimave dhe dëshmitarëve. Gjatë kësaj, Gjykata merr parasysh të gjithë faktorët përkatës, përfshirë këtu moshën, gjininë, ashtu si është parashikuar në nenin 2, paragrafi 3, dhe shëndetin, si dhe natyrën e krimit në veçanti, por jo të kufizuar, në rastin kur krimi përfshin dhunën seksuale ose gjinore ose dhunën ndaj fëmijëve. Prokurori i merr këto masa sidomos gjatë hetimit dhe ndjekjes së krimeve të tilla. Këto masa nuk dëmtojnë dhe janë në pajtim me të drejtat e të akuzuarit dhe me gjykimin e drejtë dhe të paanshëm.

2. Si përjashtim nga rregulli për dëgjimet publike të parashikuara në nenin 67, Dhoma e Gjykimit mund të mbrojë viktimat dhe dëshmitarët ose të akuzuarin, të zhvillojë cilëndo pjesë të procedurës përmes xhirimit me kamerë ose të lejojë paraqitjen e provave nëpërmjet mjeteve elektronike ose mjeteve të tjera speciale. Në veçanti, masa të tilla zbatohen në rastin e viktimës së dhunës seksuale ose fëmijës që është viktimë ose dëshmitar, nëse nuk urdhërohet ndryshe nga Gjykata, duke marrë parasysh të gjitha rrethanat, në veçanti qëndrimet e viktimës ose dëshmitarit.

3. Kur preken interesat personale të viktimave, Gjykata duhet t'i lejojë ata të paraqesin qëndrimet

dhe çështjet e tyre dhe ato të merren në konsideratë në fazat e procedurës që vendosen nga Gjykata dhe në atë mënyrë që nuk dëmtojnë dhe nuk janë në mospajtim me të drejtat e të akuzuarit dhe me gjykimin e drejtë dhe të paaanshëm. Qëndrimet dhe çështjet e tilla mund të paraqiten nga përfaqësuesit ligjorë të viktimave, kur Gjykata i konsideron si të përshtatshme, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

4. Njësia e Viktimave dhe Dëshmitarëve mund të këshillojë Prokurorin dhe Gjykatën rreth masave të duhura mbrojtëse, marrëveshjeve të sigurisë, këshillimit dhe ndihmës, ashtu siç parashikohen në nenin 43, paragrafi 6.

5. Kur zbulimi i provave ose informacioneve në përputhje me këtë Statut mund të shkaktojë rrezikimin serioz të sigurisë së dëshmitarit ose familjes së tij ose saj, Prokurori, për qëllimet e çdo gjykimi të zhvilluar para fillimit të gjykimit, mund të mbajë provat ose informatat e tilla dhe në vend të kësaj të dorëzojë një përmbledhje. Masat e tilla ushtrohen në mënyrën që nuk dëmtojnë dhe nuk janë në kundërshtim me të drejtat e të akuzuarit dhe me gjykimin e drejtë dhe të paanshëm.

6. Shteti mund të bëjë kërkesë që të ndërmerren masat e domosdoshme në lidhje me mbrojtjen e nëpunësve ose agjentëve të tij, si dhe ruajtjen e informacioneve konfidenciale ose delikate.

Neni 69
Provat

1. Para dhënies së dëshmisë, secili dëshmitar, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave, betohet në lidhje me vërtetësinë e dëshmisë së dhënë prej tij.

2. Dëshmia e dëshmitarit në gjykim jepet personalisht, përveçse në masën e parashikuar në nenin 68 ose në Rregullat e Procedurës dhe Provave. Gjykata, po ashtu, mund të lejojë dhënien viva voce (gojore) ose dëshminë e dëshmitarit të regjistruar nëpërmjet mjeteve të videos ose audio teknologjisë, e po ashtu edhe paraqitjen e dokumenteve ose transkripteve me shkrim, në bazë të këtij Statuti dhe në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave. Këto masa nuk dëmtojnë dhe nuk janë në mospajtim me të drejtat e të akuzuarit.

3. Palët mund të dorëzojnë prova që lidhen me çështjen, në pajtim me nenin 64. Gjykata është e autorizuar të kërkojë dorëzimin e të gjitha provave të cilat i konsideron të domosdoshme për përcaktimin e së vërtetës.

4. Gjykata mund të vendosë për rëndësinë ose pranueshmërinë e çdo prove, duke marrë parasysh, inter alia, vlerën dëshmuese të provave dhe çdo paragjykim që provat e tilla mund t'i shkaktojnë gjykimit të drejtë ose vlerësimit të drejtë të dëshmisë së dëshmitarit, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

5. Gjykata respekton dhe mbikëqyr privilegjet mbi konfidencialitetin dhe në mënyrën që janë parashikuar në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmive.

6. Gjykata nuk duhet të kërkojë prova për faktet e njohura botërisht, por mund të marrë shënime gjyqësore për to.

7. Dëshmitë e marra përmes mjeteve që shkelin këtë Statut ose të drejtat e njeriut të pranuara ndërkombëtarisht, nuk janë të pranueshme nëse:

(a) shkelja paraqet dyshim të konsiderueshëm në besueshmërinë e provave; ose

(b) pranimi i provave do të ishte kundër etikës dhe do të dëmtonte seriozisht integritetin e gjykimit.

8. Kur merret vendim për rëndësinë ose pranueshmërinë e provave të mbledhura nga Shteti, Gjykata nuk merr vendim për zbatimin e ligjit kombëtar të atij Shteti.

Neni 70
Veprat kundër administrimit së drejtësisë

1. Gjykata ka juridiksion mbi veprat e mëposhtme që janë kundër administrimit të drejtësisë dhe kur janë kryer me qëllim:

(a) dhënia e dëshmive false kur është detyrimi për të thënë të vërtetën në përputhje me nenin 69,

paragrafi 1;

(b) paraqitja e provës për të cilën pala e di se është false;

(c) ndikimi në dëshmitarin duke e korruptuar atë, pengimi ose ndërhyrja në pjesëmarrjen ose dëshminë e dëshmitarit, hakmarrja ndaj dëshmitarit për shkak të dhënies së dëshmisë ose shkatërrimi, ndikimi ose ndërhyrja në mbledhjen e provave;

(d) pengimi, shqetësimi ose korruptimi i nëpunësit të Gjykatës me qëllim të detyrimit ose bindjes së tij për të mos kryer, ose për të kryer në mënyrë të gabuar, detyrat e tij ose saj;

(e) hakmarrja ndaj nëpunësit të Gjykatës në lidhje me detyrat e ushtruara nga ai ose ndonjë zyrtar tjetër;

(f) kërkimi ose pranimi i mitës si nëpunës i Gjykatës e në lidhje me detyrat zyrtare të tij ose saj.

2. Parimet dhe procedurat që rregullojnë ushtrimin e juridiksionit të Gjykatës mbi veprat sipas këtij neni janë ato që parashikohen në Rregullat e Procedurës dhe Provave. Kushtet për sigurimin e bashkëpunimit ndërkombëtar për Gjykatën në lidhje me procedurat e saj sipas këtij neni, rregullohen nga ligjet kombëtare të Shtetit nga i cili kërkohet bashkëpunimi.

3. Në rast të dënimit, Gjykata mund të caktojë një afat burgimi që nuk i kalon pesë vjet, ose një gjobë, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave, ose të ato.

4. (a) Secili Shtet Palë i zgjeron ligjet e tij penale përmes penalizimit të veprave kundër integritetit të procesit të tij hetues ose gjyqësor me veprat kundër administrimit të drejtësisë të përmendur në këtë nen, të kryera në territorin e tij, ose nga ana e njërit prej shtetasve të tij.

(b) Me kërkesë të Gjykatës, sa herë që e konsideron të nevojshme, Shteti Palë ua dorëzon çështjen organeve të tij kompetente me qëllim të ndjekjes penale. Këto organe i trajtojnë këto çështje me kujdes dhe u përkushtojnë burime të mjaftueshme për të mundësuar shqyrtimin e tyre efektiv.

Neni 71
Sanksionet për sjelljet e pahijshme para Gjykatës

1. Gjykata mund të ndëshkojë personat e pranishëm para saj të cilët kryejnë sjellje të pahijshme, përfshirë këtu pengimin e gjykimeve të saj ose refuzimin e qëllimshëm për të vepruar sipas udhëzimeve të saj, me masa administrative përveç burgosjes, siç është largimi i përkohshëm ose i përhershëm nga gjykata, gjoba ose masa të ngjashme të rregulluara në Rregullat e Procedurës dhe Provave.

2. Procedurat që rregullojne dhënien e masave të përmendura në paragrafin 1 janë ato që parashikohen në Rregullat e Procedurës dhe Dëshmive.

Neni 72
Ruajtja e informacionit mbi sigurinë kombëtare

1. Ky nen zbatohet në çdo çështje kur zbulimi i informacionit ose dokumenteve të Shtetit, sipas mendimit të atij Shteti, dëmton interesat e tij kombëtare. Çështje të tilla përfshijnë ato që hyjnë brenda sferës së nenit 56, paragrafët 2 dhe 3, neni 61 paragrafi 3, neni 64 paragrafi 3, neni 67 paragrafi 2, neni 68 paragrafi 6, neni 87 paragrafi 6 dhe neni 93, e po ashtu edhe çështjet që dalin në cilëndo fazë të gjykimit ku zbulimi i tyre është i mundur.

2. Ky nen zbatohet edhe kur personit i është kërkuar që të japë informacion ose dëshmi dhe ai ia ka refuzuar ta bëjë atë ose ia ka referuar çështjen Shteti duke u bazuar në faktin që zbulimi do të dëmtonte interesat e sigurisë kombëtare të Shtetit dhe se Shteti në fjalë vërteton se është i mendimit që zbulimi do të dëmtonte interesat e sigurisë kombëtare të tij.

3. Asgjë në këtë nen nuk dëmton kërkesat për konfidencialitet të zbatueshme sipas nenit 54, paragrafi 3 (e) dhe (f), ose zbatimin e nenit 73.

4. Nëse Shteti mëson se informacioni ose dokumentet e Shtetit janë, ose pritet të zbulohen në cilëndo fazë të gjykimit, dhe është i mendimit që zbulimi do të dëmtonte interesat e sigurisë kombëtare të tij, ai Shtet ka të drejtë të ndërhyjë në mënyrë që të sigurojë zgjidhjen e çështjes në pajtim me këtë nen.

5. Nëse, sipas mendimit të Shtetit, zbulimi i informacionit do të dëmtonte interesat e sigurisë

kombëtare të tij, merren të gjitha masat e arsyeshme nga Shteti, duke vepruar në bashkëpunim me Prokurorin, mbrojtjen, Dhomën e Procedurës Paraprake ose Dhomën e Gjykimit, kur është rasti për të kërkuar zgjidhjen e çështjes me masa bashkëpunimi. Masat e tilla mund të përfshijnë:

(a) modifikimin ose sqarimin e kërkesës;

(b) përcaktimin nga ana e Gjykatës në lidhje me rëndësinë e informacionit ose dëshmive që kërkohen, ose përcaktimin nëse dëshmia, edhe pse e rëndësishme, ka mundësi të sigurohet ose është siguruar nga ndonjë burim tjetër dhe jo nga Shteti të cilit i është drejtuar kërkesa;

(c) sigurimin e informacionit ose dëshmive nga një burim tjetër ose në formë tjetër; ose

(d) marrëveshjen rreth kushteve nën të cilat do të mund të ofrohej ndihma, përfshirë këtu përveç të tjerash, sigurimin e përmbledhjeve ose redaktimeve, kufizimeve në zbulim, zhvillimin e gjykimit in camera ose ex parte, ose masat e tjera mbrojtëse të lejueshme sipas këtij Statuti dhe Rregullave.

6. Pasi të jenë ndërmarrë të gjithë hapat e arsyeshëm për zgjidhjen e çështjes përmes mjeteve të bashkëpunimit, dhe nëse Shteti mendon se nuk ka mënyra ose kushte në të cilat informacioni ose dokumentet mundet të sigurohen ose zbulohen pa rrezikuar interesat e sigurisë së tij kombëtare, ai njofton Prokurorin ose Gjykatën për shkaqet specifike që e kanë shtyrë në marrjen e një vendimi të tillë, përveçse kur vetë përshkrimi specifik i shkaqeve do të rezultonte në rrezikimin e interesave të sigurisë kombëtare të Shtetit.

7. Kështu, nëse Gjykata përcakton se dëshmia është e rëndësishme dhe e domosdoshme për përcaktimin e fajit ose pafajësisë së të akuzuarit, Gjykata mund të ndërmarrë veprimet që vijojnë:

(a) kur zbulimi i informacionit ose dokumentit kërkohet për zbatim në përputhje me lutjen për bashkëpunim sipas Pjesës 9 ose me rrethanat e përshkruara në paragrafin 2, dhe Shteti ka kërkuar shkaqet për refuzim të përmendur në nenin 93, paragrafi 4:

(i) Gjykata, para marrjes së çdo përfundimi të përmendur në nënparagrafin 7 (a) (ii), mund të kërkojë konsultime të mëtejshme me qëllimin e shqyrtimit të përfaqësimeve të Shtetit, që mund të përfshijnë, sipas rastit, dëgjimin me kamerë dhe atë ex parte;

(ii) nëse Gjykata nxjerr përfundimin që, përmes referimit të shkaqeve për refuzim sipas nenit 93, paragrafi 4, në rrethanat e rastit, Shteti të cilit i është bërë kërkesa nuk është duke vepruar në pajtim me detyrimet e tij sipas këtij Statuti, Gjykata mund të shqyrtojë çështjen në pajtim me nenin 87, paragrafi 7, duke specifikuar arsyet për këtë përfundim të sajin; dhe

(iii) Gjykata mund të nxjerrë një përfundim të tillë në gjykimin e të akuzuarit në lidhje me ekzistimin ose mosekzistimin e fakteve, ashtu siç është e nevojshme për ato rrethana; ose

(b) në të gjitha rastet e tjera:

(i) urdhëron zbulimin; ose

(ii) deri në masën që nuk urdhëron zbulimin, nxjerr atë përfundim në gjykimin e të akuzuarit në lidhje me ekzistimin ose mosekzistimin e një fakti, siç është e nevojshme për ato rrethana.

Neni 73

Informacioni ose dokumentet e palës së tretë

Nëse Gjykata kërkon nga Shteti Palë që të sigurojë një dokument ose informacion që ai e ka në ruajtje, posedim ose kontroll, e që i është treguar atij në mirëbesim nga një Shtet, organizatë ndërqeveritare ose organizatë ndërkombëtare, ajo kërkon pëlqimin e këtij të fundit për të zbuluar atë dokument ose informatë. Nëse ky është një Shtet Palë, ai duhet të japë pëlqimin për zbulimin e informatës ose dokumentit, ose do të ndërmarrë zgjidhjen e problemit të zbulimit me Gjykatën, kushtëzuar nga dispozitat e nenit 72. Nëse ky nuk është një Shtet Palë dhe refuzon të pajtohet me zbulimin, Shteti të cilit i është bërë kërkesa, informon Gjykatën se nuk ka mundësi të ofrojë dokumentin ose informatën për shkak të detyrimit të mëparshëm për konfidencialitet ndaj shtetit të parë.

Neni 74

Kërkesat për marrjen e vendimit

1. Të gjithë gjyqtarët e Dhomës së Gjykimit janë të pranishëm në secilën fazë të gjykimit dhe gjatë shqyrtimit të tyre. Kryesia, mbi bazë rast-pas-rasti, mund të caktojë, nëse janë në dispozicion, një ose më shumë gjyqtarë shtesë, të cilët janë të pranishëm në secilën fazë të gjykimit për të zëvendësuar ndonjë anëtar të Dhomës së Gjykimit, nëse ai anëtar nuk është në gjendje të vazhdojë pjesëmarrjen e tij.

2. Vendimi i Dhomës së Gjykimit bazohet në vlerësimin e saj mbi provat dhe gjykimin në tërësi. Vendimi nuk tejkalon faktet dhe rrethanat e përshkruara në akuza dhe çdo ndryshim në akuzë. Gjykata mund të mbështesë vendimin e saj vetëm në provat e dorëzuara dhe të diskutuara para saj në gjykim.

3. Gjyqtarët përpiqen të arrijnë unanimitet në vendimin e tyre, dhe nëse kjo nuk mund të arrihet, vendimi merret nga shumica e gjyqtarëve.

4. Këshillimet e Dhomës së Gjykimit mbeten të fshehta.

5. Vendimi është me shkrim dhe përmban deklaratën e plotë dhe të arsyetuar të vendimeve të Dhomës së Gjykimit në lidhje me provat dhe përfundimet. Dhoma e Gjykimit lëshon një vendim. Kur nuk ka unanimitet, vendimi i Dhomës së Gjykimit përmban qëndrimet e shumicës dhe pakicës. Vendimi apo një përmbledhje shpallet me dyer të hapura.

Neni 75
Dëmshpërblimet për viktima

1. Gjykata përcakton parimet në lidhje me dëmshpërblimet për, ose në lidhje me viktimat, përfshirë këtu restitucionin, kompensimin dhe rehabilitimin. Sipas kësaj baze, në vendimin e saj Gjykata mund të kërkojë, në bazë të kërkesës ose në bazë të propozimit të saj, në rrethana të veçanta, përcaktimin e shkallës dhe gjerësisë së çfarëdo dëmi, humbjeje ose lëndimi për ose në lidhje me viktimat dhe deklaron parimet mbi të cilat ajo vepron.

2. Gjykata mund të japë urdhër drejtpërdrejt kundër personit të dënuar duke përmendur dëmshpërblimet e duhura për, ose në lidhje me viktimat, përfshirë këtu restitucionin, kompensimin dhe rehabilitimin. Kur është e nevojshme, Gjykata mund të urdhërojë që dëmshpërblimi të bëhet përmes Fondit "Fondi Besimit" të parashikuar në nenin 79.

3. Para dhënies së urdhrit sipas këtij neni, Gjykata mund të ftojë dhe marrë parasysh përfaqësimet nga ose në emër të personit të dënuar, viktimat, personat e tjerë të interesuar ose Shtetet e interesuara.

4. Në ushtrimin e kompetencave të saj sipas këtij neni, Gjykata, pasi të jetë dënuar personi për një krim brenda juridiksionit të Gjykatës, mund të përcaktojë nëse, për të realizuar urdhrin të cilin mund ta japë sipas këtij neni, është e domosdoshme të kërkohen masat sipas nenit 93, paragrafi 1.

5. Një Shtet Palë i jep fuqi vendimit sipas këtij neni, sikur dispozitat e nenit 109 të ishin të zbatueshme për këtë nen.

6. Asgjë në këtë nen nuk interpretohet si dëmtim i të drejtave të viktimave sipas ligjit kombëtar ose atij ndërkombëtar.

Neni 76
Dënimi

1. Në rastin e fajësimit, Dhoma e Gjykimit shqyrton dënimin e duhur që duhet të jepet dhe do të ketë parasysh provat e paraqitura dhe depozitimet e bëra gjatë gjykimit e të cilat janë të rëndësishme për dënimin.

2. Përveçse kur zbatohet neni 65 dhe para përfundimit të gjykimit, Dhoma e Gjykimit, sipas propozimit të saj dhe me kërkesë të Prokurorit ose të të akuzuarit, mund të mbajë një seancë tjetër për të dëgjuar çfarëdo prove plotësuese ose parashkresat që kanë të bëjnë me dënimin, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmive.

3. Kur zbatohet paragrafi 2, çdo përfaqësim sipas nenit 75 dëgjohet gjatë seancës tjetër të përmendur në paragrafin 2 dhe, nëse është e nevojshme, gjatë çfarëdo seance shtesë.

4. Dënimi shpallet publikisht dhe, kur është e mundur, në praninë e të akuzuarit.

PJESA 7
NDËSHKIMET

Neni 77
Ndëshkimet e zbatueshme

1. Në bazë të nenit 110, Gjykata mund të japë ndaj personit të dënuar për krimin e përmendur në nenin 5 të këtij Statuti, njërin nga ndëshkimet e mëposhtme:

(a) burgimin për një numër të caktuar vjetësh, që nuk mund të kalojë maksimumin prej 30 vjetësh, ose

(b) dënimin me burg të përjetshëm kur është i arsyetuar me peshën e rëndë të krimit dhe me rrethanat individuale të personit të dënuar.

2. Si plotësim për burgimin, Gjykata mund të urdhërojë:

(a) një gjobë sipas kritereve të parashikuara në Rregullat e Procedurës dhe Provave;

(b) konfiskimin e të ardhurave, pronës dhe mjeteve që rrjedhin në mënyrë të drejtpërdrejtë ose të tërthortë nga ai krim, pa rrezikuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë bona fide.

Neni 78
Përcaktimi i dënimit

1. Në përcaktimin e dënimit, Gjykata, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Dëshmive, merr parasysh faktorë të tillë, si peshën e krimit dhe rrethanat individuale të personit të dënuar.

2. Në dhënien e dënimit me burgim, Gjykata zbret, nëse ekziston, periudhën e kaluar më parë në paraburgim, në pajtim me urdhrin e Gjykatës. Gjykata mund të zbresë cilëndo periudhë tjetër të kaluar në paraburgim në lidhje me sjelljen që përbën atë krim.

3. Kur personi është dënuar për më shumë se një krim, Gjykata jep dënimin për secilin krim, si dhe dënimin e përbashkët, duke specifikuar periudhën e përgjithshme të burgosjes. Kjo periudhë nuk është më pak se dënimi më i lartë individual i dhënë dhe nuk kalon dënimin prej 30 vjetësh burgim ose dënimin me burg të përjetshëm në përputhje me nenin 77, paragrafi 1 (b).

Neni 79
Fondi "Fondi Besimi”

1. Fondi i njohur si “Fond Besimi” themelohet me vendim të Asamblesë së Shteteve Palë në dobi të viktimave të krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës dhe të familjeve të viktimave të tilla.

2. Gjykata mund të urdhërojë që të hollat dhe pronësitë e tjera të mbledhura përmes gjobave ose konfiskimit të transferohen, me urdhër të Gjykatës, në fondin “Fond Besimi”.

3. Fondi “Fond Besimi” menaxhohet sipas kritereve që përcaktohen nga Asambleja e Shteteve Palë.

Neni 80
Pacenueshmëria në zbatimin kombëtar të ndëshkimeve dhe ligjeve kombëtare

Asgjë në këtë Pjesë nuk ndikon në zbatimin nga ana e Shteteve të ndëshkimeve të përshkruara në ligjet e tyre kombëtare, e as në ligjin e Shteteve që nuk mundëson ndëshkimet e përshkruara në këtë Pjesë.

PJESA 8
ANKESA DHE RISHIKIMI

Neni 81

Ankesa kundër vendimit për shfajësim ose fajësim ose kundër dënimit

1. Kundër një vendimi sipas nenit 74 mund të bëhet ankesë në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave, si më poshtë:

(a) Prokurori mund të ushtrojë ankesën duke u bazuar në:

(i) gabimin procedural;

(ii) gabimin në fakt; ose

(iii) gabimin në ligj;

(b) personi i dënuar, ose Prokurori në emër të atij personi, mund të ushtrojë ankesën duke u bazuar në:

(i) gabimin procedural;

(ii) gabimin në fakt;

(iii) gabimin në ligj; ose

(iv) Çdo shkak tjetër që ka ndikim në paanshmërinë dhe sigurinë e gjykimit ose vendimit.

2. (a) Ndaj dënimit mund të bëhet ankesë, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave, nga ana e Prokurorit ose personit të dënuar, duke u bazuar në shpërpjesëtimin në mes të krimit dhe dënimit.

(b) Nëse në ankesën ndaj dënimit, Gjykata konsideron se ekzistojnë shkaqe për të cilat mund të mënjanohet dënimi, tërësisht ose pjesërisht, ajo mund të ftojë Prokurorin dhe personin e dënuar për të dorëzuar shkaqet sipas nenit 81, paragrafi 1 (a) ose (b), dhe mund të japë vendimin për dënimin në pajtim me nenin 83.

(c) E njëjta procedurë zbatohet kur Gjykata, vetëm sipas ankesës kundër dënimit, konsideron se shkaqet për uljen e dënimit ekzistojnë sipas paragrafit 2 (a).

3. (a) Përveçse kur Dhoma e Gjykimit urdhëron ndryshe, personi i dënuar mbahet në ndalim derisa të zgjidhet ankesa.

(b) Kur koha që personi kalon në ndalim tejkalon dënimin me burgim të dhënë, ai person lirohet, ndërsa, kur edhe Prokurori është duke bërë ankesë, lirimi mund të kushtëzohet nga kushtet e nënparagrafit (c) të mëposhtëm.

(c) Në rast të dhënies së pafajësisë, i akuzuari lirohet menjëherë, kushtëzuar nga sa vijon:

(i) në rrethana të veçanta, dhe duke konsideruar, inter alia, rrezikun konkret të zhdukjes, seriozitetin e shkeljes së caktuar dhe mundësinë e suksesit të ankesës, Dhoma e Gjykimit, me kërkesën e Prokurorit, mund ta mbajë personin në ndalim derisa të zgjidhet ankesa.

(ii) ndaj vendimit të marrë nga Dhoma e Gjykimit sipas nënparagrafit (c) (i) mund të ushtrohet ankesë në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

4. Në bazë të dispozitave të paragrafit 3 (a) dhe (b), ekzekutimi i vendimit ose dënimit pezullohet gjatë periudhës së lejuar për ankesë dhe gjatë kohëzgjatjes së procedurës së ankesës.

Neni 82

Ankesa ndaj vendimeve tjera

1. Secila Palë mund të ushtrojë ankesë ndaj çdo vendimi të mëposhtëm, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave:

(a) vendimit në lidhje me juridiksionin ose pranueshmërinë;

(b) vendimit për lirimin ose mohimin e lirimit të personit që është marrë në pyetje ose ndiqet penalisht;

(c) vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake për të vepruar kryesisht sipas nenit 56, paragrafi 3;

(d) vendimit që përfshin një çështje që do të mund të kishte ndikim të rëndësishëm në zhvillimin e drejtë dhe të shpejtë të gjykimit ose në përfundimin e gjykimit, dhe për të cilën, sipas mendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake ose asaj të Gjykimit, zgjidhja e menjëhershme nga Dhoma e Ankesës mund të shpejtojë materialisht gjykimin.

2. Ndaj vendimit të Dhomës së Procedurës Paraprake sipas nenit 57, paragrafi 3 (d), mund të bëhet ankesë nga Shteti i interesuar ose nga Prokurori, me leje të Dhomës së Procedurës Paraprake. Ankesa dëgjohet në mënyrë të përshpejtuar.

3. Ankesa, si e tillë, nuk ka efekt pezullues, përveçse kur vendos Dhoma e Ankesave me kërkesë, në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

4. Përfaqësuesi ligjor i viktimave, personi i dënuar ose pronari bona fide i pronësisë së prekur në mënyrë të pafavorshme me urdhërin sipas nenit 75 mund të bëjë ankesë kundër urdhrit për dëmshpërblime, ashtu siç është rregulluar në Rregullat e Procedurës dhe Provave.

Neni 83
Gjykimi i ankimit

1. Për qëllimet e gjykimit sipas nenit 81 dhe sipas këtij neni, Dhoma e Ankimit ka të gjitha kompetencat e Dhomës së Gjykimit.

2. Nëse Dhoma e Ankimit konstaton se gjykimi, kundër të cilit është bërë ankim, ka qenë i padrejtë në atë mënyrë që ka ndikuar në besueshmërinë e vendimit ose dënimit, ose se vendimi ose dënimi ndaj të cilit është bërë ankim ka qenë thelbësisht nën ndikim të gabimit në fakt, në ligj ose të gabimit procedural, ajo mund të:

(a) anulojë ose ndryshojë vendimin ose dënimin; ose

(b) urdhërojë një gjykim të ri para një Dhome tjetër Gjykimi.

Për këto qëllime, Dhoma e Ankimit mund ta ridërgojë çështjen te Dhoma e parë e Gjykimit, në mënyrë që ajo të vendosë mbi çështjen dhe të respektojë përsëri në pajtim me rrethanat ose edhe vetë të kërkojë prova për të vendosur mbi çështjen. Kur ndaj vendimit ose dënimit është ushtruar ankim vetëm nga ana e personit të dënuar, ose nga Prokurori në emër të atij personi, ai nuk mund të ndryshohet në dëm të tij ose saj.

3. Nëse në një ankim kundër dënimit Dhoma e Ankesave konstaton se dënimi nuk është proporcional me krimin, ajo mund të ndryshojë dënimin në pajtim me Pjesën 7.

4. Vendimi i Dhomës së Ankesave merret nga shumica e gjyqtarëve dhe shpallet me dyer të hapura. Në vendim paraqiten arsyet në të cilat ai është bazuar. Kur nuk ka unanimitet, vendimi i Dhomës së Ankesave përmban qëndrimet e shumicës dhe pakicës, por gjyqtari mund të japë një mendim të ndryshëm ose të kundërt për një çështje ligjore.

5. Dhoma e Ankesave mund ta paraqesë vendimin e saj në mungesë të personit që merr fajësi ose pafajësi.

Neni 84
Rishikimi i fajësimit ose dënimit

1. Personi i dënuar ose, pas vdekjes së tij, bashkëshorti/ja, fëmijët, prindërit ose një person i gjallë në kohën e vdekjes së të akuzuarit, të cilit i janë dhënë udhëzime të qarta me shkrim nga i akuzuari për të bërë një kërkesë të tillë, ose Prokurori, në emër të personit, mund të kërkojë nga Dhoma e Ankesave që të rishikojë fajësimin ose dënimin duke u bazuar mbi këto shkaqe:

(a) është zbuluar prova e re që:

(i) nuk ka qenë në dispozicion në kohën e gjykimit, dhe një mungesë e tillë nuk mund t'i ngarkohet tërësisht ose pjesërisht palës që bën kërkesën; dhe

(ii) është mjaft e rëndësishme dhe, po të ishte vërtetuar gjatë gjykimit, do të kishte pasur gjasa që të ndikonte në marrjen e një vendimi krejtësisht tjetër;

(b) është zbuluar së fundi që prova vendimtare, e marrë gjatë gjykimit dhe nga e cila varet dënimi, ka qenë e pavërtetë, ose e falsifikuar;

(c) një ose më shumë gjyqtarë që kanë marrë pjesë në dënim ose vërtetim të akuzave, kanë manifestuar, në atë rast, një akt të rëndë të sjelljes së keqe dhe shkelje serioze të detyrave me peshë të tillë që mjafton për të justifikuar largimin e atij ose atyre gjyqtarëve nga detyra sipas nenit 46.

2. Dhoma e Ankesave refuzon kërkesën nëse mendon se ajo është e pabazuar. Nëse ajo vendos që kërkesa është e arsyetuar, ajo mundet, sipas rastit:

(a) të thërrasë përsëri Dhomën e mëparshme të Gjykimit;

(b) të themelojë një Dhomë të re Gjykimi; ose

(c) të ruajë juridiksionin mbi çështjen, me qëllim që, pas dëgjimit të palëve në mënyrën e paraqitur në Rregullat e Procedurës dhe Provave, të nxjerrë përfundimin nëse do të rishikohet vendimi përfundimtar.

Neni 85

Kompensimi për personin e arrestuar ose të dënuar

1. Kushdo që ka qenë viktimë e një arresti ose ndalimi të paligjshëm ka të drejtën ekzekutive për kompensim.

2. Kur personi është dënuar me vendim përfundimtar për një vepër penale, dhe kur mëpastaj dënimi i tij ose saj është rishikuar në bazë të asaj se fakti i ri ose i sapozbuluar tregon në mënyrë bindëse se drejtësia ka gabuar, personi që ka vuajtur dënimin si rezultat i një dënimi të tillë kompensohet në bazë të ligjit, përveçse kur vërtetohet se moszbulimi i faktit të panjohur më parë, mund t'i ngarkohet plotësisht ose pjesërisht atij ose asaj.

3. Në rrethana të veçanta, kur Gjykata gjen fakte vendimtare që tregojnë se është bërë gabim i rëndë dhe i dukshëm i drejtësisë, ajo mundet sipas zgjedhjes së saj të ofrojë kompensimin, në pajtim me kriteret e përcaktuara në Rregullat e Procedurës dhe Provave, për personin që është liruar nga ndalimi me vendim përfundimtar për dhënie pafajësie ose mbarim të gjykimit për atë shkak.

PJESA 9

BASHKËPUNIMI NDËRKOMBËTAR DHE NDIHMA GJYQËSORE

Neni 86

Detyrimi i përgjithshëm për bashkëpunim

Shtetet Palë, në pajtim me dispozitat e këtij Statuti, bashkëpunojnë plotësisht me Gjykatën për hetimin dhe ndjekjen penale të krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës.

Neni 87

Kërkesat për bashkëpunim: dispozitat e përgjithshme

1. (a) Gjykata ka kompetencë të kërkojë bashkëpunim nga Shtetet Palë. Kërkesat përcillen nëpërmjet kanaleve diplomatike ose ndonjë kanal tjetër të përshtatshëm, siç mund të përcaktohet nga secili Shtet Palë me rastin e ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit.

Ndryshimet plotësuese në këtë përcaktim bëhen nga secili Shtet Palë në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

(b) Kur është e përshtatshme, por pa cënuar dispozitat e nënparagrafit (a), kërkesat, po ashtu, mund të përcillen përmes Organizatës Ndërkombëtare të Policisë Kriminale ose cilësdo organizate të përshtatshme regjionale.

2. Kërkesat për bashkëpunim dhe të gjitha dokumentet mbështetëse të kërkesës përkthehen ose përcillen me përkthimin në gjuhën zyrtare të Shtetit të cilit i bëhet kërkesa ose në njërën nga gjuhët e punës në Gjykatë, në pajtim me zgjedhjen e bërë nga ai Shtet me rastin e ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit.

Ndryshimet e mëvonshme të kësaj zgjedhjeje bëhen në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

3. Shteti të cilit i bëhet kërkesa, mban në fshehtësi kërkesën për bashkëpunim dhe çdo dokument në mbështetje të kërkesës, përveçse kur zbulimi është i domosdoshëm për ekzekutimin e kërkesës.

4. Në lidhje me çdo kërkesë për ndihmë të paraqitur në Pjesën 9, Gjykata mund të marrë ato masa, përfshirë këtu masat në lidhje me ruajtjen e informacionit, që janë të domosdoshme për të garantuar sigurinë ose mirëqenien fizike a psikologjike të viktimave, dëshmitarëve potencialë dhe familjeve të tyre. Gjykata mund të kërkojë që çdo informacion që është vënë në dispozicion sipas Pjesës 9, sigurohet dhe trajtohet në mënyrën që mbron sigurinë dhe mirëqenien fizike a psikologjike të të gjithë viktimave, dëshmitarëve potencialë dhe familjeve të tyre.

5. Gjykata mund të ftojë cilindo Shtet joanëtar në këtë Statut që të ofrojë ndihmë sipas kësaj Pjese në bazë të një rregullimi ad-hoc, marrëveshjeje me Shtetin ose çfarëdo baze tjetër të përshtatshme.

Kur Shteti joanëtar në këtë Statut, që ka hyrë në një rregullim ad-hoc ose në marrëveshje me Gjykatën, nuk bashkëpunon me kërkesat në përputhje me rregullimin ose marrëveshjen, Gjykata mund të informojë për këtë Asamblenë e Shteteve Palë ose, kur Këshilli i Sigurimit e ka përcjellë çështjen në Gjykatë, Këshillin e Sigurimit.

6. Gjykata mund të kërkojë nga çdo organizatë ndërqeveritare dhënien e informacionit ose dokumenteve. Gjykata, po ashtu, mund të kërkojë forma të tjera të bashkëpunimit dhe asistencës për të cilat mund të merret vesh me një organizatë të tillë dhe të cilat janë në pajtim me kompetencat dhe mandatin e saj.

7. Kur Shteti Palë nuk përmbush kërkesën për bashkëpunim nga ana e Gjykatës në kundërshtim me dispozitat e këtij Statuti, duke penguar kështu Gjykatën në ushtrimin e funksioneve dhe kompetencave të saj sipas këtij Statuti, Gjykata për këtë mund të bëjë një konstatim dhe ta përcjellë çështjen në Asamblenë e Shteteve Palë ose, kur Këshilli i Sigurimit e ka përcjellë çështjen në Gjykatë, në Këshillin e Sigurimit.

Neni 88

Disponibiliteti i Procedurave sipas ligjit kombëtar

Shtetet Palë sigurojnë që të ketë procedurat në dispozicion sipas ligjit të tyre kombëtar për të gjitha format e bashkëpunimit që janë caktuar në këtë Pjesë.

Neni 89

Dorëzimi i personave në Gjykatë

1. Gjykata mund t'i transmetojë kërkesën për arrest dhe dorëzim të personit, bashkë me materialet në mbështetje të kërkesës së parashikuar në nenin 91, çdo Shteti në territorin e të cilit mund të gjendet ai person dhe kërkon bashkëpunimin e atij Shteti në arrestimin dhe dorëzimin e një personi të tillë. Shtetet Palë, në pajtim me dispozitat e kësaj Pjese dhe procedurën sipas ligjeve të tyre kombëtare, përmbushin kërkesën për arrestim dhe dorëzim.

2. Kur personi i kërkuar për dorëzim sjell kundërshtimin e tij para gjykatës kombëtare në bazë të parimit ne bis in ide, ashtu si është parashikuar në nenin 20, Shteti të cilit i është drejtuar kërkesa menjëherë këshillohet me Gjykatën për të përcaktuar nëse ka pasur vendim në lidhje me pranueshmërinë. Nëse rasti është i pranueshëm, Shteti të cilit i është drejtuar kërkesa vazhdon me ekzekutimin e kërkesës. Nëse vendimi në lidhje me pranueshmërinë pritet të merret, Shteti të cilit i drejtohet kërkesa mund të shtyjë ekzekutimin e kërkesës për dorëzimin e personit përderisa Gjykata të bëjë përcaktimin në lidhje me pranueshmërinë.

3. (a) Shteti Palë, në pajtim me ligjin e tij kombëtar procedural, autorizon transportimin e personit që do t'i dorëzohet Gjykatës nga një Shtet tjetër nëpër territorin e tij, përveçse kur kalimi tranzit nëpër atë Shtet pengon ose shtyn dorëzimin.

(b) Kërkesa e gjykatës për kalim transmetohet në pajtim me nenin 87. Kërkesa për kalim përmban:

(i) përshkrimin e personit që do të transportohet;

(ii) një deklaratë të shkurtër mbi faktet e rastit dhe karakterizimin e tyre ligjor; dhe

(iii) urdhrin për arrestim dhe dorëzim.

(c) Personi që do të transportohet mbahet në ndalim gjatë periudhës së kalimit tranzit.

(d) Nuk kërkohet autorizim kur personi transportohet në vijë ajrore dhe nuk është planifikuar asnjë zbritje në territorin e këtij Shteti.

(e) Nëse ndodh zbritja e paplanifikuar në territorin e Shtetit tranzit, ai Shtet mund të kërkojë nga Gjykata kërkesën për tranzit ashtu siç është parashikuar në nënparagrafin (b). Shteti tranzit ndalon transportin e personit derisa të pranohet kërkesa për tranzit dhe tranziti të jetë kryer, me kusht që ndalimi për qëllimet e këtij nënparagrafi nuk duhet të zgjatë më shumë se 96 orë nga zbritja e paplanifikuar, përveçse kur kërkesa është marrë brenda asaj kohe.

4. Nëse personi i kërkuar po ndiqet penalisht ose është duke vuajtur dënimin në Shtetin pritës për një krim tjetër nga ai për të cilin është kërkuar dorëzimi në Gjykatë, Shteti pritës, pas marrjes së vendimit për përmbushjen e kërkesës, këshillohet me Gjykatën.

Neni 90

Kërkesat konkurruese

1. Shteti Palë që merr një kërkesë nga Gjykata për dorëzimin e personit sipas nenit 89, merr një kërkesë tjetër nga cilido Shtet tjetër për ekstradimin e të njëjtit person dhe për të njëjtën sjellje që formon bazën e krimit për të cilin Gjykata kërkon dorëzimin e personit, njofton për këtë fakt Gjykatën dhe Shtetin dërgues.

2. Kur Shteti dërgues është Shtet Palë, Shteti pritës i jep përparësi kërkesës së bërë nga Gjykata, nëse:

(a) Gjykata, në përputhje me nenin 18 ose 19, ka përcaktuar se çështja në lidhje me të cilin kërkohet dorëzimi është i pranueshëm dhe se vendimi merr parasysh hetimin ose ndjekjen penale të zhvilluar nga Shteti dërgues, në lidhje me kërkesën e tij për ekstradim; ose

(b) Gjykata bën përcaktimin e parashikuar në nënparagrafin (a), në përputhje me njoftimin e Shtetit të cilit i drejtohet kërkesa sipas paragrafit 1.

3. Kur nuk është bërë përcaktimi sipas paragrafit 2 (a), Shteti pritës, sipas zgjedhjes së tij, duke pritur përcaktimin nga Gjykata sipas paragrafit 2 (b), mund të vazhdojë të merret me kërkesën për ekstradim nga Shteti dërgues, por nuk e ekstradon personin derisa Gjykata të përcaktojë se rasti është i papranueshëm. Përcaktimi i Gjykatës do të bëhet me procedurë të shpejtuar.

4. Nëse Shteti dërgues nuk është Shtet Palë në këtë Statut, Shteti pritës, nëse nuk është nën detyrimin ndërkombëtar për të ekstraduar personin në Shtetin dërgues, i jep përparësi kërkesës për dorëzim të bërë nga Gjykata, nëse Gjykata ka përcaktuar se rasti është i pranueshëm.

5. Kur një çështje sipas paragrafit 4 nuk është përcaktuar si e pranueshme nga ana e Gjykatës, Shteti pritës, sipas zgjedhjes së tij, mund të vazhdojë të merret me kërkesën për ekstradim nga Shteti dërgues.

6. Në rastet kur zbatohet paragrafi 4, përveçse kur Shteti pritës është nën detyrimin ekzistues ndërkombëtar për të ekstraduar personin në Shtetin dërgues e që nuk është palë në këtë Statut, Shteti pritës vendos nëse do ta dorëzojë personin në Gjykatë ose do ta ekstradojë atë në Shtetin dërgues. Në marrjen e vendimit të tij, Shteti pritës merr parasysh të gjithë faktorët përkatës, përfshirë këtu por jo të kufizuara në:

(a) datat përkatëse të kërkesave;

(b) interesat e Shtetit dërgues, përfshirë këtu, kur është me rëndësi, nëse krimi është kryer në territorin e tij, si dhe kombësinë e viktimave dhe të personit të kërkuar; dhe

(c) mundësinë e dorëzimit pasues ndërmjet Gjykatës dhe Shtetit dërgues.

7. Kur Shteti Palë që merr kërkesën nga Gjykata për dorëzimin e personit, pranon gjithashtu një kërkesë nga cilido Shtet për ekstradimin e personit të njëjtë për një vepër tjetër nga ajo që paraqet krim për të cilin Gjykata kërkon dorëzimin e personit:

(a) shteti pritës, nëse nuk është nën detyrimin ekzistues ndërkombëar për të ekstraduar personin në Shtetin dërgues, i jep përparësi kërkesës së bërë nga Gjykata;

(b) shteti pritës, nëse është nën detyrimin ekzistues ndërkombëtar për të ekstraduar personin në Shtetin dërgues, vendos nëse do ta dorëzojë personin në Gjykatë ose do ta ekstradojë atë në Shtetin pritës.

Në marrjen e vendimit të tij, Shteti pritës merr në konsidatë të gjithë faktorët përkatës, duke përfshirë por jo kufizuar në ato të paraqitura në paragrafin 6, por jep konsideratat e veçanta për natyrën relative dhe peshën e sjelljes në fjalë.

8. Kur në përputhje me njoftimin sipas këtij neni, Gjykata ka përcaktuar që çështja është e papranueshme, dhe si pasojë ekstradimi në Shtetin dërgues refuzohet, Shteti pritës njofton Gjykatën në lidhje me këtë vendim.

Neni 91

Përmbajtja e kërkesës për arrestim dhe dorëzim

1. Kërkesa për arrest dhe dorëzim përpilohet me shkrim. Në rastet urgjente, kërkesa mund të bëhet me çdo mjet të aftë për dhënien e vendimit me shkrim, kështu që kërkesa konfirmohet nëpërmjet kanalit të parashikuar në nenin 87, paragrafi 1 (a).

2. Në rast të kërkesës për arrestin ose dorëzimin e personit për të cilin është lëshuar urdhër-arresti nga Dhoma e Procedurës Paraprake sipas nenit 58, kërkesa përmban ose të mbështetet nga:

(a) informacioni në të cilën përshkruhet personi që kërkohet, i mjaftueshëm për të identifikuar personin, dhe informacion në lidhje me vendndodhjen e mundshme të personit;

(b) kopja e urdhër-arrestit; dhe

(c) dokumente, deklarata ose informacione të tilla që janë të domosdoshme për të plotësuar kërkesat për procesin e dorëzimit në Shtetin pritës, por këto kërkesa nuk do të duhej të ishin më të rënda se ato që janë të zbatueshme për kërkesat për ekstradim në përputhje me traktatet ose marrëveshjet ndërmjet Shtetit pritës dhe Shteteve të tjera dhe do të duhej, nëse është e mundur, të jenë më pak të rënda, duke marrë parasysh natyrën e veçantë të Gjykatës.

3. Në rast të kërkesës për arrestim dhe dorëzim të personit tanimë të dënuar, kërkesa përmban dhe mbështetet nga:

(a) kopja e çdo urdhër-arresti për atë person;

(b) kopja e vendimit për dënim;

(c) informacioni për të demonstruar që personi i kërkuar është ai i përmendur në vendimin për dënim; dhe

(d) nëse personi i kërkuar është dënuar, kopja e dënimit të dhënë dhe, në rast të dënimit me burgim, deklarata për çdo afat të vuajtur dhe për kohën e mbetur të vuajtjes së dënimit.

4. Sipas kërkesës së Gjykatës, Shteti Palë këshillohet me Gjykatën, në mënyrë të përgjithshme ose në lidhje me një çështje specifike, në lidhje me cilëndo kërkesë sipas ligjit të tij kombëtar që mund të zbatohet sipas paragrafit 2 (c). Gjatë këshillimeve, Shteti Palë këshillon Gjykatën për kërkesat specifike të ligjit të tij kombëtar.

Neni 92

Arresti i përkohshëm

1. Në rastet urgjente, Gjykata mund të kërkojë arrestin e përkohshëm të personit të kërkuar, duke pritur paraqitjen e kërkesës për dorëzim dhe dokumentet në mbështetje të kërkesës ashtu siç është parashikuar në nenin 91.

2. Kërkesa për arrestin e përkohshëm bëhet me çdo mjet të aftë për dhënien e vendimit me shkrim dhe përmban:

(a) informacionin që përshkruan personin e kërkuar, të mjaftueshëm për të identifikuar personin, dhe informacionin në lidhje me vendndodhjen e mundshme të personit;

(b) një deklaratë të shkurtër për krimet për të cilat kërkohet arresti i personit dhe për faktet në të cilat prezumohet se përbëjnë ato krime, përfshirë këtu, kur është e mundur, datën dhe vendin e krimit;

(c) deklaratën mbi ekzistencën e urdhrit për arrestim ose vendimin për dënim ndaj personit të kërkuar; dhe

(d) deklaratën se do të pasojë kërkesa për dorëzimin e personit të kërkuar.

3. Personi i arrestuar përkohësisht mund të lirohet nga ndalimi nëse Shteti pritës nuk ka marrë kërkesën për dorëzim dhe dokumentet në mbështetje të kërkesës ashtu siç është parashikuar në nenin 91 brenda afateve kohore të specifikuara në Rregullat e Procedurës dhe Provave. Megjithatë, personi mund të pajtohet të dorëzohet para skadimit të këtij afati nëse është e lejuar sipas ligjit të Shtetit pritës. Në një rast të tillë, Shteti pritës vazhdon me dorëzimin e personit në Gjykatë sa më parë të jetë e mundur.

4. Fakti që personi i kërkuar është liruar nga ndalimi në përputhje me paragrafin 3 nuk ndikon mbi arrestin pasues dhe dorëzimin e atij personi nëse kërkesa për dorëzim dhe dokumentet në mbështetje të kësaj kërkese janë dorëzuar në një datë të mëvonshme.

Neni 93

Format e tjera të bashkëpunimit

1. Shtetet Palë, në pajtim me dispozitat e kësaj Pjese dhe sipas procedurave të ligjeve kombëtare, përmbushin kërkesat e Gjykatës për dhënien e ndihmës së mëposhtme, në lidhje me hetimet ose ndjekjet penale:

(a) identifikimin e vendndodhjes së personave ose vendin ku gjenden sendet;

(b) marrjen e provave, përfshirë këtu dëshminë e dhënë nën betim, dhe paraqitjen e provave, përfshirë mendimet e ekspertit dhe raportet e domosdoshme për Gjykatën;

(c) marrjen në pyetje të çdo personi ndaj të cilit zhvillohen hetimet ose është në ndjekje penale;

(d) shërbimin e dokumenteve, përfshirë këtu dokumentet gjyqësore;

(e) mundësimin e paraqitjes vullnetare të personave si dëshmitarë ose ekspertë para Gjykatës;

(f) transferimin e përkohshëm të personave sipas parashikimit të paragrafit 7;

(g) ekzaminimin e vendeve ose vendndodhjeve, përfshirë këtu zhvarrosjen dhe ekzaminimin e varrezave;

(h) ekzekutimin e kontrolleve dhe konfiskimeve;

(i) paraqitjen e shënimeve dhe dokumenteve, përfshirë këtu shënimet dhe dokumentet zyrtare;

(j) mbrojtjen e viktimave e dëshmitarëve dhe ruajtjen e provave;

(k) identifikimin, gjetjen dhe ngrirjen ose konfiskimin e fitimeve, pronës dhe mjeteve e instrumenteve të krimeve për qëllimet e konfiskimit eventual, pa dëmtuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë bona fide; dhe

(1) çfarëdo lloji tjetër të asistencës që nuk është e ndaluar me ligjin e Shtetit pritës, me qëllim të lehtësimit të hetimeve dhe ndjekjes së krimeve brenda juridiksionit të Gjykatës.

2. Gjykata ka autoritetin të sigurojë dëshmitarin ose ekspertin që paraqitet para Gjykatës se ai ose ajo nuk do të ndiqet, paraburgoset ose t'i nënshtrohet çfarëdo kufizimi të lirisë personale nga Gjykata në lidhje me çdo akt ose mangësi që i ka paraprirë largimit të atij personi nga Shteti pritës.

3. Kur ekzekutimi i masës së posaçme të asistencës së detajuar në kërkesë e të paraqitur në paragrafin 1 është e ndaluar në Shtetin pritës në bazë të një parimi themelor ligjor me zbatim të përgjithshëm, Shteti pritës këshillohet menjëherë me Gjykatën në përpjekje për zgjidhjen e çështjes. Në këshillime, do të duhej të merret në konsiderim nëse asistenca mund të jepet në ndonjë mënyrë tjetër ose t'i nënshtrohet kushteve. Nëse pas këshillimeve çështja nuk mund të zgjedhet, Gjykata ndryshon kërkesën sipas nevojës.

4. Në pajtim me nenin 72, Shteti Palë mund ta refuzojë kërkesën për bashkëpunim, tërësisht ose pjesërisht, vetëm nëse kërkesa ka të bëjë me paraqitjen e dokumenteve ose zbulimin e provave që kanë të bëjnë me sigurinë e tij kombëtare.

5. Para refuzimit të kërkesës për asistencë sipas paragrafit 1 (1), Shteti pritës shqyrton nëse asistenca mund të ofrohet duke ia nënshtruar atë kushteve specifike, ose asistenca mund të ofrohet më vonë ose në ndonjë mënyrë tjetër, kështu që nëse Gjykata ose Prokurori pranon asistencën sipas kushteve të dhëna, Gjykata ose Prokurori do t'i respektojnë ato.

6. Nëse kërkesa për asistencë refuzohet, Shteti Palëpritës informon menjëherë Gjykatën ose Prokurorin për arsyet e një refuzimi të tillë.

7. (a) Gjykata mund të kërkojë transferimin e përkohshëm të personit të ndaluar për qëllimet e identifikimit ose për të siguruar dëshmi ose asistencë tjetër. Personi mund të transferohet nëse plotësohen këto kushte:

(i) personi me vullnetin e tij të lirë jep pëlqimin e tij ose saj për transferim; dhe

(ii) Shteti pritës pajtohet me transferimin, duke iu nënshtruar kushteve të tilla me të cilat mund të pajtohen Shteti dhe Gjykata.

(b) Personi i transferuar do të mbetet në arrest. Pasi të plotësohen qëllimet e transferimit, Gjykata e kthen personin pa vonesë në Shtetin pritës.

8. (a) Gjykata siguron fshehtësinë e dokumenteve dhe informacionit, përveçse kur kërkohen për hetimin dhe gjykimin e përshkruar në kërkesë.

(b) Shteti pritës, kur është e domosdoshme, mund të përcjellë dokumentet dhe informacione te Prokurori mbi baza konfidencialiteti. Prokurori mund t'i përdorë ato vetëm me qëllim të nxjerrjes së provave të reja.

(c) Shteti pritës, sipas zgjedhjes së tij ose me kërkesë të Prokurorit, mund të japë pëlqimin e mëvonshëm për zbulimin e dokumenteve ose informatave të tilla. Ato pastaj mund të përdoren si provë në përputhje me dispozitat e Pjesëve 5 dhe 6, dhe në pajtim me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

9. (a) (i) Në rast se Shteti Palë merr kërkesa që janë konkurruese, përveç atyre për dorëzim ose ekstradim, nga Gjykata dhe nga ndonjë Shtet tjetër në përputhje me detyrimin ndërkombëtar, Shteti Palë përpiqet, në këshillim me Gjykatën dhe Shtetin tjetër, të plotësojë të dyja kërkesat, nëse është e domosdoshme përmes shtyrjes ose shtimit të kushteve në njërën ose tjetrën kërkesë.

(ii) Nëse dështohet në këtë, kërkesat që janë konkurruese zgjidhen në pajtim me parimet e parashikuara në nenin 90.

(b) Kur, megjithatë, kërkesa nga Gjykata ka të bëjë me informacionin, pronën ose personat që i nënshtrohen kontrollit të një Shteti të tretë ose një organizate ndërkombëtare në respektim të një marrëveshjeje ndërkombëtare, Shtetet pritëse informojnë për këtë Gjykatën dhe Gjykata e drejton kërkesën e saj te Shteti i tretë ose tek organizata ndërkombëtare.

10. (a) Gjykata, sipas kërkesës, mund të bashkëpunojë dhe t'i ofrojë asistencë Shtetit Palë që është duke zhvilluar hetimet ose gjykimin në lidhje me veprën që paraqet krim brenda juridiksionit të Gjykatës ose që paraqet krim të rëndë sipas ligjit kombëtar të Shtetit dërgues.

(b) (i) Asistenca e ofruar sipas nënparagrafit (a) përfshin, inter alia:

a. transmetimin e deklaratave, dokumenteve ose llojeve të tjera të provave të siguruara gjatë procesit të hetimeve ose gjykimit të zhvilluar nga Gjykata; dhe

b. marrjen në pyetje të cilitdo person të ndaluar me urdhër të Gjykatës.

(ii) Në rast të asistencës sipas nënparagrafit (b) (i) (1):

a. nëse dokumentet ose llojet e tjera të provave janë siguruar me ndihmën e një Shteti, një transmetim i tillë kërkon pëlqimin e atij Shteti;

b. nëse deklaratat, dokumentet ose llojet e tjera të provave janë ofruar nga dëshmitari ose eksperti, një transmetim i tillë do t'i nënshtrohet dispozitave të nenit 68.

(c) Gjykata, në kushtet e paraqitura në këtë paragraf, mund të lëshojë kërkesën për asistencë sipas këtij paragrafi nga Shteti që nuk është Palë në këtë Statut.

Neni 94

Shtyrja e ekzekutimit të kërkesës për shkak të hetimit ose ndjekjes penale në zhvillim e sipër

1. Nëse ekzekutimi i menjëhershëm i kërkesës do të pengonte hetimin ose ndjekjen penale në zhvillim e sipër për një çështje të ndryshme nga ajo me të cilën ka të bëjë kërkesa, Shteti pritës mund të shtyjë ekzekutimin e kërkesës për një periudhë kohore për të cilën do të merret vesh me Gjykatën. Megjithatë, shtyrja nuk do të jetë më e gjatë sesa është e nevojshme për të përfunduar hetimin ose ndjekjen penale në Shtetin pritës. Para marrjes së vendimit për shtyrje, Shteti pritës duhet të shqyrtojë nëse asistenca mund të ofrohet menjëherë nën disa kushte të caktuara.

2. Nëse vendimi për shtyrje është marrë në përputhje me paragrafin 1, Prokurori, megjithatë,

mund të kërkojë masa për ruajtjen e provave, në përputhje me nenin 93, paragrafi 1 (j).

Neni 95

Shtyrja e ekzekutimit të kërkesës për kundërshtimin e pranueshmërisë

Kur kundërshtimi për pranueshmërinë është nën shqyrtimin e Gjykatës në përputhje me nenin 18 ose 19, Shteti pritës mund ta shtyjë ekzekutimin e kërkesës sipas kësaj Pjese në pritje të një vendimi nga Gjykata, nëse Gjykata nuk ka urdhëruar në mënyrë specifike që Prokurori mund të vazhdojë me mbledhjen e provave të tilla në përputhje me nenin 18 apo 19.

Neni 96

Përmbajtja e kërkesës për format e tjera të asistencës sipas nenit 93

1. Kërkesa për format e tjera të asistencës e përmendur në nenin 93, bëhet me shkrim. Në rastet urgjente, kërkesa mund të bëhet nga çdo mjet i aftë për dhënien e shënimit me shkrim, me kusht që kërkesa të konfirmohet përmes kanalit të parashikuar në nenin 87, paragrafi 1 (a).

2. Kërkesa, si e zbatueshme, përmban dhe mbështetet nga dokumentet e mëposhtme:

(a) deklaratë e shkurtër mbi qëllimin e kërkesës dhe asistencën e kërkuar, përfshirë këtu bazën ligjore dhe shkaqet e kërkesës;

(b) informacion sa më të detajuar që të jetë e mundur për vendndodhjen ose identifikimin e çdo personi ose vendi që mund të gjendet ose identifikohet në mënyrë që të sigurohet asistenca e kërkuar;

(c) deklarata e shkurtër mbi faktet thelbësore që gjenden në kërkesë;

(d) arsyet dhe detajet për çdo procedurë ose kërkesë pasuese;

(e) informata të tilla që mund të kërkohen nga ligjet e Shtetit pritës, në mënyrë që të bëhet ekzekutimi i kërkesës; dhe

(f) çdo informatë tjetër e rëndësishme në mënyrë që asistenca e kërkuar të sigurohet.

3. Me kërkesë të Gjykatës, Shteti Palë këshillohet me Gjykatën, në përgjithësi ose edhe në lidhje me një çështje specifike e që ka të bëjë me kërkesat e ligjeve të tij kombëtare që mund të zbatohen sipas paragrafit 2 (e). Gjatë këshillimeve, Shteti Palë këshillon Gjykatën për kërkesat specifike të ligjit të tij kombëtar.

4. Dispozitat e këtij neni, kur janë të zbatueshme, zbatohen po ashtu në lidhje me kërkesën për asistencë bërë Gjykatës.

Neni 97

Këshillimet

Kur Shteti Palë merr një kërkesë sipas kësaj Pjese e në lidhje me të cilën identifikon problemet të cilat mund të pengojnë ose ndalojnë ekzekutimin e kërkesës, ai Shtet këshillohet me Gjykatën pa vonesë, në mënyrë që të zgjidhet çështja. Problemet e tilla mund të përfshijnë, inter alia:

(a) informacionin e pamjaftueshëm për të ekzekutuar kërkesën;

(b) në rast të kërkesës për dorëzim, faktin që, pavarësisht nga përpjekjet më të mira, personi i kërkuar nuk mund të gjendet ose që hetimi i zhvilluar ka përcaktuar që personi në Shtetin pritës, qartazi nuk është personi i përcaktuar në urdhrin për arrest; ose

(c) fakti që ekzekutimi i kërkesës në formën e saj të tanishme do të kërkonte që Shteti të cilit i drejtohet kërkesa të shkelë detyrimin nga një traktat i mëparshëm i lidhur me një Shtet tjetër.

Neni 98

Bashkëpunimi për heqjen dorë nga imuniteti dhe pëlqimi për dorëzim

1. Gjykata mund të mos veprojë në lidhje me kërkesën për dorëzim ose asistencë, e cila do të kërkonte nga Shteti pritës që të vepronte në mënyrë të papajtueshme me detyrimet e tij sipas së drejtës

ndërkombëtare në lidhje me Shtetin ose imunitetin diplomatik të personit ose pronës së Shtetit të tretë, përveçse kur Gjykata mund të sigurojë më parë bashkëpunimin e atij Shteti të tretë për heqjen nga imuniteti.

2. Gjykata mund të mos veprojë në lidhje me kërkesën për dorëzim, që do të kërkonte nga Shteti pritës që të vepronte në kundërshtim me detyrimin e tij sipas marrëveshjeve ndërkombëtare në lidhje me pëlqimin që kërkohet nga Shteti dërgues për të dorëzuar personin e atij Shteti në Gjykatë, përveçse kur Gjykata mund të sigurojë më parë bashkëpunimin e Shtetit dërgues për dhënien e pëlqimit për dorëzim.

Neni 99

Ekzekutimi i kërkesave sipas neneve 93 dhe 96

1. Kërkesat për asistencë ekzekutohen në pajtim me procedurat përkatëse sipas ligjit të Shtetit pritës dhe, përveç nëse është e ndaluar me një ligj të tillë, në mënyrën e specifikuar në kërkesë, përfshirë këtu zhvillimin e çdo procedure të përcaktuar këtu ose lejimin e personave të caktuar në kërkesë që të jenë të pranishëm dhe të ndihmojnë në procesin e ekzekutimit.

2. Në rast të një kërkese urgjente, dokumentet ose provat e dhëna në përgjigje të saj dërgohen urgjentisht me kërkesë të Gjykatës.

3. Përgjigjet nga Shteti pritës transmetohen në gjuhën dhe formën e tyre origjinale.

4. Pa cenuar nenet e tjera në këtë Pjesë, kur është e domosdoshme për ekzekutimin suksesshëm të kërkesës pa përdorimin e masave shtrënguese, përfshirë këtu në mënyrë specifike intervistën ose marrjen e dëshmive nga personi në baza vullnetare, përfshirë bërjen e kësaj pa praninë e autoriteteve të Shtetit Palë pritës nëse është esenciale për ekzekutimin e kërkesës dhe shqyrtimin pa ndryshimin e pozitës ose vendit tjetër publik, Prokurori mund të ekzekutojë kërkesën e tillë drejtpërdrejt në territorin e Shtetit si vijon:

(a) Kur Shteti Palë pritës është Shteti në territorin e të cilit pohohet se është kryer krimi, dhe se përcaktimi për pranueshmërinë e çështjes është bërë në përputhje me nenin 18 ose 19, Prokurori mund ta ekzekutojë një kërkesë të tillë në mënyrë direkte pas të gjitha kështillimeve të mundshme me Shtetin Palë pritës.

(b) Në raste të tjera, Prokurori mund të ekzekutojë kërkesën e tillë pas kështillimeve me Shtetin Palë pritës dhe kushtëzuar nga kushtet e arsyeshme ose çështjet e paraqitura nga ai Shtet Palë. Kur Shteti Palë pritës identifikon probleme në lidhje me ekzekutimin e kërkesës në përputhje me këtë nënparagraf, ai këshillohet pa vonesë me Gjykatën për zgjidhjen e çështjes.

5. Dispozitat që lejojnë një person të dëgjuar ose të kontrolluar nga Gjykata sipas nenit 72 t'u referohet kufizimeve të caktuara për të parandaluar zbulimin e informacionit konfidencial që kanë lidhje me sigurinë kombëtare zbatohen po ashtu për ekzekutimin e kërkesave për asistencë sipas këtij neni.

Neni 100

Shpenzimet

1. Shpenzimet e zakonshme për ekzekutimin e kërkesave në territorin e Shtetit pritës mbulohen nga ai Shtet, përveç shpenzimeve të mëposhtme, të cilat mbulohen nga Gjykata:

(a) shpenzimet për udhëtimin dhe sigurinë e dëshmitarëve dhe ekspertëve ose për transferimin sipas nenit 93 të personave në ndalim;

(b) shpenzimet e përkthimit, interpretimit dhe transkriptimit;

(c) shpenzimet e udhëtimit dhe qëndrimit për gjyqtarët, Prokurorin, Zëvendësprokurorët, Referentin, Zëvendësreferentin dhe të punësuarit e çdo organi të Gjykatës;

(d) shpenzimet për çdo ekspertizë ose raporti të kërkuar nga Gjykata;

(e) shpenzimet në lidhje me transportimin e personit të dorëzuar në Gjykatë nga Shteti që ka të drejtën e ndalimit; dhe

(t) këshillimet pasuese, çdo shpenzim të veçantë që mund të rezultojë nga ekzekutimi i kërkesës.

2. Dispozitat e paragrafit 1, ku është e duhur, zbatohen për kërkesat nga Shtetet Palë në Gjykatë.

Në atë rast, Gykata mbulon shpenzimet e zakonshme të ekzekutimit.

Neni 101
Rregulli i veçantë

1. Personi i dorëzuar në Gjykatë sipas këtij Statuti nuk ndiqet penalisht, nuk dënohet ose ndalohet për asnjë vepër të kryer para dorëzimit, përveç sjelljes ose serisë së sjelljeve që formon bazën e krimeve për të cilat ai person është dorëzuar.

2. Gjykata mund të kërkojë heqjen dorë nga kërkesat e paragrafit 1 nga Shteti që ka dorëzuar personin në Gjykatë dhe, nëse është e domosdoshme, Gjykata siguron informacion shtesë në pajtim me nenin 91. Shtetet Palë kanë autorizimin t'i ofrojnë dokumentin e heqjes dorë Gjykatës dhe duhet të përpiqen ta bëjnë këtë.

Neni 102
Përdorimi i shprehjeve

Për qëllimet e këtij Statuti:

(a) "dorëzim" do të thotë dërgimi i një personi në Gjykatë nga ana e Shtetit, në përputhje me këtë Statut;

(b) "ekstradim" do të thotë dorëzimi i një personi nga ana e një Shteti në Shtetin tjetër, ashtu siç përcaktohet në traktat, konventë ose legjislacion kombëtar.

PJESA 10
ZBATIMI I LIGJIT

Neni 103
Roli i Shteteve në zbatimin e dënimeve me burgim

1.(a) Dënimi me burgim vuhet në Shtetin e caktuar nga Gjykata nga lista e Shteteve që i kanë shfaqur Gjykatës dëshirën e tyre për të pranuar personat e dënuar.

(b) Në kohën e shfaqjes së dëshirës së tij për të pranuar personat e dënuar, Shteti mund të bashkëngjisë kushtet në pranimin e saj, ashtu siç është rënë dakord me Gjykatën dhe në pajtim me këtë Pjesë.

(c) Shteti i emëruar në rastin e veçantë duhet të informojë menjëherë Gjykatën nëse e pranon përcaktimin e bërë nga Gjykata.

2. (a) Shteti zbatues njofton Gjykatën për të gjitha rrethanat, përfshirë këtu edhe ushtrimin e cilado kushteve të parashikuara sipas paragrafit 1, të cilat do të mund të ndikonin materialisht në kushtet ose zgjatjen e burgimit. Gjykatës i jepet njoftim të paktën 45 ditë më parë në lidhje me çfarëdo rrethana të ditura ose të parashikueshme. Gjatë kësaj periudhe, Shteti zbatues nuk ndërmerr asnjë veprim që do të të cenonte obligimet e tij sipas nenit 110.

(b) Kur Gjykata nuk mund të bjerë dakord me rrethanat e përmendura në nënparagrafin (a), ajo njofton Shtetin zbatues dhe vepron në pajtim me nenin 104, paragrafi 1.

3. Në ushtrimin e bindjes së saj për të bërë përcaktimin sipas paragrafit 1, Gjykata merr parasysh:

(a) parimin që Shtetet Palë duhet të ndajnë përgjegjësinë e zbatimit të dënimeve me burgim, në pajtim me parimet e ndarjes së barabartë, ashtu siç është mundësuar në Rregullat e Procedurës dhe Provave;

(b) zbatimin e standardeve ndërkombëtare të traktateve të pranuara gjerësisht mbi trajtimin e të burgosurve;

(c) pikëpamjet e personit të dënuar;

(d) nacionalitetin e personit të dënuar;

(e) faktorë të tjerë që kanë të bëjnë me rrethanat e krimit, me personin e dënuar, ose me zbatimin

efektiv të dënimit, ashtu siç është e nevojshme për caktimin e Shtetit zbatues.

4. Nëse asnjë Shtet nuk është caktuar sipas paragrafit 1, dënimi me burgim vuhet në ndërtesën e burgut të ofruar nga Shteti që ka të drejtën e ndalimit, në pajtim me kushtet e paraqitura në marrëveshjen e selisë të përmendur në nenin 3, paragrafi 2. Në këtë rast, shpenzimet që dalin nga zbatimi i dënimit me burgim mbulohen nga Gjykata.

Neni 104
Ndryshimi në caktimin e Shtetit zbatues

1. Gjykata, në çdo kohë, mund të marrë vendim që të transferojë personin e dënuar në burgun e një Shteti tjetër.

2. Personi i dënuar, në çdo kohë, mund të kërkojë nga Gjykata të transferohet nga Shteti i zbatimit.

Neni 105
Zbatimi i dënimit

1. Në bazë të kushteve të cilat Shteti ka mundur t'i përcaktojë në pajtim me nenin 103, paragrafi 1 (b), dënimi me burgim është detyrues për Shtetet Palë, të cilat në asnjë rast nuk e ndryshojne atë.

2. Vetë Gjykata ka të drejtë të vendosë për çdo kërkesë për ankesë dhe rishikim. Shteti zbatues nuk pengon bërjen e asnjë kërkese të tillë nga personi i dënuar.

Neni 106
Mbikëqyrja e zbatimit të dënimeve dhe kushteve të burgimit

1. Zbatimi i dënimit me burgim i nënshtrohet mbikëqyrjes së Gjykatës dhe është në përputhje me standardet ndërkombëtare të traktateve të pranuara gjerësisht mbi trajtimin e të burgosurve.

2. Kushtet e burgimit rregullohen nga ligji i Shtetit zbatues dhe janë në pajtim me standardet ndërkombëtare të traktateve të pranuara gjerësisht mbi trajtimin e të burgosurve; në asnjë rast kushtet e tilla nuk janë më shumë ose më pak të favorshme se sa ato të ofruara për të burgosurit e dënuar për veprat e njëjta në Shtetin zbatues.

3. Komunikimet ndërmjet personit të dënuar dhe Gjykatës janë të papenguara dhe konfidenciale.

Neni 107
Transferimi i personit pas përfundimit të dënimit

1. Pas përfundimit të dënimit, personi që është shtetas i Shtetit zbatues, në pajtim me ligjin e Shtetit të zbatimit, mund të transferohet në Shtetin që është i detyruar ta pranojë atë ose në Shtetin tjetër që bie dakord ta pranojë atë, duke marrë parasysh çfarëdo dëshire të personit që do të transferohet në atë Shtet, përveçse kur Shteti i zbatimit e autorizon personin të mbetet në territorin e tij.

2. Nëse asnjë Shtet nuk i siguron shpenzimet që rrjedhin nga transferimi i personit në Shtetin tjetër në përputhje me paragrafin 1, këto shpenzime i mbulon Gjykata.

3. Bazuar në dispozitat e nenit 108, Shteti zbatues mundet po ashtu, në pajtim me ligjin e tij kombëtar, të ekstradojë ose të dorëzojë në ndonjë mënyrë tjetër personin në Shtetin që ka kërkuar ekstradimin ose dorëzimin e personit me qëllim të gjykimit ose zbatimit të dënimit.

Neni 108
Kufizimi në ndjekje penale ose ndëshkimi i shkeljeve të tjera

1. Personi i dënuar në mbikëqyrje të Shtetit zbatues nuk i nënshtrohet ndjekjes penale, ndëshkimit ose ekstradimit në Shtetin e tretë për çfarëdo vepër në të cilën ka qenë i angazhuar para dorëzimit të atij

personi në Shtetin zbatues, përveç nëse një ndekje, ndëshkim ose ekstradim i tillë është aprovuar nga Gjykata me kërkesë të Shtetit zbatues.

2. Gjykata vendos për çështjen pasi të ketë dëgjuar pikëpamjet e personit të dënuar.

3. Paragrafi 1 pushon së zbatuari nëse personi i dënuar mbetet vullnetarisht për më shumë se 30 ditë në territorin e Shtetit zbatues pasi të ketë vuajtur dënimin e plotë të dhënë nga Gjykata ose kthehet në territorin e atij Shteti pasi është larguar një herë.

Neni 109
Zbatimi i gjobave dhe masave të konfiskimit

1. Shtetet Palë zbatojnë gjobat ose konfiskimet e urdhëruara nga Gjykata sipas Pjesës 7, pa dëmtuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë bona fide, në pajtim me procedurën e ligjeve të tyre kombëtare.

2. Nëse Shteti Palë nuk ka mundësi të zbatojë një urdhër për konfiskim, ai merr masa për të kthyer vlerën e fitimeve, pronës ose mjeteve për të cilat Gjykata ka urdhëruar konfiskimin, pa dëmtuar të drejtat e palëve të treta që veprojnë bona fide.

3. Prona, ose fitimet nga shitja e pasurisë së patundshme ose, kur është e volitshme, shitja e ndonjë pasurie tjetër, që është siguruar nga Shteti Palë si rezultat i zbatimit të vendimit të Gjykatës transferohet në Gjykatë.

Neni 110
Rishqyrtimi i zvogëlimit të dënimit nga Gjykata

1. Shteti zbatues nuk liron personin para skadimit të dënimit të dhënë nga Gjykata.

2. Vetë Gjykata ka të drejtë të vendosë për çdo zvogëlim të dënimit dhe vendos për çështjen pasi të ketë dëgjuar personin.

3. Kur personi ka vuajtur dy të tretat e dënimit ose 25 vjet në rast të burgimit të përjetshëm, Gjykata rishqyrton dënimin për të përcaktuar nëse ai do të zvogëlohet. Një rishqyrtim i tillë nuk zhvillohet para asaj kohe.

4. Në rishqyrtimin e saj sipas paragrafit 3, Gjykata mund të zvogëlojë dënimin nëse shikon se një ose më shumë nga faktorët janë të pranishëm në vijim:

(a) gatishmëria e hershme dhe e vazhdueshme e personit për të bashkëpunuar me Gjykatën në hetimet dhe ndjekjet penale të saj;

(b) asistenca vullnetare e personit në mundësimin e zbatimit të vendimeve dhe urdhërave të Gjykatës në raste të tjera, dhe sidomos ofrimi i ndihmës në gjetjen e mjeteve që janë lëndë e urdhrave për gjobë, konfiskim ose rikthim e që mund të përdoren në dobi të viktimave; ose

(c) faktorë të tjerë që krijojnë një ndryshim të qartë dhe të rëndësishëm të rrethanave, të mjaftueshëm për të arsyetuar zvogëlimin e dënimit, ashtu siç është parashikuar në Rregullat e Procedurës dhe Provave.

5. Nëse Gjykata vendos në rishqyrtimin e saj fillestar sipas paragrafit 3 se nuk është e nevojshme të zvogëlohet dënimi, ajo rishqyrton pas kësaj çështjen e zvogëlimit të dënimit në intervale të tilla dhe me zbatimin e kritereve që janë rregulluar në Rregullat e Procedurës dhe Provave.

Neni 111
Ikja

Nëse personi i dënuar arratiset nga ndalimi dhe ikën nga Shteti zbatues, ai Shtet, pas këshillimit me Gjykatën, mund të kërkojë dorëzimin e personit nga Shteti në të cilin gjendet personi në përputhje me marrëveshjet ekzistuese dypalëshe e shumëpalëshe ose mund të kërkojë që Gjykata të bëjë përpjekje për dorëzimin e personit. Ajo mund të urdhërojë që personi të dorëzohet në Shtetin në të cilin ai ose ajo ka qenë duke vuajtur dënimin ose në një Shtet tjetër të caktuar nga Gjykata.

PJESA 11
ASAMBLEJA E SHTETEVE PALË

Neni 112
Asambleja e Shteteve Palë

1. Themelohet Asambleja e Shteteve Palë në këtë Statut. Secili Shtet Palë ka një përfaqësues në Asamble, që mund të shoqërohet nga zëvendësit dhe këshilltarët. Shtetet e tjera që kanë nënshkruar këtë Statut ose Aktin Final mund të jenë vëzhgues në Asamble.

2. Asambleja do të:

(a) shqyrtojë dhe miratojë, si të përgatitura mirë, rekomandimet e Komisionit Përgatitor;

(b) sigurojë mbikëqyrjen e menaxhimit për Kryesinë, Prokurorin dhe Referentin në lidhje me administrimin e Gjykatës;

(c) shqyrtojë raportet dhe aktivitetet e Byrosë së themeluar sipas paragrafit 3 dhe merr masat e duhura në lidhje me të;

(d) shqyrtojë dhe vendosë për buxhetin e Gjykatës;

(e) vendosë nëse do të ndryshojë numrin e gjyqtarëve, në pajtim me nenin 36:

(f) shqyrtojë në përputhje me nenin 87, paragrafët 5 dhe 7, çdo çështje në lidhje me mosbashkëpunimin;

(g) kryejë çfarëdo funksioni tjetër në pajtim me këtë Statut ose me Rregullat e Procedurës dhe Provave.

3. (a) Asambleja ka Byronë të përbërë nga Kryetari, dy Nënkryetarët dhe 18 anëtarë të zgjedhur nga Asambleja për një periudhë trevjeçare.

(b) Byroja ka karakter përfaqësues, duke marrë parasysh, në veçanti, shpërndarjen e barabartë gjeografike dhe përfaqësimin e duhur të sistemeve kryesore ligjore të botës.

(c) Byroja takohet sa herë është e nevojshme, por të paktën një herë në vit. Ajo ndihmon Asamblenë në ushtrimin e përgjegjësive të saj.

4. Asambleja mund të themelojë organe plotësuese që janë të nevojshme, përfshirë këtu edhe një mekanizëm të pavarur mbikëqyrës për inspektimin, vlerësimin dhe hetimin e Gjykatës, në mënyrë që të rrisë efikasitetin dhe ekonomizimin e saj.

5. Kryetari i Gjykatës, Prokurori dhe Referenti ose përfaqësuesit e tyre, mund të marrin pjesë, nëse është e nevojshme, në takimet e Asamblesë dhe Byrosë.

6. Asambleja takohet në selinë e Gjykatës ose në selinë e Kombeve të Bashkuara një herë në vit dhe, kur rrethanat e kërkojnë një gjë të tillë, mbajnë seanca të veçanta. Nëse nuk është specifikuar ndryshe në këtë Statut, seancat e veçanta thirren nga Byroja sipas iniciativës së saj ose me kërkesë të një të tretës së Shteteve Palë.

7. Secili Shtet Palë ka një votë. Duhet bërë çdo përpjekje që vendimet të merren me konsensus në Asamble dhe Byro. Nëse konsensusi nuk mund të arrihet, përveçse kur parashikohet ndryshe në Statut:

(a) vendimet në çështjet me rëndësi duhet të aprovohen nga shumica e dy të tretave të Shteteve të pranishme e votuese, kështu që shumica absolute e Shteteve Palë përbën numrin e nevojshëm vendimmarrës;

(b) vendimet në çështjet procedurale merren nga shumica e thjeshtë e Shteteve Palë, të pranishme dhe votuese.

8. Shteti Palë që është në vonesë rreth pagimit të kontributeve të tij financiare ndaj shpenzimeve të Gjykatës, nuk ka të drejtë të votojë në Asamble dhe Byro nëse shuma e borxheve të tij është e barabartë ose kalon shumën e kontributeve të caktuara nga ajo për dy vite të plota të mëparshme. Asambleja, megjithatë, mund të lejojë një Shtet të tillë Palë të votojë në Asamble dhe Byro nëse krijon bindje se mospagesa është shkaktuar nga kushtet që janë jashtë kontrollit të Shtetit Palë.

9. Asambleja miraton rregullat e veta të procedurës.

10. Gjuhët zyrtare dhe të punës të Asamblesë janë ato të Asamblesë së Përgjithshme të Kombeve

të Bashkuara.

PJESA 12
FINANCIMI

Neni 113
Rregulloret financiare

Përveçse kur është rregulluar ndryshe në mënyrë specifike, të gjitha çështjet financiare në lidhje me Gjykatën dhe takimet e Asamblesë së Shteteve Palë, përfshirë edhe Byronë dhe organet plotësuese, rregullohen nga ky Statut dhe Rregulloret Financiare e Rregullat e miratuara nga Asambleja e Shteteve Palë.

Neni 114
Pagesa e shpenzimeve

Shpenzimet e Gjykatës dhe Asamblesë së Shteteve Palë, përfshirë Byronë e saj dhe trupat plotësues, paguhen nga fondet e Gjykatës.

Neni 115
Fondet e Gjykatës dhe të Asamblesë së Shteteve Palë

Shpenzimet e Gjykatës dhe të Asamblesë së Shteteve Palë, përfshirë Byronë e saj dhe trupat plotësues, ashtu si është rregulluar në buxhetin e caktuar nga Asambleja e Shteteve Palë, sigurohen nga këto burime:

(a) kontributet e caktuara nga Shtetet Palë;

(b) fondet e siguruara nga Kombet e Bashkuara, që duhen aprovuar nga Asambleja e Përgjithshme, sidomos në lidhje me shpenzimet e paraqitura për shkak të rekomandimeve nga Këshilli i Sigurimit.

Neni 116
Kontributet vullnetare

Brenda kushteve të nenit 115, Gjykata mund të pranojë dhe shfrytëzojë fondet plotësuese, kontributet vullnetare nga Qeveritë, organizatat ndërkombëtare, individët, korporatat dhe personat e tjerë juridikë, në pajtim me kriteret relevante të miratuara nga Asambleja e Shteteve Palë.

Neni 117
Vlerësimi i kontributeve

Kontributet e Shteteve Palë vlerësohen në pajtim me shkallën e vlerësimit bazuar në shkallën e miratuar nga Kombet e Bashkuara për buxhetin e saj të rregullt dhe të përshtatur në pajtim me parimet në të cilat ajo shkallë është bazuar.

Neni 118
Kontrolli financiar vjetor

Shënimet, librat dhe llogaritë e Gjykatës, përfshirë këtu deklaratat e saj financiare vjetore, kontrollohen nga një kontrollor i pavarur.

PJESA 13
KLAUZOLAT PËRFUNDIMTARE

Neni 119
Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Çdo mosmarrëveshje që ka të bëjë me funksionet gjyqësore të Gjykatës zgjidhet me vendim të Gjykatës.

2. Çdo mosmarrëveshje tjetër në mes dy ose më shumë Shteteve Palë në lidhje me interpretimin ose zbatimin e këtij Statuti që nuk është rregulluar përmes negociatave brenda afatit prej tre muajve nga paraqitja e tyre paraqitet në Asamblenë e Shteteve Palë. Asambleja mundet edhe vetë të kërkojë mënyra për të zgjidhur mosmarrëveshjen ose të bëjë rekomandime mbi mënyrat e mëtejme të zgjidhjes së mosmarrëveshjes, përfshirë këtu edhe sjelljen e rastit në Gjykatën Ndërkombëtare të Drejtësisë në përputhje me Statutin e asaj Gjykate.

Neni 120
Rezervimet

Këtij Statuti nuk mund t'i bëhet asnjë rezervë.

Neni 121
Amendamentet

1. Pas skadimit të afatit shtatëvjeçar nga hyrja në fuqi e këtij Statuti, cilido Shtet Palë mund të propozojë amendamente.Teksti i cilitdo amendament të propozuar i dorëzohet Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, i cili e shpërndan atë menjëherë në të gjitha Shtetet Palë.

2. Jo më shpejt se tre muaj nga data e njoftimit, Asambleja e Shteteve Palë, në takimin e saj të ardhshëm, me shumicë votash të atyre që janë të pranishëm dhe që votojnë, vendos nëse do ta pranojë propozimin. Asambleja mund të merret me propozimin e drejtpërdrejtë ose të thërrasë Konferencën për Rishqyrtim nëse çështja në fjalë e kërkon një gjë të tillë.

3. Miratimi i një amendamenti në takimin e Shteteve Palë ose në Konferencën për Rishqyrtim në të cilën nuk mund të arrihet konsensusi, kërkon shumicën e dy të tretave të Shteteve Palë.

4. Nëse nuk është parashikuar ndryshe në paragrafin 5, amendamenti hyn në fuqi për të gjitha Shtetet Palë një vit pasi instrumentet e ratifikimit ose pranimit të jenë dorëzuar nga shtatë të tetat prej tyre te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

5. Çdo amendament i nenit 5 të këtij Statuti hyn në fuqi për ato Shtete Palë që kanë pranuar amendamentin një vit pas depozitimit të instrumenteve të tyre të ratifikimit ose pranimit. Përsa i përket Shtetit Palë që nuk ka pranuar amendamentin, Gjykata nuk e ushtron juridiksionin e saj kur ka të bëjë me krimin që mbulohet nga amendamenti dhe kur është kryer nga shtetasit e atij Shteti Palë ose në territorin e tij.

6. Nëse amendamenti është pranuar nga shtatë të tetat e Shteteve Palë në pajtim me paragrafin 4, cilido Shtet Palë që nuk ka pranuar amendamentin, mund të tërhiqet nga ky Statut me efekt të menjëhershëm, pavarësisht nga neni 127, paragrafi 1, por kushtëzuar nga neni 127, paragrafi 2, përmes dhënies së njoftimit jo më vonë se një vit pas hyrjes në fuqi të një amendamenti të tillë.

7. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara shpërndan te të gjitha Shtetet Palë çdo amendament të miratuar në takimin e Asamblesë së Shteteve Palë ose në Konferencën për Rishqyrtim.

Neni 122
Amendamentet në dispozitat e natyrës institucionale

1. Amendamentet në dispozitat e këtij Statuti, që janë të natyrës ekskluzivisht institucionale, që janë: neni 35, neni 36, paragrafët 8 dhe 9, neni 37, neni 38, neni 39 paragrafët 1 (dy fjalitë e para), 2 dhe 4, neni 42 paragrafët 4 deri 9, neni 43 paragrafët 2 dhe 3, dhe nenet 44, 46, 47 e 49, mund të propozohen në çdo kohë, pavarësisht nga neni 121, paragrafi 1, nga cilido Shtet Palë. Teksti i çdo amendamenti të propozuar i dorëzohet Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara ose një personi tjetër të caktuar nga Asambleja e Shteteve Palë dhe i cili e shpërndan atë menjëherë te të gjitha Shtetet Palë dhe te të tjerët që marrin pjesë në Asamble.

2. Amendamentet sipas këtij neni për të cilat nuk mund të arrihet konsensusi, miratohen nga Asambleja e Shteteve Palë ose Konferenca për Rishqyrtim, nga shumica e dy të tretave të Shteteve Palë. Amendamentet e tilla hyjnë në fuqi në çfarëdo kohe të mëvonshme, me kërkesë të Shtetit Palë dhe për qëllimet e parashtruara në paragrafin 1. Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, pas aprovimit nga shumica e Shteteve Palë, thërret Konferencën për Rishqyrtim.

3. Dispozitat e nenit 121 paragrafët 3 deri 7, zbatohen për miratimin dhe hyrjen në fuqi të cilitdo amendament në Statut, të shqyrtuara në Konferencën për Rishqyrtim.

Neni 123
Dispozita kalimtare

Pavarësisht nga neni 12 paragrafi 1, Shteti, me rastin e anëtarësimit në këtë Statut, mund të deklarojë se, për një periudhë shtatëvjeçare pas hyrjes në fuqi të këtij Statuti për atë Shtet, ai nuk e pranon juridiksionin e Gjykatës në lidhje me kategorinë e krimeve të përmendura në nenin 8 kur pohohet se krimi është kryer nga shtetasit e tij ose në territorin e tij. Deklarata sipas këtij neni mund të tërhiqet në çdo kohë. Dispozitat e këtij neni rishqyrtohen në Konferencën për Rishqyrtim të thirrur në pajtim me nenin 123 paragrafi 1.

Neni 124
Nënshkrimi, ratifikimi, pranimi, aprovimi ose aderimi

1. Ky Statut është hapur për nënshkrim nga të gjitha Shtetet në Romë, në selinë e Organizatës për Ushqim e Bujqësi të Kombeve të Bashkuara, më 17 korrik 1998. Prandaj, ai do të mbetet i hapur për nënshkrim në Romë në Ministrinë e Punëve të Jashtme të Italisë deri më 17 tetor 1998. Pas kësaj date, Statuti do të mbetet i hapur për nënshkrim në Njujork, në selinë e Kombeve të Bashkuara, deri më 31 dhjetor 2000.

2. Ky Statut i nënshtrohet ratifikimit, pranimit ose aprovimit nga Shtetet nënshkruese. Instrumentet e ratifikimit, pranimit ose aprovimit depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

3. Ky Statut mbetet i hapur për aderim nga të gjitha Shtetet. Instrumentet e marrëveshjes depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

Neni 125
Hyrja në fuqi

1. Ky Statut hyn në fuqi ditën e parë të muajit pas ditës së 60 nga dita e depozitimit të instrumentit të 60 të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara.

2. Për secilin Shtet që ratifikon, pranon, aprovon ose aderon në këtë Statut pas depozitimit të instrumentit të 60 të ratifikimit, pranimit, aprovimit ose aderimit, Statuti hyn në fuqi në ditën e parë të muajit pas kalimit të afatit prej 60 ditëve prej depozitimit nga ana e atij Shteti të instrumenteve të tij të ratifikimit, pranimit, miratimit ose aderimit.

Neni 126
Tërheqja

1. Shteti Palë, përmes njoftimit me shkrim të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Kombeve të Bashkuara, mund të tërhiqet nga ky Statut. Tërheqja bëhet e efektshme një vit prej datës së pranimit të njoftimit, përveçse kur njoftimi specifikon një datë të mëvonshme.

2. Shteti nuk shkarkohet, për shkak të tërheqjes, nga detyrimet që rrjedhin prej këtij Statuti për kohën që ishte Palë në Statut, përfshirë këtu çdo detyrim financiar që mund të jetë paraqitur. Tërheqja e tij nuk ndikon në asnjë lloj bashkëpunimi me Gjykatën në lidhje me hetimet penale dhe procedurat për të cilat Shteti që tërhiqet ka qenë i detyruar të bashkëpunojë dhe të cilat kanë filluar para datës në të cilën tërheqja është bërë e efektshme, dhe nuk e cënon aspak vazhdimin e shqyrtimit të çdo çështjeje që është marrë në shqyrtim nga Gjykata para datës në të cilën tërheqja është bërë e efektshme.

Neni 127
Tekstet autentike

Origjinali i këtij Statuti, tekstet e të cilit në gjuhën arabe, kineze, angleze, frënge, ruse e spanjolle janë njëlloj autentike, depozitohen te Sekretari i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara, i cili u dërgon kopje të vërtetuara të gjitha Shteteve.

Në dëshmi të kësaj, të poshtëshënuarit, duke qenë rregullisht të autorizuar nga Qeveritë e tyre, kanë nënshkruar këtë Statut.

Bërë në Romë, më 17 korrik 1998.

L I G J
Nr. 8985, datë 23.12.2002

PËR RATIFIKIMIN E "MARRËVESHJES EVROPIANE PËR PERSONAT PJESËMARRËS NË PROCEDURAT PARA GJYKATËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT"

Në mbështetje të neneve 78, 83 pika 1 e 121 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
V E N D O S I:

Neni 1

Ratifikohet "Marrëveshja evropiane për personat pjesëmarrës në procedurat para Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut", bërë në Strasburg, më 5.3.1996.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr. 3667, datë 17.1.2003 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë,
Alfred Moisiu.

MARRËVESHJA
EVROPIANE PËR PERSONAT PJESËMARRËS NË PROCEDURAT PARA GJYKATËS EVROPIANE PËR TË DREJTAT E NJERIUT

Strasburg, 5.3.1996

Seria e Marrëveshjeve Evropiane nr. 161.

Shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, nënshkrues të kësaj Marrëveshjeje,

Duke patur parasysh Konventën Europiane për mbrojtjen e të drejtave të njeriut dhe lirive themelore, nënshkruar në Romë, më 4 nëntor 1950 (në vazhdim e quajtur "Konventa");

Duke patur parasysh Marrëveshjen Evropiane për personat pjesëmarrës në procedurat e Komisionit dhe Gjykatës Europiane për të drejtat e njeriut, nënshkruar në Londër, më 6 maj 1969;

Duke patur parasysh Protokollin nr. 11 të Konventës mbi ristrukturimin e mekanizmit kontrollues të dhënë nga Konventa, nënshkruar në Strasburg, më 11 maj 1994 (në vazhdim të quajtur "Protokolli nr. 11 i Konventës"), i cili vendos krijimin e një Gjykate Evropiane për të drejtat e njeriut;

Duke marrë në konsideratë, nën dritën e këtij zhvillimi, se është e përshtatshme për përmbushjen më mirë të objektivave të Konventës që personave pjesëmarrës në procedurat para Gjykatës t'u jepen disa imunitete dhe lehtësira nëpërmjet një Marrëveshjeje të re, Marrëveshja Evropiane për Personat Pjesëmarrës në Procedurat para Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në vazhdim të quajtur "Marrëveshja").

Kanë rënë dakord si vijon:

Neni 1

1. Personat ndaj të cilëve zbatohet Marrëveshja janë:

a) çdo person që merr pjesë në procedurat para Gjykatës si palë ose si përfaqësues ose këshilltar i një pale;

b) dëshmitarë dhe ekspertë të thirrur nga Gjykata si edhe persona të tjerë të ftuar nga Presidenti i Gjykatës për të marrë pjesë në procedura.

2. Për qëllimet e zbatimit të kësaj Marrëveshjeje, termi "Gjykatë" përfshin komitetet, dhomat, Kolegjin e Dhomës së Madhe, Dhomën e Madhe dhe gjyqtarët. Shprehja "pjesëmarrje në procedura" përfshin dhe bërjen e komunikimeve me qëllim parashtrimin e një ankese kundër një shteti palë në Konventë.

3. Në rast se gjatë ushtrimit nga Komiteti i Ministrave të funksioneve të dhëna sipas nenit 46 paragrafi 2 të Konventës, çdo person i përmendur në paragrafin 1 më sipër thirret të paraqitet para tij ose t'i paraqesë deklarata me shkrim Komitetit të Ministrave, për këtë person zbatohen parashikimet e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 2

1. Personat e treguar në paragrafin 1 të nenit 1 të kësaj Marrëveshjeje gëzojnë imunitet juridiksioni për deklarimet e tyre me shkrim ose me gojë të bëra para Gjykatës, si edhe për dokumentet dhe provat e tjera të paraqitura prej tyre Gjykatës.

2. Ky imunitet nuk zbatohet për komunikime jashtë Gjykatës të deklaratave të bëra ose dokumenteve dhe provave të paraqitura Gjykatës.

Neni 3

1. Palët Kontraktuese respektojnë të drejtën e personave të treguar në paragrafin 1 të nenit 1 të kësaj Marrëveshjeje për të komunikuar lirisht me Gjykatën.

2. Për personat e burgosur, ushtrimi i kësaj të drejte kërkon veçanërisht që:

a) letërkëmbimi i tyre duhet të transmetohet dhe t'u vihet në dispozicion pa vonesa të paarsyeshme dhe pa ndryshime;

b) këta persona nuk do të jenë objekt i asnjë lloj mase disiplinore lidhur me çfarëdo komunikim të dërguar Gjykatës nëpërmjet rrugëve të përshtatshme;

c) këta persona do të kenë të drejtën të komunikojnë dhe këshillohen pa praninë e personave të tjerë me një jurist të kualifikuar për t'u paraqitur para gjykatave të vendit ku janë burgosur, lidhur me një kërkesë drejtuar Gjykatës, ose çdo procedim që rrjedh nga ajo.

3. Në zbatim të paragrafit të mësipërm, nuk do të ketë asnjë interferencë nga asnjë autoritet publik, me përjashtim të atyre që janë në përputhje me ligjin dhe janë të nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë kombëtare, për zbulimin dhe procedimin e një vepre penale ose për mbrojtjen e shëndetit.

Neni 4

1. a) Palët Kontraktuese marrin përsipër të mos pengojnë lëvizjen e lirë dhe udhëtimin për qëllimin e pjesëmarrjes në procedurat para Gjykatës dhe kthimin e personave të treguar në paragrafin 1 të nenit 1 të kësaj Marrëveshjeje.

b) Asnjë kufizim tjetër nuk mund të vihet për lëvizjen dhe udhëtimin e tyre, me përjashtim të atyre që janë në përputhje me ligjin dhe janë të nevojshme në një shoqëri demokratike në interes të sigurisë kombëtare dhe publike, për ruajtjen e rendit publik, për parandalimin e veprave penale, për mbrojtjen e shëndetit ose moralit, ose për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të të tjerëve.

2. a) Në vendet e ndërmjetëm dhe në vendet ku zhvillohet procedura këta persona nuk mund të përndiqen, as të burgosen dhe as t'i nënshtrohen ndonjë kufizimi tjetër të lirisë së tyre vetjake lidhur me veprime ose dënime të kohës para nisjes së udhëtimit të tyre.

b) Çdo Palë Kontraktuese mundet, në momentin e nënshkrimit, ratifikimit, pranimit ose miratimit të kësaj Marrëveshjeje, të deklarojë, se parashikimet e këtij paragafi nuk zbatohen ndaj shtetasve të saj. Kjo deklaratë mund të tërhiqet në çdo kohë nëpërmjet një njoftimi të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

3. Palët Kontraktuese marrin përsipër të lënë të kthehen në territorin e tyre personat që e kanë filluar udhëtimin e tyre nga ky territor.

4. Parashikimet e paragrafëve 1 dhe 2 të këtij neni pushojnë së zbatuari kur personi i interesuar ka patur mundësinë, gjatë pesëmbëdhjetë ditëve të njëpasnjëshme nga data kur paraqitja e tij nuk është kërkuar më nga Gjykata, për t'u kthyer në vendin nga i cili ka nisur udhëtimi i tij.

5. Në rast se konflikti ndërmjet detyrimeve të një Pale Kontraktuese që rrjedhin nga paragrafi 2 i këtij neni dhe atyre që rrjedhin nga një Konventë e Këshillit të Evropës ose nga një marrëveshje ekstradimi ose marrëveshje tjetër lidhur me ndihmën e ndërsjellë në çështjet penale me Palë të tjera Kontraktuese, parashikimet e paragrafit 2 të këtij neni zbatohen me përparësi.

Neni 5

1. Imunitetet dhe lehtësitë i jepen personave të treguar në paragrafin 1 të nenit 1 të kësaj Marrëveshjeje vetëm për t'u siguruar atyre lirinë e fjalës dhe pavarësinë e nevojshme për përmbushjen e funksioneve, detyrave dhe detyrimeve të tyre, ose për ushtrimim e të drejtave të tyre para Gjykatës.

2. a) Vetëm Gjykata është kompetente për heqjen pjesore ose tërësore të imunitetit të parashikuar në paragrafin 1 të nenit 2 të kësaj Marrëveshjeje; ajo ka jo vetëm e drejtën, por edhe detyrimin e heqjes së imunitetit në çdo rast kur, sipas saj, imuniteti do të pengonte rrjedhën e drejtësisë dhe heqja pjesore ose tërësore nuk do të paragjykonte qëllimin e parashikuar në paragrafin 1 të këtij neni.

b) Imuniteti mund të hiqet nga Gjykata kryesisht ose me kërkesë të çdo Pale Kontraktuese ose çdo personi të interesuar.

c) Vendimet me të cilat hiqet imuniteti ose refuzojnë heqjen arsyetohen.

3. Nëse një Palë Kontraktuese vërteton se heqja e imunitetit të parashikuar në paragrafin 1 të nenit

2 të kësaj Marrëveshjeje është e nevojshme për qëllimet e procedimeve lidhur me një vepër kundër sigurisë kombëtare, Gjykata duhet të heqë imunitetin në masën e parashikuar në vërtetim.

4. Në rast zbulimi të një fakti që për nga natyra e tij mund të ketë influencë vendimtare dhe që në çastin e marrjes së vendimit për refuzimin e heqjes së imunitetit ishte i panjohur për autorin e kërkesës, ky i fundit mund t'i bëjë kërkesë të re Gjykatës.

Neni 6

Asnjë parashikim në këtë marrëveshje nuk do të interpretohet sikur kufizon ose shmang nga ndonjë nga detyrimet e marra përsipër nga Palët Kontraktuese në përputhje me Konventën ose protokollet e saj.

Neni 7

1. Kjo Marrëveshje do të jetë e hapur për nënshkrim nga shtetet anëtare të Këshillit të Evropës, të cilët mund të shprehin pëlqimin e tyre për të qenë palë nëpërmjet:

a) nënshkrimit pa rezerva dhe ratifikimit, pranimit ose miratimit; ose

b) nënshkrimit me pasojë ratifikimin, pranimin ose miratimin, të pasuar nga ratifikimi, pranimi ose miratimi.

2. Instrumentet e ratifikimit, miratimit ose të pranimit do të depozitohen pranë Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

Neni 8

1. Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit që pason mbarimin e periudhës prej një muaji pas datës në të cilën dhjetë shtetet anëtare të Këshillit të Evropës kanë shprehur pëlqimin e tyre për të qenë palë në Marrëveshje në përputhje me parashikimet e nenit 7, në rast se në këtë datë Protokolli nr. 11 i Konventës ka hyrë në fuqi, ose në rast të kundërt, në datën e hyrjes në fuqi të Protokollit nr.11 të Konventës.

2. Për shtetet anëtare që shprehin pëlqimin e tyre më vonë për të qenë palë në Marrëveshje, ajo do të hyjë në fuqi në ditën e parë të muajit që pason mbarimin e periudhës prej një muaji pas datës së nënshkrimit ose depozitimit së instrumentit të tyre të ratifikimit, miratimit ose pranimit.

Neni 9

1. Çdo shtet kontraktues mundet, në momentin e depozitimit të instrumentit të tij të ratifikimit, pranimit ose miratimit, ose në një datë të mëvonshme, nëpërmjet një deklarate të drejtuar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës, të shtrijë zbatimin e kësaj Marrëveshjeje në cilindo territor ose territore të specifikuar në deklaratë, territore për të cilat ajo është përgjegjëse për marrëdhëniet ndërkombëtare, ose për të cilat ajo është e autorizuar të lidhë marrëveshje.

2. Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi për çdo territor ose territoret e treguara në një deklaratë të bërë në përputhje me paragrafin 1 në ditën e parë të muajit që pason mbarimin e periudhës prej një muaji pas datës së marrjes së deklaratës nga Sekretari i Përgjithshëm.

3. Çdo deklaratë e bërë në përputhje me paragrafin 1, lidhur me çdo territor të përmendur në atë deklaratë, mund të tërhiqet në përputhje me procedurën e parashikuar për denoncimin në nenin 10 të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 10

1. Kjo Konventë do të mbetet në fuqi për një afat kohor të pacaktuar.

2. Çdo Palë Kontraktuese mundet, përsa i përket asaj, të denoncojë këtë Marrëveshje nëpërmjet

një njoftimi të dërguar Sekretarit të Përgjithshëm të Këshillit të Evropës.

3. Denoncimi do të ketë pasoja gjashtë muaj pas datës së marrjes së këtij njoftimi nga Sekretari i Përgjithshëm. Denoncimi nuk do të ketë për pasojë çlirimin e palëve kontraktuese të interesuara nga detyrimet që mund të kenë lindur sipas kësaj Marrëveshjeje lidhur me çdo person të treguar në paragrafin 1 të nenit 1.

Neni 11

Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës do të njoftojë shtetet anëtare të Këshillit, për:

a) çdo nënshkrim;

b) çdo depozitim të një instrumenti ratifikimi, pranimi ose aderimi;

c) çdo datë të hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje në përputhje me nenet 8 dhe 9 të saj;

d) çdo akt tjetër, njoftim ose komunikim lidhur me këtë Marrëveshje.

Si dëshmi të kësaj, nënshkruesit të autorizuar si duhet për këtë gjë, kanë nënshkruar këtë Marrëveshje.

Bërë në Strasburg, më 5 mars 1996, në anglisht dhe frëngjisht, të dyja tekstet njëlloj të vlefshëm, në një kopje të vetme, e cila do të depozitohet në arkivat e Këshillit të Evropës. Sekretari i Përgjithshëm i Këshillit të Evropës do t'i transmetojë kopje të vërtetuara secilit shtet anëtar të Këshillit të Evropës.

V E N D I M
datë 14.1.2003

I MBLEDHJES SË GJYQTARËVE TË GJYKATËS KUSHTETUESE

Në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, është paraqitur për shqyrtim kërkesa e zotit Fahri Balliu, kandidat për deputet në zonën zgjedhore nr.52 Elbasan, me objekt: "Shfuqizimi si antikushtetues i vendimit nr.1, datë 3.1.2003 të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve.

Mbledhja e Gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese, në shqyrtim paraprak të kërkesës,

V Ë R E N:

Komisioni Qendror i Zgjedhjeve mbi bazën e rezultateve të zgjedhjeve të pjesshme për deputetë të datës 29.12.2002, në zonën zgjedhore nr.52 Elbasan, në raundin e dytë ka shpallur fituese kandidaten e Partisë Socialiste Znj.Valentina Leskaj.

Në lidhje me kërkesën e paraqitur nga kërkuesi, për shfuqizimin si antikushtetues të vendimit nr.1, datë 3.1.2003 të Komisionit Qendror të Zgjedhjeve, Mbledhja e Gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese, arriti në përfundimin se shqyrtimi i saj përfshihet në juridiksionin e Gjykatës Kushtetuese dhe se kërkuesi legjitimohet në ngritjen e kësaj kërkese.

Plotësimi i kushteve të mësipërme lejon kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.

Nga shkresa nr.39 Prot., datë 10.1.2003 e Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Elbasan, rezultoi se ky organ ka filluar procedimin penal me nr.740, viti 2002, për veprën penale të parashikuar nga neni 328 i Kodit Penal, ndaj shtabit elektoral të kandidates për deputete Valentina Leskaj.

Në këto kushte çështja e kaluar për shqyrtim në këtë Gjykatë do të pezullohet sepse ajo ka lidhje dhe nuk mund të zgjidhet para përfundimit të çështjes së mësipërme penale.

PËR KËTO ARSYE:

Mbledhja e Gjyqtarëve të Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë, në bazë të neneve 31 e 45 të ligjit nr.8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", me shumicë votash,

V E N D O S I:

- Kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare.

- Pezullimin e gjykimit të çështjes deri në përfundim të zgjidhjes së çështjes penale me nr.740, viti 2002, filluar nga Prokuroria pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Elbasan.

- Ky vendim i njoftohet kërkuesit, subjekteve të interesuara, Prokurorisë pranë Gjykatës së Shkallës së Parë Elbasan si dhe bëhet publikimi i tij.

Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR: F. ABDIU
ANËTARË: A. KARAMUÇO, XH. ZAGANJORI, P. PLLOÇI, GJ. SAULI, S. SADUSHI
ANËTAR KUNDËR: Z. VUCI, K. PUTO

Fletorja Zyrtare gjendet:

- në çdo njësi postare të çdo qyteti;
- pranë Qendrës së Publikimeve Zyrtare:
Rr.Qemal Stafa, pranë ndërtesës së Prokurorisë së Përgjithshme.

Pranë **Qendrës së Publikimeve Zyrtare** mund të gjeni:

Kodi Penal

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Mars, 2002

Kodi i Procedurës Penale

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Shtator, 2002

Kodi i Procedurës Civile

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Korrik, 2002

Kodi Rrugor

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Qershor,2002

Kodi Penal Ushtarak

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Tetor, 2002

Përmbledhëse legjislacioni në fushën e Përmbarimit

Botim i Qendrës së Publikimeve Zyrtare

Tetor, 2002

U dorëzua për shtyp më 22. 1. 2003
Doli nga shtypi më 23. 1. 2003

Tirazhi: 4250 copë	Formati: 60x88/8

Shtypshkronja e Qendrës së Publikimeve Zyrtare
Tiranë, 2003

Çmimi: 200 lekë